

KUNTOUTUKSELLA LISÄÄ TYÖVUOSIA

CRUX

2 | HUHTI–TOUKOKUU **2008**

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Mistä on kunnan kanttorit tehty?

- Valtakunnalliset kanttoripäivät ■ Mitä sinä kanttori oikein teet?
- Ideasta konsertiksi ■ Sointumerkkivirsikirjaa testaamassa
- Kanttori kouluttajana?

TYÖNTEKIJÖITÄ TUKEMALLA EDISTETÄÄN SEURAKUNTALAISTEN OSALLISTUMISTA

MIKAEL HELENELUND
AKIN PUHEENJOHTAJA
mikael.helenelund@evl.fi

KIRKON VUOTEEN 2015 ulottuvan strategian päätaavoitteena on tehdä kirkosta *Meidän kirkko, osallisuuden yhteisö*. Kirkon jäsenyyden vahvistamiseksi strategiaa valmistanut työryhmä haluaa antaa enemmän tilaa vapaaehtoistoiminnalle ja maallikkovastuulle, sillä ”tahtoa seurakunnassa toimimiseen on enemmän kuin avautuvia mahdollisuuksia”. Seurakuntalaisten osallistumisen suurimpana esteenä työryhmä näkee seurakuntien ajattelu- ja toimintatavan työntekijäkeskeisyyden.

Mitä kirkon työkaluturin työntekijäkeskeisyydellä tarkoitetaan ja miten se selittyy? Onko palkkatyön ja vapaaehtoistyön raja vedetty kirkossa väärin, seurakuntalaisia syrjivästi? Ovatko reviiriään visusti vartioivat työntekijät siihen syyllisiä? Ovatko syynä seurakuntalaiset, jotka eivät ole sisäistäneet kirkon olemusta ja sitä, että kirkko kutsuu jäseniään palvelemaan eikä palveltaviksi? Viitataan työntekijäkeskeisyydellä yksinkertaisesti kirkkomme kansainvälisessä katsannossa suureen työntekijämäärään?

Seurakuntalaisten yhteiseen papputeen perustuvan vapaaehtoistoiminnan ja työntekijöiden asiantuntijatehtävien vastakkainasettelu ei ole mielekästä. Seurakuntalaiset ja työntekijät tarvitsevat ja täydentävät toisiaan. Varsinkin kirkon akavalaisten työntekijöiden toimenkuvaan kuuluu usein keskeisenä tehtävänä oman työalan vapaaehtoistoiminnan organisointi ja ohjaaminen sekä monenlaiset yhteydet seurakuntalaisiin ja yhteistyökumppaneihin. Työntekijät eivät ole vapaaehtoistoiminnan esteenä vaan seurakuntalaisten osallistumisen tukena. Työntekijöiden määrän laskiessa vapaaehtoistyö vaikeutuu. Vapaaehtoisten määrän laskiessa työntekijöiden viranhoito puolestaan vaikeutuu tai käy joskus jopa mahdottomaksi.

TOINEN ASIA on, että henkilöstöön kohdistuvat leikkaukset voivat lisätä vapaaehtoistyön tarvetta. Vapaaehtoistyöllä voidaan osittain paikata heikon talouden synnyttämiä työvoimavajeita. Erikoistunutta ammattiosaamista vaativiin tehtäviin on löydettävä muita ratkaisuja, kuten työvoiman liikkuminen yli seurakuntarajojen. Joskus seurakunnan toiminnan turvaaminen voi edellyttää seurakuntarakenteiden muuttamista. Strategiatyöryhmä näkee rakennemuutokset seurakunnan toiminnan tehostamisen, turvaamisen ja kohdentamisen keinoina.

Kun seurakunnissa laaditaan henkilöstö- ja koulutus suunnitelmia uuden strategian tavoitteiden pohjalta ja kehitetään vapaaehtoistoimintaa, on otettava huomioon pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden keskeinen rooli vapaaehtoistoiminnan organisoinnissa ja ohjaajina. On myös huomioitava heidän lukuisat erityisosaamista vaativat virkatehtävänsä, joita harvoin voi siirtää seurakuntalaisten hoidettaviksi, ei edes vapaaehtoistyöntekijöiden koulutukseen panostamalla.

KIRKON tuoreesta työolobarometristä 2007 käy ilmi, että kirkon työntekijät ovat tyytyväisiä työhönsä ja mahdollisuuksiinsa vaikuttaa työtehtäviinsä. Vapaus hallita omaa työtään on kirkon työntekijälle tärkeä arvo. Joskus oman työn hallinnan tarve voi olla työntekijälle niin voimakas, että se vaikeuttaa yhteistyötä seurakuntalaisten kanssa. Ammattiroolissaan turvallinen ja osaamisessaan vahva työntekijä antaa seurakuntalaisille tilaa ja tukee heitä heidän kutsumuksessaan lähimmäisten palveluun. Kouluttamalla työntekijöitä ja kehittämällä heidän valmiuksiaan johtaa vapaaehtoistoimintaa kirkko voi parhaiten lisätä seurakuntalaisten osallistumista. ■

47 OPINTOMATKALLA THAIMAASSA

54 YHTEISEN PAPPEUDEN 20-VUOTISJUHLA

CRUX

2 | HUHTI-TOUKOKUU 2008

Kanttoripäivät

Neljänsillä valtakunnallisilla kanttoripäivillä pohdittiin, mistä aineksista kunnon kanttorit on tehty **14 - 28**

EDUNVALVONTA

Palkkausuudistus etenee **30**

VAITIOLOVELVOLLISUUS

Vaikenenko vaitiolovelvollisuuteeni vedoten vai teenkö lastensuojeluilmoituksen? Uusi lastensuojelulaki haastaa meidät päivittämään tietomme lastensuojelutyöstä **36**

PÄIHDEONGELMA

Päihdeongelmaisen naisen kohtaaminen herättää työntekijässä monia tunteita **39**

KENTTÄKANTTORI BALKANILLA

Kanttori rauhanurvaajan siviiliammattina ei ole mitenkään tavallinen **42**

KUTSUMUSTYÖSSÄ?

Kutsumus vai leipätyö ... **50**

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA

Kanttori kasvattaa **69**

OPISKELIJAVINKKELI

Erilaisia taitajia **31**

TEKSTIN ÄÄRESSÄ .. 56

Kanttorin olemus

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

TURUSSA PIDETYILLÄ valtakunnallisilla kanttoripäivillä pureuduttiin monipuolisesti kanttorin työhön ja kirkkomusiikin teemoihin. Työpajatyöskentelyt kokosivat osallistujat aktiiviseen pohdiskeluun. Aiheina olivat mm. koulun ja seurakunnan yhteistyö, kanttorin rooli kouluttajana, kanttorin näkymätön taustatyö sekä suhde esimieheen. Päiviltä löytyi ideoita vaikkapa konserttien järjestämiseen ja sointumerkkivirsikirjan käyttöön. Työpajojen antia on luettavissa tässä Cruxissa.

Kanttoripäivät ovat nousemassa osanottajamäärältään huikeaksi kokoontumiseksi, olihan Turussa koolla jo lähes puolet koko ammattikunnan edustajista. Asia-aiheiden ohessa kanttorit pääsivät nauttimaan myös musiikillisista

elämyksistä, joita tarjosi samaan aikaan Turun tuomiokirkossa järjestetty Katedraali Soi -tapahutuma.

Kanttoripäivien lisäksi pääsemme tutustumaan kanttorin työhön myös toisesta näkökulmasta. Markku Hekkala kertoo toiminnastaan kenttäkanttorina Balkanilla, jossa hän työskenteli suomalaisessa kriisinhallintajoukossa.

Tärkeästä ajankohtaisesta aiheesta kirjoittaa Timo Tavast. Vuoden alusta voimaan tullut uusi lastensuojelulaki askarruttaa monia seurakuntien työntekijöitä: miten ilmoitusvelvollisuus lastensuojelutapauksissa suhtautuu rippisälaisuuteen tai työntekijöiden vaitiolovelvollisuuteen?

Vaiettuja asioita käsitellään myös Kati-Pupita Mattilan artikkelissa, jossa puhutaan päihdeongelmaisen naisen kohtaamisesta seurakuntatyössä. Näitä tapauksia tulee seurakuntien työntekijöiden eteen tulevaisuudessa runsaammin, mikäli kehitys jatkuu samanlaisena kuin tätä kirjoittaessa uutisissa kerrottiin: joka kymmenes nainen on alkoholin suurkuluttaja.

Kirjoitusarja kutsumuksesta jatkuu diakonissa Anneli Koskisen puheenvuorolla. Mitä kutsumus oikeastaan on, toteutuuko se ainoastaan työssä, vai voiko kutsumusta toteuttaa myös harrastuksissa ja vapaa-ajalla?

Tämän lehden ilmestymisestä alkaa myös Papiston päiville ilmoittautuminen. Pappien suurin ammatillinen kokoontuminen järjestetään perinteisesti lokakuun puolivälissä Helsingin messukeskuksessa.

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

Kotimaa-Yhtiöt Oy

TOIMITUSKUNTA

Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopperiainen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Juha Petterson, seurakuntapastori
Hanna Remes, kanttori
Susanna Valtonen, diakoni
Taina Viljanen, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaenskatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Marja Kaikkonen
Puh. (09) 150 2487
marja.kaikkonen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko			
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa	
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 015,- euroa	
1/2 s.	166 mm x 110 mm	555,- euroa	
	81 mm x 229 mm		
1/4 s.	81 mm x 110 mm	325,- euroa	
	166 mm x 55 mm		
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa	
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa	

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Uusimaa Oy, Porvoo

KANNEN KUVITUS

Rik Poppius

VIRKAKYSYMYS

JUKKA HUTTUNENPAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA
jukka.huttunen@espoonseurakunnat.fi

JATKA RAUHASSA lukemista, en kirjoita naispapeudesta mitään. Tuon kysymyksen alle tuntuu vain kaikki virkaan liittyvä keskustelu ja pohdinta joskus hukkuvan. Se on peräti surullista, vahingollistakin. Juuri nyt tarvittaisiin papiston omaa keskustelua siitä, mikä virkamme oikein on. Itse toivoisin, että ponnistaisimme perinteemme pohjalta rohkeasti kysellen, mitä virka merkitsee tämän päivän kirkossa. Silloin ehkä löydämme sananpalvelijan viran uudelleen.

Kysymys virasta on ajankohtainen aivan käytännöllisestä, näkyvästä ja myös tuntuvasta syystä: kirkolliskokousvaalit olivat papiston osalta surullista koettavaa ja luettavaa. Ei niin, ettei hyviä kirkolliskokousedustajia valittu. Äänioikeuttaan hyvin helpoksi tehdyssä vaalissa käytti liian pieni osa papistosta. On sanottu, että papiston vaalin äänestysprosentit osoittavat demokratian halveksuntaa.

Vaikka vaalit on tehty mahdollisimman yksinkertaisiksi jokaiselle äänioikeutetulle papille, silti äänestäminen tuntui olevan joillekin joko liian vaikeaa tai peräti merkityksetöntä. Vain harvojen hiippakuntien kotisivuilta löysin papiston vaalin äänestysprosentin. Lieneekö syynä lievä häpeä? Jos parhainkin äänestysaktiivisuus on hyvää presidentinvaaliaktiivisuuden luokkaa – hie-man yli 80 prosenttia – ja useissa hiippakunnissa prosentit nousevat hieman yli 60:n, on syytä olla huolestunut. Minusta luonnollinen tavoite näissä vaaleissa tulee olla yli 90 prosentin aktiivisuus. Siis demokratian periaatteita ja sen tarjoamia menetelmiäkö ei papiston keskuudessa arvosteta?

Mutta vielä huolestuttavampaa on se, ettei papisto ymmärrä vaaleja virkakysymyksenä. Papiston edustus kirkon hallinnon eri tasoilla ei ole vain jäänne menneiltä vuosisadoilta, vaan se aidosti kuvaa kirkon luonnetta ja olemusta. Kirkkomme päätöksenteko rakentuu viran ja

maallikkouden yhteistoi-minnalle. Tämä juonne kulkee lähes kattavasti läpi kirkon hallinnon. Se on joskus jännitteinen järjestys, mutta silloinkin hyvä ja kirkon luonteen mukainen. Kyse on päätöksenteossakin seurakunnan yhteisestä rukouksesta.

KIRKOLLISKOKOUSVAALIEN jälkeen monet toivoivat tuon järjestyksen purkamista. Kirkon erityisen viran asema haluttiin demokratian nimissä purkaa kirkolliskokouksesta. Papeista halutaan tehdä virkamiehiä, esittelijöitä. Siis aivan niin kuin toimitaan valtiossa tai kunnassa. Päätöksenteon kannalta se voisi sinänsä sopia, mutta onko se kirkolle ominainen ja sen tehtävän kannalta paras menettelytapa?

Siis, mikä on kirkko, millainen on sen luonteen ja ole-muksen mukainen tapa päättää asioista? Mikä on kirkon erityinen virka, pappisvirka? Sitä keskustelua me papit nyt tarvitsemme. Huono äänestysaktiivisuus on merkki siitä, ettemme itsekään ole aina pohtineet noita kysymyksiä riittävästi. Pohdiskelujen tulee johtaa myös käytännöllisiin toimiin. Eräs sellainen toimi on kerran neljässä vuodessa pitää yllä kirkon päätöksentekoa ja järjestystä äänestämällä kirkolliskokous- ja hiippakuntavaltuuston vaaleissa.

Nyt käydyt vaalit osoittivat myös sen, että niissä tulee tehdä uudistuksia: vaalien aikataulutusta tulisi miettiä ainakin teknisesti niin, ettei ehdokasasettelu osu keskel-le joulun kiireitä lyhentäen vaalintoimittamisen aikaa. Mutta keskeisintä kuitenkin on, että äänestäjät tajuavat velvollisuutensa vaikuttaa.

Kyse ei siis ole vain demokraattisesta oikeudesta äänestää, vaan viran vastuun kantamisesta tälläkin tavalla. Siis virkakysymys. ■

Kutsu

TERVETULOA PAPISTON PÄIVILLE

14. - 15.10.2008

PÄIVIEN yhteydessä juhlitaan myös Pappisliiton 90-vuotista taivalta. Päivien avajaismessu on Temppeliaukion kirkossa, muilta osin päivien pitopaikkana on Helsingin Messukeskus.

TEEMANA on Pappina ajassa. Päivien aikana tarkastelemme pappeuden muuttumista vuosikymmenien aikana sekä sitä, missä mennään tänä aikana henkisesti, hengellisesti ja teologisesti. Katsomme myös tulevaisuuteen, millainen on huomisen pappi. Tutustu alla olevaan ohjelmaan ja tule mukaan valtakunnallisesti suurimpaan papistolle suunnattuun koulutus- ja neuvottelutapahtumaan. Paikalle saapuu myös näytteilleasettajiä.

AJANTASAISTA tietoa Papiston päivistä voit lukea kotisivuilta www.pappisliitto.fi.

Papiston päivien työryhmä

PAPPINA AJASSA

MA TI KE TO PE LA SU PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

OHJELMA

TIISTAI 14.10. PANTAPÄIVÄ

- 9.00 - ILMOITTAUTUMINEN
Helsingin Messukeskus, Messuaukio 1, Kongressisiipi
Voit ilmoittautua myös juhlamessun jälkeen.
- 9.30 – 10.00 YHTEISKULJETUS sen ennakoon varanneille Messukeskuksesta Temppeliaukion kirkolle.
- 10.00 MUSIIKKI- JA LAULUTUOKIO
Temppeliaukion kirkko, Lutherinkatu 3
Matkatavarasäilytys alakerrassa.
- 10.30 PAPPISLIITON 90-VUOTISJUHLAMESSU
Temppeliaukion kirkko, Lutherinkatu 3
Saarnaa piispa Eero Huovinen, liturgeina Stina Lindgård ja Hans Tuominen, urkurina Tapio Tiitu, kuoronjohtajina Hanna Remes ja Jan Hellberg.
- Messun jälkeen yhteiskuljetus Messukeskukseen ennakoon paikkansa varanneille.
- Ilmoittautuminen jatkuu.
- 12.30 LOUNAS JA KOLLEGOIDEN KOHTAAMISTA
Helsingin Messukeskus, Talvipuutarha (sisäänkäynti Kongressisiiven ovesta)
Alaosastotapaamisia.

- 14.00 PAPIT AJOISSA
Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi, sali 101
Päivien avajaisissa julkistetaan Vuoden pappi 2008 sekä jaetaan liiton stipendit.
Mukana Viis papeista –houseband.
- 15.15 KAHVI
Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi
- 16.30 – JUURET MENNEESSÄ
18.00 *Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi, sali 101*
Juha Kauppinen jututtaa menneiden vuosien vaikuttajia, liiton toiminnanjohtajia ja puheenjohtajia.
Esko M. Laine pohtii papiston yhteiskunnallisen aseman muuttumista itsenäisessä Suomessa.
- 20.00 PAPPISLIITTO 90 VUOTTA – JUBILEUM
Helsingin Messukeskus, Talvipuutarha (sisäänkäynti Kongressisiiven puolelta)
Juhlailallinen ja seurustelua pöydissä.
Arkkipiispa Jukka Paarma tervehdys.
Sattumuksia vuosien varrelta.
Musiikki Janne Engblom Band.
- 22.00 – JUHLAT JATKUVAT
02.00 *Messukeskuksen Talvipuutarha*
Janne Engblom Band.

KESKIVIIKKO 15.10.

- 9.15 AAMURUKOUS
Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi, sali 101
Viis papeista -houseband.
- 9.30 – KIINNI AJASSA
11.00 *Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi, sali 101*
Jouni Lehtikaisen johdolla tutkitaan ajan ilmiöitä.
Petri Merenlahti johdattaa kuulijansa ihmisennäköisen Jumalan äärelle.
Viis papeista -houseband.
- 11.00 LOUNAS
Helsingin Messukeskus, Talvipuutarha
- 13.00 KATSE TULEVASSA
Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi, sali 101
Milla Mäkitalon vieraat pohtivat, millainen on kirkon ja pappeuden tulevaisuus.
Kuva huomisen papista improvisaation keinoin.
Loppusiunaus arkkipiispa Jukka Paarma.
- 15.00 LÄHTÖKAHVIT
Helsingin Messukeskus, Kongressisiipi

PAPPINA AJASSA

MA TI KE TO PE LA SU PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

ILMOITTAUTUMINEN

Papiston päville 2008 ja Pappisliiton 90-vuotisjuhliin alkaa nyt ja jatkuu 30.9. asti. Jos ilmoittaudut 15.9. mennessä, osallistumismaksu on edullisempi kuin sen jälkeen. Ilmoittautuminen tapahtuu kätevimmin täyttämällä ilmoittautumislomake kotisivuillamme osoitteessa www.pappisliitto.fi. Voit myös käyttää oheista ilmoittautumislomaketta.

Jos käytät Cruxissa olevaa lomaketta, kirjoita vastauskuoreen seuraava osoite (vastaanottaja maksaa tällöin postimaksun):

Suomen kirkon pappisliitto r.y.

Tunnus 5005712

Info: Matka

00003 Vastauslähetyt

Voit myös faksata lomakkeen numeroon 020 748 1829.

Osallistumismaksu on ennen 15.9. 200 €, ja sen jälkeen 220 €. Työelämän ulkopuolella olevilta ja eläkeläisiltä 90 €. Opiskelijajäseniltä 25 €. Hinta sisältää sekä ohjelmatarjonnan että ruokailut Messukokouksessa. Ilmoittautumislomakkeessa on

lista hotelleista, joiden kanssa Pappisliitto on tehnyt sopimuksen päivien majoituksesta. Voit varata majoituksen samalla kun ilmoittaudut päville. Lasku osallistumisesta ja majoituksesta lähetetään ilmoittautumisen jälkeen suoraan kotiin vahvistuksen ja materiaalipaketin kanssa.

Papiston päivien ohjelmasisältöä koskeviin kysymyksiin vastaa päivien pääsihteeri, apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo, puh. (09) 1502 466, 050 542 3664, merja.laaksamo@akiliitot.fi.

Ilmoittautumiseen, rekisteröintiin ja majoitukseen liittyviin kysymyksiin vastaa projektikoordinaattori Anna Kosunen tai kongressipäällikkö Pirjo-Leena Pitkänen, Congreszon Oy, sposti: papistonpaivat2008@akiliitot.fi, faksi 020 748 1820.

Huom! Mikäli työnantaja haluaa yhteislaskun (jolloin laskutuslisä 9 € peritään vain kerran) tulee ilmoittautuminen tehdä yhdellä kertaa tai osallistujista tulee antaa nimilista laskua varten.

PAPPINA AJASSA
1991-2008 100 VUOTTA PAPPIN PÄIVÄT 14.-15.10.2008

PAPISTON PÄIVÄT 2008

Helsingin Messukeskus
 14.-15.10.2008

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

Elektroninen ilmoittautuminen:
www.pappisliitto.fi

OSALLISTUJAN TIEDOT (vain 1 osallistuja/lomake)

Sukunimi	
Etunimi	
Virka-asema	
Seurakunta, yhtymä, järjestö	
Kotiosoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Puh.	Faksi
Sähköposti	
Työpaikka tai kotipaikka (merkitään rintakorttiin)	

TIEDOT OSALLISTUMISESTA JA KULJETUKSISTA

Iltaohjelma ti 14.10.2008 (ennakkoilmoittautumista edellytetään)	
Pappisliiton 90-vuotisjuhla klo 20.00, Helsingin Messukeskus	☐
Kuljetus ti 14.10.2008 Temppeliaukion kirkkoon ja takaisin (ennakkoilmoittautumista edellytetään)	
Varaan paikan kuljetukseen Messukeskus - Temppeliaukion kirkko	☐
Varaan paikan kuljetukseen Temppeliaukion kirkko - Messukeskus	☐

HUOMAUTUKSIA (erityisruokavalio, myöhäinen saapuminen)

Ilmoittautuminen joko tällä lomakkeella **30.9.2008 mennessä** postitse osoitteella:
 Suomen kirkon pappisliitto ry
 Tunnus 5005712
 Info: Matka
 00003 Vastauslähetys
 (vastaanottaja maksaa postimaksun),
 lähetys faksilla 020 748 1829 tai internet-sivun kautta www.pappisliitto.fi.

Peruutusehdot:

Ilmoittautuminen on sitova. Peruutus ennen 16.9.2008 kuluitta. Sen jälkeen tehdyistä kirjallisista peruutuksista palautus on 50 % osallistumismaksusta. Majoitus tulee peruuttaa 10 vrk ennen saapumista. Laskutetun majoituksen peruutuskulu on 20 euroa. Sairastumistapauksissa pyydetään lähettämään lääkärintodistus. Peruuttamatta jätettyä osallistumista tai majoitusta ei hyvitetä.

OSALLISTUMIS- JA MAJOITUSTIEDOT

Osallistumiskategoria (valitse oikea)	
Työelämäjäsen, maksu 15.9. mennessä sis. ALV 22 %	200 € ☐
Työelämäjäsen, maksu 16.9. alkaen sis. ALV 22 %	220 € ☐
Työelämän ulkopuolella oleva, maksu sis. ALV 22 %	90 € ☐
Eläkeläinen, maksu sis. ALV 22 %	90 € ☐
Opiskelija, maksu sis. ALV 22 % (Huom! Opiskelijailmoittautumiset tiedekuntajärjestölle.)	25 € ☐

Majoitusvaihtoehto (valitse myös varavaihtoehto). Hinnat/hlö

Holiday Inn Helsinki Messukeskus	☐	1hh	145 euroa/vrk
Messuaukio 1	☐	2hh	87,50 euroa/hlö/vrk
Holiday Inn Helsinki City Centre	☐	1hh	165 euroa/vrk
Elielinaukio 5	☐	2hh	95 euroa/hlö/vrk
Cumulus Kaisaniemi	☐	1hh	143 euroa/vrk
Kaisaniemenkatu 7	☐	2hh	84 euroa/vrk
Hotel Glo (huom! parivuode)	☐	1hh	155 euroa/vrk
Kluuvikatu 4	☐	2hh	77,50 euroa/hlö/vrk
Hotelli Arthur	☐	1hh	88 euroa/vrk
Vuorikatu 19	☐	2hh	54 euroa/hlö/vrk

Saapumispäivä: _____ Lähtöpäivä: _____

Huonetoveri: _____

Congreszon - hoitaa majoitusvaraukset ja lähettää vahvistuksen ja laskun tehdystä varauksesta ennen tapahtumaa. **Majoitusvaraus on sitova. Mahdolliset peruutukset tai saapumispäivämuu- tokset tulee tehdä viimeistään 10 päivää ennen varauksen alkamista. Mikäli peruutusta ei tehdä, maksuja ei hyvitetä.** Hintoihin sis. aamupala ja alv.

LASKUTETTAVAT MAKSUT

Osallistuminen ja majoitus yhteensä

Huom! Lasku osallistumisesta ja majoituksesta lähetetään jokaiselle osallistujalle vahvistuksen mukana rekisteröinnissä ilmoitettuun kotiosoitteeseen. Laskutuslisä 9 euroa.

Päiväys:

Allekirjoitus

PAPPISLIITTO

Pappisliiton opintomatkat 2009

Armenia: 20. - 27.4.2009

Tutustumme Armenian Apostoliseen kirkkoon. Kristinusko julistettiin valtionuskonnoksi Armeniassa jo vuonna 301.

Opintomatkan teemoja ovat mm. armenialainen identiteetti, ”marttyirikirkkokansa”, Armenian kansanmurhan muistopäivä, Armenian kirkon uudet koettelemukset ja haasteet sekä armenialainen kulttuuri.

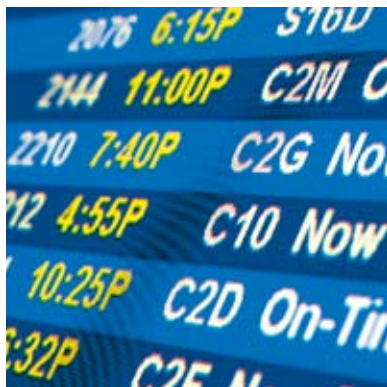
Matkakohteitamme ovat pääkaupunki Jerevan ja sen kaupunkiseurakunnat, alun perin pakanatemppeleinä toiminut Garni, joka oli vuoden 301 jälkeen kuninkaiden kesäasunto, Geghardin luolaluostari, Sevanin pappisseminaari, joka sijaitsee 2000 metrin korkeudessa Sevan-järven rannalla, Khor Virapin luostari muinaisessa Araratlaaksossa sekä Armenian apostolisen kirkon keskus Etsmiadzin.

Matkanjohtajat: apulaistoiminnan johtaja Merja Laaksamo ja yliopiston lehtori, TL Pekka Metso.

Hinta: n. 1.300 €.

Rooma: syksyllä 2009

Opintomatkan teemana on roomalaiskatolinen kirkko, paavius ja ekuomenia tai roomalais-katolinen teologia ja spiritualiteetti.

PAPPISLIITON APURAHAA HAETTAVANA 10.000 EUROA

PAPPISLIITON hallitus julistaa neljännen kerran haettavaksi kaksi apurahaa liiton opinto- ja avustushastosta, yhteismäärältään 10.000 euroa. Apurahat jaetaan joka toinen vuosi. Apurahan saajan tulee olla Pappisliiton työelämäjäsen.

Apurahojen myöntämisessä huomioidaan sekä tieteelliset että ammatilliset ulottuvuudet. Niillä voidaan tarvittaessa tukea myös sellaisia hankkeita, jotka liittyvät tai sivuavat liiton toimintaa.

Ensimmäinen apuraha myönnetään tieteellisen tutkimuksen tekemiseen (esimerkiksi lisensiaattityö, väitöskirjatyo) tai ammatillisen jatkotutkimuksen (esimerkiksi ylemmän pastoraalitutkimuksen tutkimus) suorittamiseen.

Toinen apuraha myönnetään sellaiseen hankkeeseen, joka edistää papin työtä ja seurakunnan tai kirkon

toimintaa tuoden siihen uusia näkemyksiä ja työtapoja. Hankkeeseen ei lähtökohtaisesti tarvitse kuulua tieteellistä tai ammatillista tutkimusta. Painopiste on käytännön työn innovatiivisessa kehittämisessä.

Apurahoja haetaan 31.5.2008 mennessä. Hallitus päättää apurahojen myöntämisestä elokuussa 2008. Apurahojen käyttämisen tulee ajoittua enintään kolmen kalenterivuoden ajalle, myöntämisvuosi mukaan luetuna (v. 2008 - 2010). Apurahan saajan tulee tehdä Pappisliiton hallitukselle vuosittainen selvitys apurahan käytöstä.

Apurahan hakemislomakkeita saa AKIn toimistosta ja Pappisliiton kotisivuilta (www.pappisliitto.fi). Lisätietoja antaa tarvittaessa AKIn apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo, puh. (09) 1502 466.

KANTTORIN KELPOISUUS- VAATIMUKSIA EHDOTETAAN VÄLJENNETÄVIKSI

PIISPAINKOKOUS on päättänyt esittää kirkolliskokoukselle, että kanttorin virkaa ja sen kelpoisuusvaatimuksia koskevia kirkkojärjestyksen pykälää muutetaan. Esitys perustuu niin sanotun kanttorityöryhmän työskentelyyn.

Esityksen mukaan kelpoisuusehto ja kanttorin virkaan tulisi väljentää siten, että kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehdossa suoritettu tutkinto ei enää olisi välttämätön. Pätevyyden kanttorin virkaan voisi saavuttaa soveltuvalla tutkinnolla, joka sisältäisi tietyn vähimmäismäärän kirkkomusiikin opintoja.

Kanttorin virkanimikkeestä ei vastedes kävisi ilmi viran edellyttämä koulutustaso, vaan virat olisivat kaikki yksinkertaisesti kanttorin virkoja.

Asianomainen virkaa täyttävä seurakunta saisi päättää, mikä koulutustaso kyseiseen virkaan edellytettäisiin. Nykyisin asiasta päättää tuomiokapituli, ja kirkkojärjestyksen mukaan tuomiokirkkoseurakunnassa on oltava vähintään yksi laajaa yliopistotutkintoa (musiikin maisterin tutkinto ja lisäopinnot) edellyttävä virka. Työryhmä esittää myös, että kirkkojärjestyksestä poistettaisiin maininnat eritasoisista kelpoisuusvaatimuksista.

Kelpoisuusvaatimuksista päättäisi piispainkokous kuten tähänkin asti.

Piispainkokouksen päätös on luettavissa kirkon verkosta osoitteessa www.evl.fi/piispainkokous. Liitot ottavat myöhemmin kantaa esitykseen.

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Kanttorien neuvottelukokoukset kesällä 2008 Muutoksia kanttorien pätevyysvaatimuksiin ja koulutuksiin

Lohtajan seurakuntakodilla tiistaina 29.7. klo 9.30

Lahden Ristinkirkossa torstaina 21.8. klo 13.30

Suomen Kanttori-urkuriliiton perinteiset jäsenistön neuvottelukokoukset järjestetään jälleen kesällä sekä Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien yhteydessä että Lahden kansainvälisellä urkuviikolla.

Kokousten aiheena ovat ns. kanttorityöryhmän ehdottamat muutokset kanttorien pätevyysvaatimuksiin ja sitä kautta koulutuksiin.

Kokoukset aloitetaan liiton tarjoamalla kahveilla. Alustusten jälkeen käydään yleiskeskustelua.

Kokouksiin ovat tervetulleita kaikki Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenet, myös opiskelija- ja eläkeläisjäsenet!

HUOM! Tästä vuodesta alkaen Lahden urkuviikko järjestetään touttua myöhemmin eli 18. - 24. elokuuta!

AJANKOHTAISTA VERKOSSA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI

www.akiliitot.fi

AKIn sivuilla julkaistaan huhtikuusta lähtien tiedote AKIn, Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton hallitusten kokouksissa käsitellyistä asioista. Tiedotteen lukeminen on mahdollista vain ao. liittojen jäsenille. Käyttäjätunnuksen ja salasanan saa rekisteröitymällä sivujen käyttäjäksi.

AKI

Alaosastolle oma KirVesTes-kirja

Alaosastot saavat oman kappaleensa uutta virkaehtosopimusta, sitä mukaa kun ne lähettävät viime vuoden toimintakertomuksen ja uuden toimintasuunnitelman liiton toimistoon.

Asiakirjat voi lähettää suoraan kummankin perusliiton kotisivuilta kohdasta Alaosastot tai liitetiedostona sähköpostilla osoitteeseen tuija.kukkonen@akiliitot.fi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Juhlakirja julkaistaan elokuussa

Diakoniatyöntekijöiden Liiton 50-vuotisjuhlavuoteen liittyvän kirjan julkaisuaika muuttuu aiemmin ilmoitusta. Kirja julkaistaan elokuun lopussa. Seuraavissa Cruxeissa on lisää asiasta.

Mökille

Diakoniatyöntekijöiden Liiton kesä-mökki Maanigalla on jäsenten käytössä kesä-elokuun ajan. Varaukset liiton toimistoon (09) 1502 487 tai marja.kaikkonen@dtl.fi. Varauksissa etusija on ensikertalaisilla.

Liiton jäsenet voivat myös varata lomaviikkoja Ylläsjoen lomamökeiltä: www.yllasjoki.net.

Tietoja ja kuvia mökeistä liiton kotisivuilla.

AKIn opintomatka 2008

POHJOISMAISEEN KIRKKOMUSIIKKI-SYMPIOSIUMIIN NORJAAN

Kanttorien ja pappien seuraavan yhteisen opintomatkan kohteena on Norjan Stavanger 17. - 21.9.2008, jolloin Stavangerissa vietetään Pohjoismaista kirkkomusiikkisymposiumia.

HUOM! Kaikkien pitää ilmoittautua sekä AKIn toimistoon Heli Meinolalle puh. (09) 1502 653 tai heli.meinola@akiliitot.fi että suoraan symposiumiin (ilmoittautumislomakkeella verkko-osoitteessa www.nks2008.no. Ilmoittautumislomakkeen voi myös tilata AKIn toimistosta ja postittaa Kulturkompagnietille).

AKI järjestää matkat ja majoituksen ja hoitaa kokonaisuudessaan matkan laskutuksen osallistujilta. Matkan hinta on noin 1 500 euroa, johon sisältyvät lentomatkat Helsingistä Stavangeriin ja takaisin, lentokenttäkuljetukset, majoitus, yhteisten kokoontumisten tarjoilut sekä symposiumin ohjelma, mukaan luetuna torstain retki. Lisäksi liitto tarjoaa lauantain juhlaillallisen.

Matkalle on mahdollista saada liitojen matka-apuraha. Opintomatkalle voivat osallistua AKIn kaikki jäsenet puolisoineen.

Liittojen jäsenille lomaelämyksiä hostelleissa

Kansainvälinen HI-hostelliketju kattaa hyvin kaikki suomalaisien yleisimmät matkakohteet Suomessa ja ulkomailla. Hostelliketju on laajentunut myös harvemmin tavoiteltuihin eksotisiin kaukokohteisiin.

Monessa suosituksessa kohdemaassa säädökset edellyttävät hostelliin majoittuvilta jäsenyyttä.

Ulkomailla lähtiessään jäsenet voivat hankkia kansainvälisen hostellikortin alennettuun hintaan. Kansainvälisen hostellikortin voi ostaa SRM:n toimistosta, asioimistoista tai netistä SRM:n sivuilta.

Suomen Retkeilymajajärjestö-SRM:n jäsenet saavat kotimaan SRM-hostellien edullisista majoitushinnoista vielä 2,5 €/hlö/vrk alennuksen esittämällä voimassa olevan jäsenjärjestön kortin tai muun tosittien.

Kaikki SRM-hostellit löytyvät osoitteesta www.hostellit.fi. Sivuilta voit myös tilata Hostellit Suomessa 2008 -esitteen veloituksetta kotiin.

Lisätietoja: Suomen Retkeilymajajärjestö-SRM ry, Yrjönkatu 38 B 15, 00100 Helsinki, puh. (09) 565 7150, e-mail: info@srn.fi, www.hostellit.fi.

Kanttori-urkuriliiton, Pappisliiton ja Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsen **Huolehdihan, että ammattiliiton jäsenmaksu on peritty palkastasi**

Maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Eri-tyiskoulutettujen työttömyyskassassa. Lisäksi olet oikeutettu käyttämään liittojen tarjoamia jäsenetuja.

Työnantajan vaihtuessa, pyydä uusi valtakirja liitostasi, täytä se ja anna työnantajan kappale työpaikkasi palkanlaskijalle. Muistathan myös lähettää liiton kappaleen valtakirjasta omaan liittosi.

Ollessasi poissa töistä esimerkiksi äitiyslomalla, virkavapaalla, työttömänä jne., pyydä pankkisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten liitostasi.

THE BANQUET - EUROPEAN BIBLIODRAMACONFERENCE

5.-8.6.2008

Seurakuntaopisto, Järvenpää

Experiences from bibliodrama
- ignatian exercises process.

Workshops on Luke 14:16-24

Full board 235 euro, participation fee
110 euro.

If you want to know more:
www.bibliodraama.fi

Suomen bibliodraamayhdistys
Seurakuntaopisto
KDY
Grundtvig 2

Päätösmessussa kanttoriseurakunta lauloi virret neliäänisesti Lasse Erkkilän johdolla.

Valtakunnalliset kanttoripäivät

SAKARI VILPPONEN

KANTTORI, PIELISENSUUN SEURAKUNTA

Neljännet kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidettiin 6. - 8.2.2008 Turussa. Päivien tavoitteena oli selvittää, mistä aineksista kunnan kanttorit koostuvat.

Kanttoripäivien ohjelmalehtisessä musiikkiteoreetikko Lassi Rajamaan urkuterminologialla höystetyt piirrokset tarjosivat heti kättelyssä yhden näkökulman. Jatkossa osanottajat saattoivat tehdä kanttoreista runsaasti näkö- ja kuulohavaintoja, sillä tutkimusaineistoa oli paikalla ennätysmäärä, lähes 450 kirkkomuusikkoa. Kanttoripäivien järjestäjinä olivat Kirkkohallitus, Suomen Kanttori-urkuriiliitto, Teologit ja Kirkkomuusikot, Suomen Kirk-

komusiikkiliitto ja paikallinen seurakuntayhtymä sekä hiippakunta. Keskeisinä tapahtumapaikkoina olivat tuomiokirkko, seurakuntakeskus ja konserttitalo. Kanttoripäivätyöryhmän puheenjohtajana toimi hiippakuntakanttori Mika Mäntyrinta.

Vieraana kahden piispan hiippakunnassa

Kanttoripäivät avattiin Turun tuomiokirkossa, jossa kuultiin kanttori Jukka

Pietilän ja Nova-kuoron musiikkiesitysten ohella arkkipiispa Jukka Paarmannin puheenvuoro, jossa hän kertoi vaikuttavista musiikkielämyksistään kansallispyhätössä. Päätökseksi kuultiin pääurkujen ainutlaatuista katedraalisointia, urkupenkillä taituroi Markku Hietaharju.

Piispa Kari Mäkinen oli saarnamassa Kanttoripäivien päätösmessussa Turun Mikaelinkirkossa. Messu nauhoitettiin televisiointia varten. Saarnassaan Kari Mäkinen käsitteli muun muassa musiikin ja virren merkitystä elämän loppusuoralla, jolloin fyysiset ja henkiset voimat näyttävät vähenevän olemattomiin. Messun kanttorina oli Eeva Paajanen, urkurina Marko Hakanpää ja kuoroina Puolalanmäen

musiikkilukion kuorot johtajanaan Timo Lehtovaara.

Kanttoriseurakunta lauloi virret neliäänisesti Lasse Erkkilän johdolla. Kun neliääninen veisuu kohosi jyrkänä kirkon holveihin, elämys oli musiikillisessa mielessä harvinainen ja tunnelma ylentävä.

Katedraali soi yölläkin

Kanttoripäivien kanssa samaan aikaan oli Katedraali Soi -tapahtuma. Kanttorit saivat kuulla yhtenä iltana kaksi konserttia.

Ensimmäisessä konsertissa esiintyivät koloratuurisopraano Dilbër ja urkuri Markku Hietaharju, jolloin kuultiin Händelin ja Mozartin aarioita ja

ranskalaista urkumusiikkia.

Yökonsertissa musisoivat Kalevi Kiviniemi, Markku Hietaharju ja Ansgar Wallenhorst sekä baritoni Jorma Hynninen ja lyömäsoittaja Markku Krohn. Kuulijat saivat nauttia katedraaliurusta, virtuoosismaisesta improvisoinnista ja Oskar Merikannon lauluista.

Yökonsertti oli samalla hyväntekeväisyyskonsertti, jonka tuotto ohjattiin Turun yliopistollisen keskussairaalan lasten syöpäosasto 416:n ja Helsingin Lastenklinikan osasto 10:n hyväksi.

Turun filharmoninen orkesteri muuttui barokkiorkesteriksi, kun se tulkitsi viulisti Kreeta-Maria Kentalan johdolla barokkisävellyksiä, kaik ulkolaissi, alkuperäissoittimilla. Kentala

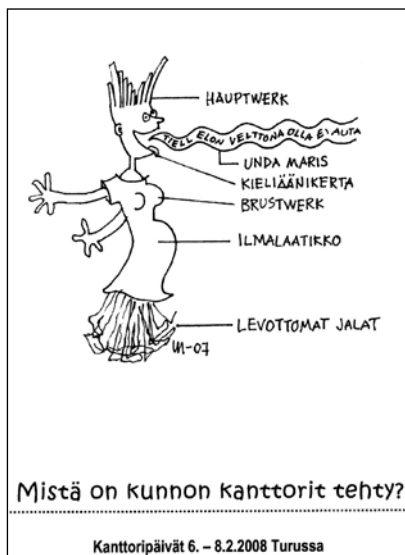
"Förin äijän" tarinoissa kiteytyvä turkulaisuuden perusolemus sai illanvietossa kanttoreiden suupielet ylöspäin.

itse oli solistina Vivaldin konsertossa viola d'amorelle ja luutulle.

Turkulaisuus tutuksi

Kanttoreille tarjottiin tutustumisretki Turun alueen kulttuurisesti merkittäviin kirkkoihin ja kappeleihin. Oppaana oli matkailuneuvoja Aiju von Schöneman, jonka tyylikästä ja asiantuntevaa opastusta osanottajat ylistivät kilvan vielä kotimat kallakin.

Kanttoripäivien ohjelmaan kuului myös kaupungin vastaanotto ja illanvietto tarjoiluineen kaupungintalossa.

Turkulaisen huumorin edustajana Aurajoen Föri -lautan ”toinen kansimies” opasti vieraita turkulaisten perusnegatiiviseen ajatusmaailmaan, johon kuuluu muun muassa introvertti hiljaisuuden viljely ja keskustelun aloittaminen epäilevällä ei-sanalla. Ainoa, joka pysyi tilaisuudessa vakavana, oli edellä mainittu kansimies: ei siäl saliss sillo naurettu vähä.

Porukas sählätti nii

Työpajat olivat olennainen osa päivien ohjelmaa. Valittavana oli erilaisia elämänpolkuja, jotka sivusivat kanttorin

työtä. Aloitettiin äänenhuollolla, keskijaksossa kehiteltiin kokonaisvaltaista hyvinvointia ja finaalissa oltiin jo kuntoutuksessa.

Muusikonidut saivat uutta kasvuvoimaa muun muassa urkapedagogiikasta, rippikoululaisten ja laulutaidottomien kouluttamisesta, ja tuoreen sointumerkkivirsikirjan monipuolisen käytön opetteleminen oli mitä ajan-kohtaisinta.

Kävi ilmi, että kanttorin kestävyys on paljolti kiinni myös Sanasta ja spiritualiteetista. Tämä korostui työpaikoissa, joissa syvennyttiin psalmien musiikilliseen toteutukseen sekä luovaan raamattututkintaan.

Mistä kanttorille palkkaa maksetaan?

Kanttoreita kiinnosti luonnollisesti uusi virkaehtosopimus ja palkkausjärjestelmä. Korkeata asiantuntemusta tarjosivat konserttitalon estradilla Risto Voipio Kirkkohallituksesta sekä Esko Jossas ja Mikael Helenelund Akavan kirkollisista ammattiliitoista sekä Ritva Rasila SVTL:stä.

Johtamiseen tärkeimpänä palkitsemisperusteena kiinnitettiin kriittistä huomiota, ja samalla pohdittiin taiteellisuuden merkitystä. Olisiko kanttorien erityisosaaminen nostettava peräti johtamisen rinnalle? Toisaalta kanttori on myös vapaaehtoisten (kuorolaisten ja soittajien) johtaja; ja vapaaehtoistyön tärkeyttä kirkon toiminnassa ei kukaan epäile: ilma sit koko puulaakikaatus.

Risto Voipio kuvasi uuden palkkauslain myönteisiä puolia. Näitä ovat muun muassa paikallinen harkinta ja tehtävän korostaminen (vertaa aiempi muodollisten kriteerien korostaminen). Järjestelmä tunnistaa myös uudet kanttorikoulutukset.

Vaikkeudet virkaehtosopimuksen soveltamisessa eivät johdu niinkään itse palkkausjärjestelmän kuin paikallisen johtamisjärjestelmän heikkouksista. Riitautuksetkin johtuvat suurelta osin

osaamattomuudesta ja tietämättömyydestä. Tältä kannalta paikallisuus on kaksipiippuinen asia.

Uuden yhteistoimintakulttuurin luomisen tärkeyttä korosti myös Esko Jossas, jonka mielestä palkkaussysteemi hioutuu ajan kanssa paremmaksi – tulematta kuitenkaan täysin valmiiksi. Eli korjattavuuttakin voi pitää järjestelmän hyvänä puolenä. ■

Seuraavat kanttoripäivät järjestetään vuonna 2010 Tampereella.

Kommentti

Kriittisiäkin mielipiteitä kuultiin kanttoripäivillä: Päätösmessussa television kameramiesten kovaääninen työpaikkakeskustelu ehtoollisen aikana yllätti, hämmensi ja ärsytti. Arkinen sanailu palautti hartautteen ylentyneen kanttorikunnan karusti maan pinnalle. Rikottiinko ja häirittiinkö tässä oikeutta harjoittaa uskontoa?

Myös päätösmessun musiikki- ja musisoijavalinnat herättivät kysymyksiä kanttorikunnan keskuudessa. Miksi alkumusiikkina kuultu laulu esitettiin englannin kielellä? – Ohjelmalehtisen enklantti-turku-sanakirjassakin kehoitettiin: puhusis sääki suame vaa!

Oliko televisiointi kanttoreiden vai koulumusiisoinnin näytekkuna? Työryhmän valitseman linjan päämääränä lienee ollut kouluyhteistyön näyttävä esilleotto. Kutsutaankohan kanttorien kuoro tilanteisiin, jotka ovat koulumusiisoinnin näytekkunana...

Miksi itsenäiselle urkumusiikille oli niin vähän tilaa kokonaisuudessa? Kirkossahan oli erinomaiset urut, hyvä urkuri ja hyvä akustiikka. Vai onko niin, että televisioidussa messussa halutaan korostaa visuaalisia elementtejä?

Sakari Vilpponen

Mitä sinä kanttori oikein teet?

Kari Pekka Kinnunen toivoo, että eri työntekijäryhmät ymmärtäisivät toisiaan kirkon palvelijoina.

KARI PEKKA KINNUNEN

KORSON SEURAKUNNAN
KIRKKOHERRA, TYÖNOHJAA-
JA JA TYÖYHTEISÖKONSULT-
TI

**Kari Pekka Kinnunen ohjasi kanttoripäivillä työpa-
jaa, jossa pohdittiin, mitä
on kanttorin tekemä näky-
mätön ja kaiken taustalla
oleva työ sekä pohdittiin
kanttorin suhdetta esimie-
heensä.**

Ohjasin Turussa pidetyillä kanto-
ripäivillä kahta samansisältöistä
ryhmää. Käytin ryhmätyönohjauk-
sen toiminnallisia menetelmiä.
Kummassakin ryhmässä oli noin
20 osallistujaa. Pyrin silittämään
osallistujia ”vastakarvaan”, enkä
päästänyt heitä helpolla.

Tuloksena oli, että ainakin minä
opin ymmärtämään entistä enem-
män kanttorin työtä. Palautteen
mukaan kanttoreillakin syttyi
muutama lamppu, punainen, kel-
tainen tai vihreä.

Ensimmäinen teesini oli, että
seurakunnassa työntekijät ja luot-
tamushenkilöt, seurakuntalaisista
puhumattakaan, eivät tiedä, mitä
kanttori oikein tekee. Toki sen, et-
tä hän johtaa jumalanpalveluksen
musiikkia, kirkkokuoroa, hoitaa
toimitusten musiikin ja niin edel-
leen.

Mutta mitä on hänen tekemän-
sä näkymätön ja kaiken taustalla
oleva työ? Tietävätkö esimies ja
työtoverit, että sellaista on ja mis-

tä se koostuu? Kysyin myös, tarvitseeko heidän sitä tietää? Ja jos tarvitsee, miten kanttori sen tiedon voi välittää.

Rima korkealla

Pienten seurakuntien kanttorit totesivat pääsääntöisesti, että heidän työnsä kyllä tiedetään ja tunnetaan. Ryhmien jäsenistä jotkut sanoivat ääneen senkin, että kanttorin tehtävä voi olla seurakunnan koosta riippumatta lähes ”suojatyöpaikka”, jossa työntekijä ammatillisesti, eettisesti ja ihmisenä rapautuu hoitaessaan vain ”jobit”, ilman taiteellista tai seurakunnallista intohimoa ja missiota.

Käytetyissä puheenvuoroissa tuli vahvimmin esille se, että kanttorin työssä on paljon, jopa valtaosa sellaista työtä, joka ei näy ja josta ei tiedetä. Osaksi koulutuksesta johtuva taiteellinen intohimo asettaa jokaiselle tehtävälle korkeat laatutavoitteet. Me seurakunnan muut työntekijät ajatteleme helposti, että kanttoreilla tulee olla koulutuksensa pohjalta sellainen ammattitaito, että he hetkessä toimivat työmuodoissamme soittaen ja laulaen ”jukeboxeina”.

Totesimme keskustelussa, että kanttoreilla on taiteilijan korkea koulutus, jonka mukaan oikeastaan mitään ei voi tehdä tuosta vaan, eikä ainakaan limbona. Heidän asettamansa rima oli minusta monien kommentteja ajatellen jopa kohtuuttoman korkealla. Mutta tavoite on esimerkillinen, jos ajatteleme vaikka pappeja puhekoineina.

Emme ole tyytyväisiä itseemme, eivätkä seurakuntalaisemme meihin, jos tulemme puhetyöläisinä paikalle valmistautumatta. Ymmärtäkäämme siis toisiamme kirkon palvelijoina. Antaakamme seurakuntalaisillemme ainakin kohtuullisen hyvätasoinen ja siis valmisteltu palvelus!

Kanttorin takin pitkät hihat

Ryhmissä tapaamani kanttorit kertoivat, että heillä on takeissaan pitkät hi-

hat! Monet työntekijät tarttuvat kanttorin hihaan viime tingassa. Häntä pyydetään lyhyellä varoitusajalla säestämään tai laulamaan työmuodon tarpeisiin ehkä riittävällä tasolla, mutta sellaisella tavalla, johon taidekoulutuksen saaneet eivät välttämättä ole valmiit.

Tässä on yksi kanttorien ja muiden työntekijöiden ristiriitojen aihe: ”Miksi et ole valmis tulemaan säestämään virsilaulua piiriimme?” Ja versus: ”Minun täytyy saada tietää tarpeenne ajoissa voidakseni valmistautua niihin monenlaisen näkymättömän työn keskelä!”

Ehdotin ryhmissämme, että kanttorit, niin viisaaksi arvioidessaan, pyytisivät kirkkoherroiltaan kehityskeskus-

”On tärkeää, että seurakunnassa kanttorin työ on hyvin läpinäkyvää etenkin siltä osin, mikä on näkymätöntä valmistelemaa työtä.”

telua, jossa keskityttäisiin heidän toimenkuviinsa ja työnsä sisältöihin.

Lisäksi ehdotin, että he olisivat valmiit esittelemään työtään piirroksen muodossa, jossa työn eri ”pallukat” olisi piirretty työajan vaatimassa koossa käytettävissä olevaa työaikaa kuvaavan ympyrän sisälle. Tämän ”pallukamallin” opin työnhajauskoulutussessani olevalta kanttorilta.

Uskoisin sen olevan sekä kanttorille itselleen että hänen työtovereilleen työtä jäsentävä malli. Sen avulla monet työyhteisön epäluulot siitä, ”miten se kanttorimme oikein työaikansa käyttäkään?” voisivat väistyä. Kuten kirjoitin, monella paikkakunnalla tämä ei ole ollenkaan tarpeen. Mutta monin paikoin se voisi tuoda vapautta työn tekemiseen.

Jännitteinen suhde esimieheen

Toinen käsittelemämme aihe oli kanttoreiden suhde esimieheensä kirkkoherraan. Koska itsekin olen kirkkoherra, tunsin sekä noloutta että riemua kanttoreita kuunnellessani.

Kanttorit asettuivat harjoituksessa viivalle, jonka toisena päänä oli ”olen työssäni hyvin etäällä kirkkoherrastani” ja toisena päänä ”olen häntä työssäni lähellä”. Kaikki paikat janalla olivat käytössä. Kuulimme puheenvuoroja siitä päästä, missä kirkkoherra oli itsekin muusikko ja kanttorin läheisin työtoveri.

Yksi koskettavimmista puheenvuoroista tuli janan toisesta päästä, missä kanttori oli puhumattomissa väleissä kirkkoherran kanssa. Hän totesi, että kaikkein parasta olisi, jos hän saisi kaikessa rauhassa johtaa musiikkityötä seurakunnassa ilman, että esimies puuttuisi siihen mitenkään. Suuri osa seisoi tietenkin välimaastossa. He kyselivät, miten kirkkoherran saisi ylipäätään ottamaan kantaa heidän esityksiinsä, saati sitten käymään kanssaan kehityskeskusteluja.

Hämmästyttävän suuri etäisyys ja jännite oli esimiehen ja kanttorin välillä. Nousiko se tavallista kärkevämmin esille kysymyksenasetteluistani ja vastakarvaan silittämistäni johtuen?

Oivalsin työstäni kirkkoherrana ja työnhajajana muun muassa seuraavaa: On tärkeää, että seurakunnassa kanttorin työ on hyvin läpinäkyvää etenkin siltä osin, mikä on näkymätöntä valmistelemaa työtä. Kaikilta osin työtovereitten ja luottamushenkilöiden ei tarvitse sitä yksityiskohdissaan tietää. Tärkeää kuitenkin on, että heillä on jonkinlainen käsitys oman seurakuntansa kanttorin työstä. Ehkä kaikista tärkeintä on, että kirkkoherra esimiehenä on tietoinen siitä, mitä kanttori tekee, ja voi siten häntä hänen tehtävissään tukea. Luottamus puolin ja toisin on äärimmäisen tärkeä asia. ■

SAKARI VILPPONEN

Kanttorit Timo Kiiskinen ja Hanna Petäjä vaihtoivat ajatuksia työpajan päätyttyä. Timo oli yksi työpajan vetäjistä.

Sointumerkkivirsikirjaa testaamassa

JUHANI HAAPASALO
LEHTORI, SIBELIUS AKATEMIA

Eräessä Turun kanttoripäivien työpajoista tutustuttiin uuteen sointumerkkivirsikirjaan. Kirjapaja julkaisi syksyllä virsikirjalaitoksen, joka on kokonaan varustettu sointumerkein. Kanttoripäivillä pohdittiin ja vähän testattiinkin, mihin ja miten uutta laitosta voi käyttää.

Jo virsikirjan vuoden 1986 ”perusversiossa” oli mukana sointumerkkejä lähinnä muutamissa lasten ja nuorten virsissä. Myös virsivalikoimia on ilmestynyt sointumerkein varustettuna, mutta ensi kertaa koko virsikirja on nyt saanut sävelmien tueksi niin kutsutut reaalisointumerkit.

Tuomiokirkon Tarkk’ampujan kappelissa kokoontui kolmesti työpaja, jota vetivät Pekka Nyman, Ti-

mo Kiiskinen ja Juhani Haapasalo, kirjan toimittamisessa mukana olleet. Heidän lisäksi sovittajaryhmään kuuluivat Kaj-Erik Gustafsson, Aarre Joutsenvirta ja toimittajana Antti Vuori.

Nyman, Kiiskinen ja Haapasalo olivat varustautuneet tilanteen vaatimin soittimin: Pekalla oli kitaran lisäksi matkassa muutama lyömäsoitin, Timo juonsi pajaa pianon äärestä ja Juhanin instrumenttina oli

kappelin omat urut. Vetäjät trio halusi paitsi demonstroida eri säestystapoja myös löytää yhteisiä ja toisiaan täydentäviä piirteitä eri soitinten käytölle.

Uusia näkökulmia

Sointumerkit ovat tuoneet virsikirjaan myös uusia sävellajeja. Kun urkuri säestää kernaasti F-duurissa, sama sävelmä on kitaralla yleensä toimivampi E-duurissa. Niin ikään sointumerkki- en tiheys vaihtelee. Varsinkin useilla eri sanoilla laulettava sama sävelmä on saattanut saada toiseen esiintymään tiheämmän, kosketinsoittimelle tyypillisen harmonisoinnin, kun taas kitara- komppi toimii yleensä paremmin harvemmalla sointupohjalla. Myös näitten perinteitten sekoittaminen ja yhdistäminen voi antaa uutta ilmettä ja väriä virren laulun tukemiseen.

Yhdessä laulettaessa haettiin myös uusia näkökulmia. Työpajaan osallistuneilta tuli runsaasti kommentteja. Kitaran, pianon ja urkujen triosta löydettiin aineksia vaikkapa rippikoulun musiikin tekemiseen; kitaran rytmiseen sointukomppiin voi liittyä pianon vapaa säestys, ja urkujen pelkkä muhkea bassolinja antaa hyvän pohjan laululle. Vapaaehtoiset pääsivät soittamaan Nymanin mukanaan tuomia lyömäsoittimia.

Pajassa tutustuttiin myös virsikirjan tulossa olevan ”kanttorilaitoksen” kenraalibassoliitteeseen. Tätä ovat toivoneet varsinkin kanttorit, mutta työpajassa arveltiin, että kenraalibassosovituksat, joissa siis virsimelodian alle on lisätty bassoääni, kiinnostavat myös muun muassa opettajia. Kun on pianonsoiton taitoa, kaksiaäninenkin sovitukset voi olla kiintoisa ja houkutteleva apu säestyksen rakentamisessa.

Barokin ajalta periytyvän kenraalibasson etu sointumerkkeihin verrattuna on, että muita apumerkkejä tarvitaan vähemmän. Jos sointumerkein tahdotaan määrittää bassolinjaa, merkien lukeminen käy varsinkin tiheäm-

Pekka Nyman

mässä satsissa äkkiä työlääksi. Kenraalibasson pohjalta voi olla myös luontevaa tehdä säestys, jossa virren melodia sijoittuu miesten äänialaan ja ylääänet liikkuvat vapaasti.

Haasteita avarampaan ajatteluun

Yksi innokkaan yleisön kommentti oli, että kirja on vieläkin osin aika vaativa ei-ammattilaisen käyttöön. Toisaalta kanttori saattaa uruilla säestäessään kokea harvaksi merkityn soinnutuksen realisoinnin kömpelöksi. Eri- laiset näkemykset auttavat kuitenkin myös oivaltamaan, ettei yhtä ainoaa ”oikeaa ja hyvää” säestyssasia ole olemassakaan.

Joka tapauksessa nyt on saman kirjan kansissa yhä virikkeellisempää aineistoa, josta varmasti löytyy juuri omien toiveiden mukaisia satsiehdotuksia ja myös haasteita ajatella asioita ehkä aiempaa avarammin. Samalla on vapauttavaa todeta, etteivät neliäänisen koraalikirjan sovitukset ole sen

valmiimpia saati virallisia. Aina tarvitaan tilanteen arvioimista ja mukautumista laulajien määrään ja kokemukseen, tilan akustiikkaan, soittimen ominaisuuksiin ja niin edelleen. Eri- tyisen haastavaa on pohdiskella myös erilaisten virsien affektia ja jopa yhteen virteen sisältyviä eri viestejä.

Kaikkien kolmen pajasession yhtenä virtenä makusteltiin ”hyvän” koraalin ”prototyyppiä”, 1600-luvun arvostetuimman virsisäveltäjän Johann Crügerin passiovirttä Laupias Jeesus (virsi 71). Se istuu joustavasti mille hyvänsä säestyssoittimelle, eikä se kärsi satsin tihentämisestä tai harventamisesta. Se on myös pituutensa takia (yhdeksän säkeistöä) hyvä ”testivirsi” erilaisille säestystavoille.

Jos virrestä jaksetaan tavallisesti laulaa kerralla muutama säkeistö, säestyksen erilaiset toteutukset – ja myös väliin kokonaan ilman säestystä laulaminen – saattavat kuin huomaamatta kannustaa kerrankin laulamaan koko virren!

Hyvällä tuottamisella potkua konserttielämään

ELINA AHO-KUUSAMA

MUSIIKIN MAISTERI JA ARTS MA-
NAGER, TAMPERE

**Konserttien hyvä tuottaminen on aikaa vievää puuhaa. Koke-
mukseni on kuitenkin, että
kunnolla tehty tuotantotyö
maksaa itsensä takaisin monin-
kertaisesti. Se näkyy taloudelli-
sesti, yleisömäärissä ja pian
myös arvostuksessa.**

Kanttorit istuvat aarrearkun päällä; koko kristillisten kirkkojen rikas ja monipolvinen musiikkiperintö on heidän käytössään. Tilanne on tietysti myös velvoittava; kukapa muu pitäisi esillä tätä aarretta kuin seurakuntien muusikot. Käytännössä jumalanpalveluselämä ja kuorotoiminta pystyvät kuitenkin esittelemään vain kapeaa osaa aarrearkun sisällöstä. Sen vuoksi rikkaan konserttielämän vaaliminen tulisi mielestäni olla itsestään selvä osa kanttorien työnkuvaa. Monissa seurakunnissa näin onkin ja tarjolla on hienoja, kirkkomusiikkiin keskittyviä konserttisarjoja ja festivaaleja.

Käyn tässä artikkelissa läpi muutamia sellaisia konserttituottamisen osa-alueita, joihin panostamisesta olen nähnyt käytännön hyötyjä. Niiden ideat ovat sovellettavissa tietysti minkä tahansa tilaisuuden järjestämiseen. Aika monia asioita käsittelen kysymysten kautta, sillä tärkein työ tapahtuu ensin konserttijärjestäjän ajattelussa.

Pohdi ja kiteytä idea

Kun järjestettävästä konsertista on

vasta ajatus idullaan, kannattaa istua alas miettimään muutamaa perusasiaa. Miksi juuri tämä esitys, konsertti tai -sarja kannattaa järjestää? Mikä juuri tässä musiikissa, esittäjissä tai konserttipaikassa on kiinnostavaa? Tai vielä vaikeammin: miksi kukaan haluaisi kuulla juuri tämän esityksen? Musiikon on usein huomattavan vaikea asettua kuulijansa asemaan, vaikka se kirjaimellisesti antaa uuden ja hyödyllisen näkökulman omaan työhön. Siis rohkeasti: Mitä kuulija minun esityksestäni tai järjestämästäni konsertista saa? Vai saako mitään? Käsi sydämel-

le. Jos edellä mainittuihin kysymyksiin pystyy antamaan itselleen vakuuttavia vastauksia, ne kannattaa laittaa paperille. Siinä on kirjattuna ylös konsertin perusidea, joka myöhemmin täytyy myydä muillekin, muun muassa rahoittajille, tiedonvälittäjille ja yleisölle. Jos innostavaa ideaa ei löydy, projektista on tässä kohtaa helppo luopua.

Budjetti on perustava työkalu

Seuraava tehtävä on tehdä laskelmat konsertin kuluista. Esiintyjät tarvitsevat palkan työstään, lehti-ilmoittelu maksaa ja Teosto haluaa osansa. Menoarviosta tulee helposti pitkä lista. Sitä ei kuitenkaan kannata säikähtää, vaan kirjata tässä vaiheessa vain kylmän realistisesti ylös kaikki odotettavissa olevat menot. Loppusummaa vastaan on helppo sitten peilata odotettavissa olevia tuloja käsiohjelmista tai lipuista, konserttimäärärahoista, mahdollisilta yhteistyökumppaneilta ja apurahoittajilta.

Tässä kohtaa on hyvä kysyä itseltään lisää peruskysymyksiä. Onko tähän oikeasti varaa? Millaisen taloudellisen riskin uskallan ottaa? Maksaako sijoitukseni itsensä takaisin? Pystynkö saamaan liikkeelle tarpeeksi maksavaa yleisöä? Kantaako konsertin idea niin, että saan sen järjestämiseen yhteistyökumppanin vaikkapa kunnan kulttuuritoimesta tai paikallisesta kulttuuriyhdistyksestä? Jos näihin kysymyksiin pystyy edelleen vastaamaan kyllä, voi laittaa järjestelytöitten pyörät pyörimään. Muussa tapauksessa idea kannattaa laittaa varastoon odottelemaan kehittämistä tai parempia aikoja.

Aikataulu auttaa töiden jaksottamista

Kun tuottamisprosessi lähtee liikkeelle, ensimmäisiä töitä on laatia karkea aikataulu. Isompia rahoituskuvioita ja apurahoituksen hakemista täytyy projektin koosta riippuen tehdä jo noin vuosi ennen itse tapahtumaa. Sopimukset esiintyvien taiteilijoitten kanssa on syytä tehdä mahdollisimman ajoissa, samoin tilojen varaukset. Käsiohjelmat, liput ja julisteet täytyy suunnitella ja painattaa, lehti-ilmoitusten tilat varata. Talkoojoukot innostetaan mukaan; heistä on parhaimmillaan valtava hyöty niin tiedottamisessa, markkinoinnissa kuin käsiohjelmien tai lippujen ennakkomyyntissä, konserttipaikan järjestelyissä ja tavaroitten kuljettamisessa.

Kukaan ei voi ostaa, jos et tarjoa

Mitä suuremmasta taloudellisesta riskistä konsertin järjestämisessä on kyse, sen huolellisemmin kannattaa laa-

Elina Aho-Kuusama

tia tiedotus- ja markkinointisuunnitelmat. Yksinkertainen tosiasia on, että kukaan ei voi tulla paikalle, ellei tiedä tilaisuudesta. Siksi tiedon on levittävä. Kilpaileminen huomiosta lehtien ilmoitussivuilla, mainosmediassa tai vaikkapa vain paikalliskaupan ilmoitustaululla vaatii kuitenkin taloudellisia resursseja. Siksi itseäni ovat viime aikoina alkaneet kiehtoa vaihtoehtoiset tiedonjakamisen menetelmät. Niitä voi kutsua vaikka viidakkorummuksi tai muodikkaasti sissimarkkinoinniksi.

Idea on saada tieto leviämään mahdollisimman tehokkaasti ilmaisain tai hyvin edullisin keinoin. Ensimmäinen niistä on: puhu, puhu ja puhu. Kerro kaikille tapaamillesi ihmisille, mikä mainio konsertti kirkossasi pian on. Seurakuntien työntekijät tapaavat työssään valtavan määrän ihmisiä, joille tietoa voi levittää ja jotka levittävät sitä edelleen, kun pyydät: kirkkokuorolaisia, seurakuntapiiriläisiä, kerholaisten vanhempia, jumalanpalvelus-

vieraita ja niin edelleen. Oma viidakkorumpuaan voi myös aktiivisesti rakentaa kattamaan muita paikkakunnan aktiiveja: marttoja, rotareita, jalkapallojoukkueita, kotiseutuyhdistyksiä, opettajanhuoneita ja niin edelleen. Toimii niin suuremmilla kuin pienemmilläkin paikkakunnilla.

Toinen, jo hyvin koeteltu keino on tietysti ennakkojuttu lehdessä. Henkilökohtaisia suhteita paikallisen median edustajiin on siis syytä vaalia, ja antaa tiedon ajoissa kulkea siihen suuntaan. Paikallinen media on yleensä hyvin kiinnostunut kertomaan paikallistapahtumista. Niin heidän kuin vapaaehtoisten joukon kanssa keskustellessa hyvin pohdittu konsertti-idea ja oma innostuksesi ovat ensisijaiset työkalut. Hyötyä on toki myös siitä, jos pystyy kirjoittamaan puffijutun itse.

Asetu kuulijan asemaan

Varsinkin klassisen musiikin konsertit ovat muodollisuudessaan osalle yleisöä

suorastaan pelottavia. Missä kohtaa täällä saa taputtaa? – Konserttien kehittäminen yleisöystävällisempään suuntaan olisikin kannatettavaa. Tarvitaanko vaikkapa käsiohjelmia välttämättä? Voisiko ne korvata kertojalalla, joka jutustellen valaisisi musiikin taustoja? Ketä muusikkojargonia täynnä olevat teosesittelyt oikeastaan palvelevat? Työhönottajia?

Entä miltäpä esitys näyttää? Näkyvätkö esiintyjien kasvot, kauniit puvut ja soittimet? Puutuvatko paikat epä-mukavalla penkillä? Kuulijalle konsertti on aina kokonaisvaltainen elämys, joka parhaimmillaan kutsuu tulemaan uudestaan ja pahimmillaan saa äänestämään jaloillaan.

Konserttituottaja tarvitsee siis luovia ongelmanratkaisutaitoja, sitkeyttä, rohkeutta ottaa sopivia riskejä ja hyvät verkostot. Mutta niillä eväillä syntyy mukavaa jälkeä. Mainioita konsertteja!

Kanttori kouluttajana?

MARJA PESONEN

KOULUTUKSEN TYÖALASIHTTEERI, KIRKKOHALLITUS

JENNI URPONEN

KANTTORI (OPINTOVAPAALLA),
MASKUN SEURAKUNTA

Kanttori Jenni Urponen ja koulutuksen työalasihtteeri Marja Pesonen tapasivat Kanttoripäivien työpajassa ”Opetuslasna kouluusi – kanttori kouluttajana”, jossa pohdittiin oppimista ja siihen ohjaamista. Keskustelu jatkui sähköpostilla päivien jälkeen.

Jenni: Jos lähdemme liikkeelle otsikos-

tamme, niin mitä oikeastaan tarkoitetaan kouluttajalla ja kouluttamisella?

Marja: Tämä on mielestäni peruskysymyksiä. Näen, että perimmältään on kyse kasvun tukemisesta, kun seurakunnan työntekijä kasvattajana kohtaa seurakuntalaisia. Ajattelen, että osa kasvun tukemisesta toteutuu koulutuksen keinoin.

Jenni: Eikö kanttori musiikkikasvattajana -otsikko sopisi paremmin kanttorin niin sanottuun normaaliin työnkuvaan?

Marja: Perusteissaan kasvatus, kouluttaminen ja opettaminen tähtäävät samaan asiaan eli kasvun ja oppimisen mahdollistamiseen. Jos käytetään termiä kasvattaja, silloin on kyse pitkäkestoisen kasvun mahdollistamisesta,

johon toki kuuluu oppiminen.

Jenni: Yhdistän koulutuksen institution antamaan ja tutkintoon tähtäävään toimintaan (esimerkiksi Sibelius-Akatemia). Ei kasvattaja-sanankaan käyttö ole yksinkertaista. Kasvattaako kanttori vielä aikuisia kirkko-kuorolaisia? Jossain törmäsin erotte luun, jonka mukaan kasvatus koulu-maailmassa viittaisi varhais- ja esiopetukseen ja opetus ensimmäisestä luokasta-asteesta eteenpäin.

Marja: Tuo erottelu ei mielestäni enää pidä paikkaansa. 90-luvulla elimme koko yhteiskuntana oppimishurmoksessa, jolloin kasvatus-sana melkein katosi kielenkäytöstä. Nyt 2000-luvulla on eletty kasvatuksen käsitteen uudelleen avautumista. Aikuiskasvatus on myös edelleen terminä käytössä. Itse kuorolaisena olen mielelläni kasvatettavana. Kanttorimme höylää ja hioo meitä laulajina, mutta erityisesti arvostan sitä, että hän aivan kuin ohimennen auttaa meitä löytämään yhteyden ja merkityksen melodian, sanojen ja tulkinnan välillä. Koen, että tämä on osa omaa hengellistä kasvuani.

Jenni: Hyvä, että nostit aikuiskasvatuksen käsitteen esille. Käsitteiden määrittelemine ei ole helppoa. Keitä kanttori sitten kouluttajana kouluttaa tai kasvattajana kasvattaa?

Marja: Kanavan osallistujat puhuivat kuoron johtamisesta myös kouluttamisen näkökulmasta. Tämä oli minulle myönteinen yllätys.

Jenni: Entä olenko kanttorina kouluttaja silloin, kun pidän vauvoille ja heidän vanhemmilleen muskarihetkeä, koulussa virsituntia, rippikoululaisille oppituntia, keskustelen vihkiparin kanssa vihkimusiikista tai opetan työkavereilleni uusia lauluja? Eivätkö ne liity myös läheisesti monenikäisten parissa tapahtuvaan musiikkikasvatukseen?

Marja Pesonen

Marja: Kyllä, kanttori musiikkikasvattajana on hyvä yläkäsité. Siihen kuuluu ajoittain toimiminen kasvattajana, opettajana tai kouluttajana osana omaa tehtävää.

Kouluttamisen ja ohjaamisen ero

Jenni: Kuinka sitten kouluttaminen, opettaminen ja ohjaaminen eroavat toisistaan?

Marja: Opettaminen ja ohjaaminen yhdistyivät synonyymiksi 90-luvulla, ainakin osittain. Ei puhuttu opettamisesta, vaan oppimisen ohjaamisesta, mikä oli tavallaan hyvä asia, koska silloin selkeästi oppiminen, eli koko homman tavoite, tuli keskiöön. Ajattelen, että ohjaamisessa on kyse muutosprosessin ohjaamisesta. Ei niinkään yksilön tai ryhmän ohjaamisesta, vaan prosessin. Opettamiseen liittyy vieläkin mielikuva tiedon siirtämisestä. Uskon, että siksi ainakin aikuiskoulutuksessa on otettu käyttöön termi kouluttaa, johon on sitten liitetty termejä vuorovaikutus, oppijan aktiivinen rooli ja niin edelleen. Ajattelen myös niin, että ihmisen pitkäkestoinen kasvun prosessi kaipaa tukea eli kasvatusta. Kasvuun ei taas ole oikopolkua, vaan kasvu edellyttää oppimiskokemuksia, jotka sitten kypsyvät kasvuksi pidemmällä aikavälillä.

Jenni: Ohjaaminen miellyttää minua tässä yhteydessä. Tehtävämme on ohjata/opastaa/tukea seurakuntalaisia musisoimaan tai kohtaamaan kirkkomusiikin jollain muulla tavoin.

Kirjoitit, ettei kasvuun ole oikopolkua. Seurakunnissa on hieno mahdollisuus tukea koko ihmisen elinkaaren mittaista elinikäistä oppimista. Tähän viittasit jo aikaisemmin, kun mainitsit seurakuntalaisten kasvun tukemisen. Kanttorin työssä tämä saattaa liittyä vauvamuskareista aina eläkeläisten virsikerhoon asti tapahtuvaan musiikkitoimintaan.

Marja: Tämä elinikäisen kasvun ja

oppimisen tukeminen onkin seurakunnan perustehtäviä: tukea kunkin luomisessa saamien lahjojen kehittymistä, hiljalleen, elämän eri vaiheissa. Kasvuun ilmiönä liittyy pitkäkestoisuus. Se on kuin tie, jolle asettuu rauhassa kulkemaan. Ilman oppimista, irti ravistavia uudenlaisia kokemuksia, ei jaksa kulkea kasvun tietä. Oppiminen virkistää, antaa voimaa, suuntaa kasvun tietä.

Jenni: Tällainen käsitteen määrittelemisen rikkaus on siinä, että samalla tulee pohtineeksi aihetta monelta eri kannalta. Parhaimmillaan huomaa oivaltaneensa jotain uutta käsitteen takana olevasta itse asiasta! Mutta olennaisinta olisi, että me kanttorit tiedostaisimme tärkeän roolimme kasvatus- ja opetustehtävän toteuttajana.

Marja: Olen samaa mieltä. Jos ajattelen kanttoria kasvun tukijana, kuinka ja millä keinoin häntä voisi tukea tässä tehtävässä. Koulutuksen avulla? Puhumalla asiasta enemmän? Tehtävänkuvan laaja-alaisuudella tähän suuntaan?

Tuki tärkeää musiikkikasvattajalle

Jenni: Kanttoria tulisi tukea musiikkikasvatustyössä juuri kaikilla mainitsemillasi tavoilla.

On todettava, ettei suinkaan ole uusi näkökulma tarkastella kanttorin työtä kasvatustyönä, sillä ”jo muinaiset lukkarinkoulut...” Seurakunnan musiikkitoimintaan kuuluu musiikkikasvatus automaattisesti – kuorot, kouluyhteistyö, rippikoulut, kinkerit ynnä muuta. Eri asia on tietenkin, sisältyvätkö ne juuri kanttorin tehtäviin ja miten yksittäisissä seurakunnissa kanttorin työnkuva on kulloinkin määritelty. Kanttori kuitenkin vastaa seurakunnan musiikkitoiminnasta.

Millä tavalla tukea kirkkomusiikkouden ohella kanttorin musiikkikasvattajuutta? Sen tärkeys on seurakunnissa nykypäivänä yhä merkittävämpi. Kanttorikoulutus on ensimmäinen as-

kel. Taiteellinen puoli ja valmiudet on huomioitu ainakin Sibelius Akatemian koulutusohjelmassa kiitettävästi, ja onneksi on havaittavissa viitteitä musiikkikasvatukseenkin tiedostamisesta. Esimerkiksi Kuopion osaston kirkkomusiikin koulutusohjelmasta löytyy kolme musiikkikasvatukseen liittyvää opintojaksoa, yhteensä 10 op. Toki muissakin, esimerkiksi kuoronjohtopinnoissa, sivutaan näitä kysymyksiä. Kymmenen vuotta sitten oivalsin opiskelijana vasta seurakuntaharjoittelun yhteydessä ensimmäisen kerran (vaikka kyllä opetussuunnitelmaan kuului silloinkin Seurakunnan musiikkikasvatus -opintojakso), kuinka olennaista tulevassa työkentässäni olisi juuri musiikkikasvatus. Teoreettinen pohja jäi tuolloin melko vähäiseksi. Onkohan musiikkikasvatukseen liittyviä opintoja vieläkin riittävästi?

Oletan monelle virassa työskentelevälle kanttorille kehittyneen monenlaisia opetustaitoja kantapään kautta. Näin ainakin omalla kohdallani. Arvelen, ettei musiikkikasvatustyötä tukevaa täydennyskoulutusta ole ainaakaan ollut liikaa tarjolla. – Kunpa siis juuri musiikkikasvatustuoleen keskittyviä koulutuksia räätälöitäisiin ja järjestettäisiin tulevaisuudessakin.

Marja: Kyllä osut tässä ihan oikeaan. Tätä koulutusta on liian vähän.

Jenni: Tuskin seurakuntien musiikkikasvatuksesta on käyty vielä ylenpalttisesti keskusteluakaan – pikemminkin päinvastoin. Siispä mainitsemasi puhuminen olisi yksi tärkeä näkökohta!

Tärkeintä olisi, että me kanttorit löytäisimme ja tiedostaisimme itsesämme piilevän musiikkikasvattajan, rohkeasti vahvistaisimme tätä puolta ammatti-identiteetistämme. Urkujen ohessa meidän tulisi saada eri-ikäiset seurakuntalaiset ”soimaan”, soittamaan ja laulamaan tulevaisuudessakin – monipuolisesti kirkkomusiikin pariin, seurakunnan yhteyteen! ■

Monet kanttorit ovat aktiivisia yhteydenpitäjiä koulujen kanssa. Uskonnonvapauslaki ei estä seurakunnan ja koulun yhteistyötä.

Koulun ja seurakunnan yhteistyö

KATARINA ENGSTRÖM

KANTTORI, RAISION SEURAKUNTA

Mitä mahdollisuuksia tai rajoituksia uusi uskonnonvapauslaki on tuonut mukanaan? Saako Suvivirttä laulaa koulun keväthuhlissa? Millaista koulujen ja seurakuntien yhteistyö voi olla?

Näihin ja muihinkin kouluja ja seurakuntia koskettaviin kysymyksiin etsittiin vastauksia kanttoripäivien paneelikeskustelussa, jonka teemaksi oli valittu ”Koulu kirkossa yllättää aina”. Keskustelijoina Turun konserttitalon lavalla olivat opetusneuvos, rovasti Antti Vanne Opetushallituksesta, Puolalanmäen lukion musiikin lehtori Timo Lehtovaara Turusta, kanttori Katarina Engström Raisiosta sekä Turun tuomiokirkkoseurakunnan pastori Ja-

ni Kairavuo. Seuraavassa muutamia muistikuvia keskustelun aihepiireistä ja ajatuksia, jotka jäivät itämään.

Saako koulussa laulaa virsiä?

Uusi uskonnonvapauslaki ja sen erilaiset tulkinnat ovat puhuttaneet kouluissa, seurakunnissa ja tiedotusvälineissä. Kesällä 2003 voimaan tulleen uuden uskonnonvapauslain taustalla on ajatus positiivisesta uskonnonvapaudesta. Siinä uskonto ymmärretään

paitsi yksilön valinnaksi, myös yhteisön perinteen osaksi. Jokainen ihminen saa harjoittaa uskontoa, ja valtiolta velvoittaa antamaan uskonnon-opetusta. Tähän liittyy kysymys, jota sekä kouluissa että seurakunnissa tulisi miettiä: mitä uskonnon harjoittaminen merkitsee, ja mitkä asiat kuuluvat uskonnon opetuksen piiriin.

Kouluissa järjestetään erilaisia uskonnollisia tilaisuuksia, esimerkiksi jumalanpalveluksia tai uskonnollisia päivänavauksia, jotka ovat selkeästi uskonnon harjoittamista. Virret ovat opetussuunnitelman perusteissa (2004) sekä uskonnon että musiikin opetuksen osa-alueita. Virsiä saa laulaa ja niitä pitää laulaa, sillä tarkoituksena on, että oppilaat osaavat virsiä. Niitä voidaan opetella jopa ulkoa samoin kuin Isä meidän -rukousta. Virret liittyvät kiinteästi seurakunnan jumalanpalveluselämään ja suomalaiseen kulttuuriin. Koulujen oppitunnilla voidaan todeta, että tänään opiskelemme yhteiskuntamme uskonnollista kulttuuria ja aloitamme sen laulamalla virren. Koulujen rehtoreilla on suuri valta päättää koulun linjasta. Rehtori voi päättää, ettei hänen koulussaan lauleta Suvivirttä kevätkuuhlassa. Hän ei kuitenkaan voi perustella päätöstään uudella uskonnonvapauslailla.

Vuoroin vieraissa

Verkostoituminen on päivän sana myös puhuttaessa koulun ja seurakuntien välisestä yhteistyöstä. Seurakunnan työntekijöiden on hyvä luoda luontevia suhteita koulujen rehtoreihin sekä uskonnon ja musiikin opetuksesta vastaaviin henkilöihin. Kirkolla on tarjolla monenlaista toimintaa, jota olisi tärkeää esitellä kouluissa. Vierailijan käynti on aina tehokkaampaa asioiden esittelyn ja käsitteilyn kannalta kuin se, että opettaja kertoisi niistä. Koulut toivottavat seurakunnan työntekijät lämpimästi tervetulleiksi pitämään päivänavauksia sekä vierailemaan musiikin ja uskonto-

Verkostoituminen on päivän sana. "Seurakunnan työntekijöiden on hyvä luoda luontevia suhteita koulujen rehtoreihin sekä uskonnon ja musiikin opetuksesta vastaaviin henkilöihin", sanoo Katarina Engström.

tuntien lisäksi muun muassa oppilaiden ohjaustunneilla. Seurakunnilta toivottiin erityisesti tukea ihmissuhdeasioiden käsittelyssä ja mahdollisissa kriisitilanteissa. Koulut toivoivat myös yhteistyön lisäämistä kerhotoiminnan järjestämisessä, esimerkiksi musiikki-kerhojen muodossa.

Tärkeitä yhteistyömuotoja ovat koulujen jumalanpalvelukset ja tutustumiskäynnit kirkossa. Kirkkotila itsessään tarjoaa runsaasti kulttuurihistoriaa, musiikin lisäksi taidetta ja arkkitehtuuria. Kanttoreilla on ainutlaatuinen työväline, urut, joihin ei muualla voi tutustua. Oppilaat ovat kiinnostuneita uruista ja niiden erilaisista sointimaailmoista. Uudet virsilevytykset ovat lisänneet nuorten mielenkiintoa myös virsiin. Timo Lehtovaara ehdotti, että seurakunnat järjestäisivät nuorille konsertteja yhteistyössä koulujen kanssa. Koulussa voitaisiin konsertin ohjelmistoa käsitellä jo etukäteen, jotta nuoret tietäisivät, millaisesta musiikista on kyse.

Uskonnonvapauslaki on tuonut mukanaan sen, että koulujen on hyvissä ajoin informoitava tapahtumien sisällöistä oppilaiden vanhempia. Huolta-

jilta pitää pyytää osallistumislupa, mikäli koulun kuoro on mukana seurakunnan jumalanpalveluksessa, jolloin on kysymys uskonnon harjoittamisesta.

Työntekijän haasteita

Seurakuntien työntekijöiden haasteena on luoda hyvät vuorovaikutussuhteet koulujen rehtoreihin ja opettajiin, jotta yhteistyö sujuisi mutkattomasti. Hyvissä ajoin tapahtuva yhteinen suunnittelu tekee mahdolliseksi esimerkiksi sen, että oppilaat ovat mukana toteuttamassa koulun jumalanpalveluksia. Se lisää vuorostaan yhteisöllisyyden kokemusta: "Tämä on meidän juttu!" Yhteisellä suunnittelulla voidaan ottaa huomioon myös jumalanpalvelusten ja kirkkovuoden tekstien sisältö. Yhdessä voidaan miettiä, miten jumalanpalvelus muodostaa yhden kokonaisuuden, jota musiikkiesitykset tukevat, ja millainen musiikki ylipäänsä sopii kirkkoon.

Koulujen jumalanpalveluselämä, tutustumiskäynnit kirkossa ja seurakunnan työntekijöiden vierailut koulussa merkitsevät mahdollisuutta välittää oppilaille kristillistä perinnettä. Tämä hieno mahdollisuus tulisi hoitaa erityisen hyvin. Nykyään monille lapsille ja nuorille välittyy kuva kirkosta, seurakunnan jumalanpalveluselämästä, sen musiikista ja työntekijöistä ainoasta näiden käyntien perusteella.

Seurakuntien työntekijöillä on hyvin erilaisia taitoja ja koulutusta oppituntien pitämiseen. Kanttori on seurakunnan musiikkikasvattaja. Toivottavasti nykyisessä kanttorikoulutuksessa opastetaan erilaisten ryhmien kohtaamiseen ja ohjaamiseen. Tuntitilanteissa olisi hyvä tuntea ryhmädynamiikan perusteita, muistaa motivoinnin tärkeys ja se, että tarinat kantavat. Oma persoona ja oman alan asiantuntijuus on syytä laittaa likoon. Samalla on hyvä pitää mielessä, että aitous koskettaa ja oma innostus asiaan välittyy aina. ■

Kirkon keskusrahastosta tukea kuntoutukseen

Kuntoutuksella lisää työvuosia

PAULA AALTONEN

RYHMÄPÄÄLLIKKÖ, KIRKON KESKUSRAHASTO

Koko työyhteisön hyvinvointi muodostaa perustan yksilön työhyvinvoinnille. Yleinen työhyvinvointi on osa jokapäiväistä johtamista ja työpaikan arki-toimintoja. Ensisijainen vastuu yksilön työkykyongelmien havaitsemisessa ja niiden hoitamisessa on työpaikalla. Kun työpaikan ja oman työterveys-huollon keinot eivät riitä, tarvitaan ulkopuolista tukea työntekijän työkyvyn säilyttämiseksi.

Kirkon keskusrahasto tarjoaa tukea työntekijän työssä jaksamiseen silloin, kun työntekijää uhkaa terveydellisistä syistä työkyvyttömyys. Tukimuotoja ovat ammatillinen kuntoutus ja varhaiskuntoutus. Ammatillinen kuntoutus on lakisääteistä, ja se on ensisijainen työkyvyttömyyseläkkeeseen nähden. Varhaiskuntoutus puolestaan on harkinnanvaraista, luonteeltaan ennaltaehkäisevää laitoskuntoutusta.

Mitä ammatillinen kuntoutus on?

Ammatillinen kuntoutus tarkoittaa yksilöllisiä toimenpiteitä, joilla Kirkon keskusrahasto voi tukea työntekijää jatkamaan työelämässä terveydellisistä rajoituksista huolimatta. Näitä ovat työn tai ammatin vaihtoon tähtäävät toimenpiteet kuten työkokeilu, työvalmennus ja ammattiin johtava koulu-

tus. Tavallisesti Kirkon keskusrahaston kuntoutusetuuksia hakevalla henkilöllä on voimassa oleva kirkon palvelussuhde.

Ammatillisen kuntoutuksen saamisen edellytyksenä on, että hakijalla on asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma, joka ilman kuntouttavia toimenpiteitä todennäköisesti johtaisi työkyvyttömyyteen lähimmän viiden vuoden aikana. Hakijalla tulee myös olla työeläkelakien piiriin kuuluvia työansioita vähintään 28 249,94 euroa (vuoden 2008 indeksitasossa) viimeisten viiden kalenterivuoden aikana. Yleensä Kirkon keskusrahasto ei rahoita nuorten, alle 25-vuotiaiden ammatillista kuntoutusta. Ammatillinen kuntoutus ei myöskään ole mahdollista 63 vuotta täyttäneelle.

Kuntoutusetuuksista päätettäessä arvioidaan sitä, voidaanko ammatillisella kuntoutuksella vaikuttaa ansio-kyvyn ylläpitämiseen ja estää tai siirtää eläkkeelle siirtymistä. Tavoitteenahan on ansiotyön jatkuminen ammatillisen kuntoutuksen jälkeen. Eläkelaitoksen näkökulmasta ammatillisella kuntoutuksella pyritään myös eläkemenon säästöön.

Ammatillisen kuntoutuksen hakeminen

Ammatillista kuntoutusta voi hakea työelämässä oleva, sairauslomalla oleva tai työntekijä, joka jo on työkyvyttömyyseläkkeellä, mutta joka haluaisi palata takaisin työelämään. Kuntoutusta haetaan Kelan hakemuslomakkeella, johon liitetään lääkärin kirjoittama B-lausunto ja kuntoutussuunnitelma. Vaikka kuntoutussuunnitelman

laatiminen olisi vielä kesken kuntoutushakemusta tehtäessä, hakemus voidaan käsitellä. Tällöin annetaan ennakkopäätös oikeudesta ammatilliseen kuntoutukseen. Ennakkopäätös on voimassa 9 kuukautta, jonka aikana tulee toimittaa kuntoutussuunnitelma Kirkon keskusrahastoon. Kuntoutussuunnitelmasta annetaan erillinen päätös, josta näkee, mitä kuntoutusta Kirkon keskusrahasto tukee ja millaisia kustannuksia se korvaa. Suunnitelman hyväksymisessä huomioidaan hakijan aikaisempi koulutus- ja työhistoria sekä sairauden työlle aiheuttamat rajoitteet.

Kun Kirkon keskusrahasto on käsitellyt kuntoutushakemuksen, lähetetään siitä kirjallinen päätös hakijalle. Päätökseen tytytmätön voi hakea muutosta valittamalla. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksi saamisesta.

Ammatillisen kuntoutuksen muotoja

Kirkon keskusrahaston tukemaa **työkokeilua** voidaan käyttää silloin, kun halutaan selvittää työn sopivuus ja työtehtävien muuttamismahdollisuudet. Työkokeiluun liittyy pääsääntöisesti myös työaikajärjestelyjä. Työkokeilun pituus sovitaan yleensä noin kolmen kuukauden mittaiseksi. Työkokeilusta laaditaan kirjallinen sopimus työnantajan, kuntoutujan ja Kirkon keskusrahaston kanssa.

Uusien työtehtävien oppimiseen voidaan käyttää **työvalmennusta**. Työvalmennuksessa työnantaja ja työntekijä yhteistyössä laativat kirjallisesti yksilöllisen ohjelman, jossa työ opitaan

Kuntoutuksen tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn parantaminen sekä työssä jaksaminen ja terveiden liikunta- ja elämäntapojen omaksuminen.

käytännössä. Työvalmennusjakson pituus suunnitellaan yksilöllisesti tarpeen mukaan.

Ammatillisen koulutuksen tukeminen uuteen työhön tai ammattiin on tarpeen silloin, kun työkokeilu ja/tai työvalmennus eivät riitä. Koulutusvaihtoehtoja voivat olla esimerkiksi vanhentuneen ammattitutkinnon päivittäminen täydennyskoulutuksena tai lyhyt kurssi, jolla lisätään jo olemassa olevaa ammattitaitoa.

Mikäli kuntoutussuunnitelmaksi syntyy kokonaan uuden ammatin opiskelu, voidaan tutkinto suorittaa joko ammatillisena koulutuksena tai oppisopimuskoulutuksena. Koulutuksen pituus riippuu muun muassa kuntoutujan aikaisemmasta koulutustaustasta.

Työnantajalle ei aiheudu työkokeilusta tai työvalmennuksesta palkkakustannuksia. Ammatillisen kuntoutuksen aikana kuntoutuja saa Kirkon

keskusrahastosta kuntoutusetuutta.

Varhaiskuntoutus

Kaikki kirkon työntekijät, joilla on voimassa oleva, vähintään viisi vuotta kestänyt palvelussuhde, voivat hakea Kirkon keskusrahaston kautta varhaiskuntoutusta.

Varhaiskuntoutuksena järjestettävät kuntoutuskurssit ovat pääasiassa Kelan myöntämiä ASLAK®-kursseja sekä ryhmämuotoista TYK-toimintaa. Lisäksi Kirkon keskusrahasto kustantaa muutamia omia kuntoutuskursseja vuosittain.

Tavoitteena ASLAK®-kuntoutuksessa on työ- ja toimintakyvyn pitkäaikainen parantaminen sekä työssä jaksaminen, työn hallinta, oikeiden työmenetelmien ja terveiden liikunta- ja elämäntapojen omaksuminen. TYK-toiminnassa on lisäksi tavoitteena työkyvyttömyyden uhan estäminen lähivuosina.

Kurssit kestävät 15 - 22 vuorokautta (ASLAK®) ja 32 - 35 vuorokautta (TYK). ASLAK®-kurssit toteutetaan kolmessa jaksossa vuoden aikana ja TYK-toimintaan sisältyy selvittely- ja arviointijaksot sekä useampi valmennusjakso 1 - 2 vuoden aikana. ASLAK®-ryhmässä on yleensä 10 henkilöä, TYK-toiminnassa 6 - 8 henkilöä.

Lisäksi Kirkon keskusrahaston varhaiskuntoutustoimintana voidaan myöntää psykoterapiaa, kriisiterapiaa, äänenhuoltoon suunnattua voice massage -terapiaa ja tukea työyhteisön kehittämistoimintaan. Näitä edellä mainittuja haetaan Kirkon keskusrahaston omilla hakemuskavakkeilla. ■

Lisätietoja saa Kirkon keskusrahaston eläketoimistosta puh. (09) 1802 496 ja eläketoimiston internetsivuilta www.evl.fi/kiela sekä Kelan internet-sivuilta www.kela.fi.

PILKKAHINTAAN

KAISA RAUMA

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEENJOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

LEHDISTÄ OLEN nähnyt useammankin työpaikkailmoituksen, jossa etsitään diakonia-avustajaa seurakuntaan. Tuntuu oikein mukavalta, diakoniassa kyllä riittää työtä muillekin kuin alalle koulutetuille diakoniatyöntekijöille. Olen kuullut seurakunnista, joissa etsitään esimerkiksi työntekijää vanhusten ulkoiluavuksi tai hoitamaan kauppa-asioita. Avustajat toimivat tällöin diakoniatyöntekijän ohjauksessa. Tällaiset tehtävät ovat oiva tapa myös työllistää ihmisiä.

Joissakin ilmoituksissa on haettu koulutettuja työntekijöitä palkkauksella, jota maksetaan kouluttamattomille henkilöille. Mielestäni ammattikorkeakoulusta valmistuvan ei tule hakeutua diakonian tehtäviin, jos palkkaus on esimerkiksi vaativuusryhmistä 401- 403. Mikäli seurakunnista ei heti löydy koulutusta vastaavia töitä, kannattaa hankkia työkokemusta sosiaali- ja terveydenhuollosta. Kirkkoon voi tulla töihin, kun on tarjolla työtä tehtävän ja koulutuksen edellyttämällä palkalla.

Onko oikein vaatia diakonia-avustajalta ammattikorkeakoulutasoista diakonian virkaan kelpoistavaa koulutusta ja maksaa tehtävästä avustajan palkkaa? Eikö tässä osteta diakonian ammatillista osaamista pilkkahintaan? Onko oikein teettää jollakin koulutetulla kollegalla avustavaa työtä alhaisella palkalla? Tuntuu siltä, että tässä ikään kuin hyväksikäytetään sillä hetkellä ilman työtä olevaa ammattilaista. On suuri vaara vaatia koulutetulta avustajalta vähitellen vaativampia suorituksia, tarkistamatta kuitenkaan tehtävien vaativuutta ja palkkausta. Oikeampaa on palkata avustajia erillisiin avustajan tehtäviin ja säilyttää diakonian virat koulutettuja ammattilaisia varten. Tärkeää on maksaa jokaisesta tehtävästä vaativuuden edellyttämää palkkaa.

Työpaikkailmoituksia on monenlaista. Sellainenkin ilmoitus tuli luettua, jossa tehtävän vaativuusryhmässä oli laaja haitari riippuen tehtävään valitun koulutustasosta. Ilmoituksesta puuttui myös euromääräinen palkka. Mikäli tehtävään valitaisiin ammattikorkeakoulutuksen saanut henkilö ja

palkkaus olisi sen takia alhaisempi, täytyisikö katsoa tarkkaan, ettei erehtyisi tekemään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen tehtäväksi tarkoitettuja töitä? Mitenkähän tämän tehtävän vaativuus oli todellisuudessa määritelty? Jotta tällaisia työnhakijan kannalta epätarkoituksenmukaisia ilmoitteluja ei enää ilmenisi, on hyvä tutustua vaikkapa Kirkon työmarkkinalaitoksen antamiin ohjeisiin tehtävien vaativuusryhmien ja peruspalkan ilmoittamiseksi työnhakuilmoituksissa. Kaikkien edun mukaista olisi, jos esimerkkinä ollut virka julistettaisiin korjatuin tiedoin uudelleen haettavaksi.

UUDISTUNUT palkkausjärjestelmä asettaa myös työntekijän itsensä palkkauksensa vartijaksi. Tehtävien muuttuessa on niiden vaativuus arvioitava uudelleen. Diakoniatyö on asiantuntijatyötä, jonka sisältö ja vaativuus muuttuvat koko ajan. Siksi on palattava vuosittain tehtävän vaativuuden arviointiin ja katsottava, mikä tehtävässä on muuttunut ja kuinka se vaikuttaa peruspalkkaan. Tuntuu, että liian laajasti seurakunnissa vain euroistettiin vanhat palkkataulukot ja asian ydin eli tehtävien vaativuuden arviointi ja yhteistoiminnallisuus eivät vielä suju paikallisesti. On hyvä avoimesti todeta vaativuusryhmiin sijoitteluisia tai menettelytavoissa tapahtuneet virheellisydet ja korjata ne paikallisesti, kuten sopijapuolet ovat yhdessä ohjeistaneet. ■

Se pyörii sittenkin

Palkkausuudistus meneillään

ESKO JOSSAS

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Kirkon palkkausjärjestelmän uudistus tuli voimaan 1.10.2007. Sitä ennen seurakunnat olivat tehneet valmisteluja, kukin omaan tahtiinsa ja eri tahoilta tulleen informaation varassa.

1.3.2008 käytettävä palkkausjärjestelmä (0,8 % palkkasummasta) neuvoteltiin, sovittiin ja päätettiin seurakunnissa uuden järjestelmän mukaan yhteistoiminnallisesti. Lehden ilmestyessä tämä työ on monessa seurakunnassa vielä kesken.

Maaliskuussa sopijaosapuolet järjestivät yhteisiä koulutus- ja informaatiotilaisuuksia, joihin seurakunnista osallistuivat työnantajan edustajina kirkkoherrat ja talouspäälliköt ja työntekijöiden edustajina luottamusmiehet.

Saatu informaatio ja palaute osoittivat, että seurakunnat ovat edenneet

järjestelmän uudistuksessa eri tavoin. Jos lasketaan pois ne muutamat, jotka eivät ole tehneet vielä mitään, päästään kahteen ryhmään.

Vaativuusryhmä selvillä

Joissakin yksiköissä on päästy selvyyteen tehtäväkohtaisen palkanosan alkumäärittelystä. Tehtävän kuvaukset on laadittu ja molemmin puolin allekirjoitettu. Vaativuusryhmistä on osapuolten kesken neuvoteltu ja päästy yhteisymmärrykseen, minkä jälkeen neuvosto on tehnyt niistä päätöksen.

Kaikkialla yhteistoiminnalliseen menettelyyn ja neuvotteluun ei vielä ole totuttu. Siksi prosessin kulku ei aina ole mennyt sopimuksen ja järjestelmään kuuluvan menettelyn mukaisesti. Mutta jatkossa voidaan parantaa. Uuden järjestelmän käyttöönotto osoittaa jälleen kerran sen, että oikean tiedon mahdollisimman kattava levittäminen on edellytyksenä hankkeen onnistumiselle.

Oma lukunsa on se, että vaativuusryhmittely on osittain riitautettu kustaston käsiteltäväksi. Tämä käsitteily jatkuu vielä loppukevään ajan.

JMP, järjestelmän mukainen peruspalkka

Osa seurakunnista on edennyt vaativuusryhmään sijoittelua pitemmälle. Kyseessä on silloin sen määrittelemisen, mikä on euromääräinen palkka vaativuusryhmän sisällä. Esimerkiksi vaativuusryhmässä 601 palkka sijoittuu välille 2275 – 2688. Sopimukseen on kirjattu niitä perusteita, joiden nojalla palkka sijoittuu vaativuusryhmän liikkumavälillä. Tarkoitus on, että koko asteikkoa käytetään ja vaativuudessa esiintyvät erot otetaan palkassa huo-

mioon, elleivät ne sitten ole niin suuria, että tehtävät täytyy sijoittaa eri vaativuusryhmiin.

Tähän yhteyteen kuuluu myös palkkauksessa mahdollisesti esiintyvä erityinen peruste. Sillä tarkoitetaan sellaisia palkkaukseen vaikuttavia ja työn sisällössä ilmenneitä asioita, joita ei ole voitu ottaa huomioon vaativuusryhmittelyssä. Mitä erityisiä perusteita otetaan mukaan ja miten niitä sovelletaan, on paikallisesti neuvoteltava ja päätettävä asia.

Erityisen perusteen osiota voidaan tietysti jatkossa edelleen kehittää.

Palkan vaativuusosa ja siihen mahdollisesti sisältyvä erityinen peruste ilmaistaan erikseen. Tämä on tärkeää erityisesti viran täyttämistilanteissa, jotta turhilta syrjintäolettamilta vältytään.

Vaativuuspalkka ja erityinen peruste yhdessä muodostavat järjestelmän mukaisen peruspalkan (JMP).

Vuosisidonnainen palkanosa

Vuosisidonnaiseen palkanosaan ei tullut uudistuksessa suuria muutoksia. Silti siitäkin on syytä neuvotella, sopia ja päättää linjat. Esimerkiksi hyväksytäänkö koulutuksia mukaan, miten suhtaudutaan asevelvollisuusajanaan ja halutaanko vuosisidonnaisen palkanosan varhentamismahdollisuus ottaa käyttöön.

Harkinnanvarainen palkanosa

Järjestelmän viimeinen osio, harkinnanvarainen palkanosa, tulee tunnetusti voimaan vasta ensi vuonna. Sopijaosapuolten yhteisenä pyrkimyksenä on tuottaa aineistoa ja informaatiota mahdollisimman hyvissä ajoin. ■

Esko Jossas

Erilaisia taitajia

HELI TENHUNEN

SOSIONOMI (AMK) -DIAKONIOPIKSELIJA,
DIAK ITÄ

KÄYNNISTELEN PARHAILLAAN portfolio-kansioni tekemistä. Oikeastaan olen muhitellut sen sisältöä jo opintojen alusta. Siitä tulee esite, kuvaus itsestäni, millainen olen, mitä osaan, mitkä ovat kiinnostukseni kohteet ja erityisosaamisalueeni.

Meistä kaikista, jotka opiskelemme sosionomi-diakoneiksi, tulee hyvin erilaisia taitajia. Opinnot antavat vain raamatit ammattiminäni ympärillä. Persoonallisuus ja ne taidot, jotka portfolioonkin koetan asettaa esille, ovat diakoniatyöntekijän ydinosoamisen ohella ne työkalut, joilla sitten työtäni alan tekemään. Koulutuksen tuoma ydinosoaminen on ammatillisen identiteetin perusta, mutta opintojen ohessa opimme onneksi paljon muuta kuin sen, mitä opintosuunnitelman ohjeistuksen mukaisesti tunneilla opiskelemme. Myös harrastukset ja alaan liittyvä tiedonhankinta ja pohdinta omien kiinnostuksen kohteiden mukaan muokkaavat ammattimnäämme.

Erilaisuutemme näkyy myös siinä, että kirkkoon tulee töihin yhä enemmän työntekijöitä, joilla ei ole taustalla vahvaa kirkollista perinnettä. Tämä lienee luonnollinen seuraus maallistumisesta ja moniarvoistumisesta. Se on sinänsä paradoksaalista, sillä mielestäni juuri maallistuminen, moniarvoistuminen ja erilaisten hengellisten yhteisöjen lisääntyminen vaativat kirkon työntekijältä vahvaa kirkollista identiteettiä.

KUN LÄHDIN opiskelemaan diakoniksi, ei minulla ol-

lut vahvaa kirkollista tunte-
musta. Tarkoitan, etten ole
ollut aktiivinen seurakunta-
lainen. En osannut hahmot-
taa messukaavoja, en ollut
pitänyt hartauksia eikä mi-
nulla ollut aavistustakaan
siitä, miten monella tapaa
Raamattua voidaan tulkita.
Liekö taiteellisen persoonal-
lisuuteni ansiota, etten aiem-
min ollut myöskään kovin innokas politiikan seuraaja.
Niinpä minulle olikin melkoinen kulttuurishokki, kun
aloin hahmottaa uudesta näkökulmasta, millainen kult-
tuurimme ja kirkkomme on.

Kirkon sisälle mahtuu monenlaista mielipidettä, min-
kä koen pääasiassa positiivisena. Mediassa käydään pal-
jon keskustelua Raamatun tulkinnasta, ja väliin tuntuu
kuin vapaa ja perinteinen tulkinta vetäisivät köyttä. Itse
koen tulevani kuin pumpulista keskelle tätä ristiriitaa.

ONKO kädenvääntö aina ollut näin voimakasta? Mie-
lestäni koulutus ei pysty riittävästi antamaan valmiuksia
kohdata haasteita, joita maallistuminen, moniarvoistu-
minen sekä uskontojen ja aatteiden kilpailutilanne aihe-
uttaa. Onko minulla valmiuksia oman paikan löytämi-
selle seurakuntatyön alakulttuurien ristipaineessa? Käyn
omaa sisäistä keskustelua asiasta ja tiedän, että monet
huoleni ovat turhia. Tunnistan itsessäni vahvasti huoleh-
tija-Martan roolin, mutta onneksi minusta kuitenkin
löytyy myös huoleton Maria. ■

TEEMU SIIPOLA

Jäsenlehti 20 vuotta sitten

Jäsenlehti täytti 40 vuotta vuonna 1988. Pääosan lehdestä muodosti Tekstin ääressä -palsta. Valokuvia ei juhlavuoden lehdissä juurikaan ollut, ainoastaan suuremmista tilaisuuksista julkaistiin mustavalkoinen kuvakollaasi. Mainosten yhteydessä saatettiin myös nähdä kuva. Lehteä julkaisivat Suomen kirkon pappisliitto ja Suomen Kirkon Sisarliitto, nykyinen Diakoniatyöntekijöiden Liitto.

POIMINTOJA JUTTUAiheista:

- Pappisliitto täytti 70 vuotta ja vietti pääjuhlaa Helsingin tuomiokirkossa. Jäsenlehdessä julkaistiin juhlista 11-sivuinen kuvakollaasi. Ohessa on vuoden 1988 Jäsenlehdestä silloisen puheenjohtajan Juhani Koppo-selan juhlaterveiset jäsenille.
- Sisarliitto juhli 30-vuotista taivaltaan. Jäsenlehdessä julkaistiin juhlista 10-sivuinen kuvakollaasi.
- Tapio Saranevan artikkelissa *Tietotekniikka uhkana ja vapauttaja* korostettiin, miten tietotekniikkaa tulisi ryhtyä hyödyntämään täysin mitoin kirkon työssä. Samalla todettiin, että tietotekniikka aiheuttaa ongelmia jopa kirkon työntekijöille.
- Uusi H-palkkataulukko otettiin käyttöön ja sen tarpeellisuutta pohdittiin välineenä parempiin palkkoihin. Solmittiin sopimus papiston vapaa-ajasta ja koulutuksesta.
- Amerikkalainen pastori Richard L. Schaper kertoi jäsenlehdessä kokemuksiaan AIDS-epidemiasta ja kirkon roolista aidsin kohdanneiden auttajana.
- Liitossa oli 38 toimivaa alaosastoa

tai muuta yhteenliittymää. Miltei kaikki alaosastot valitsivat edustajansa liiton 70-vuotisjuhliin ja nimesivät yhdys henkilön, joka tarvittaessa oli linkkinä liiton toimiston ja kentän välillä edunvalvontakysymyksissä luottamusmiestoiminnan ollessa väliaikaisesti pysähdyksissä.

- Pappisliiton valtuuskunta alkoi koontua kahdesti vuodessa. Opiskelijat saivat edustajansa Pappisliiton valtuuskuntaan.
- Jäsenlehdessä julkaistiin uutta Sanasta Elämä -aineistoa esittelevä kokonaisuus.
- Pappisliitto teetti yhdessä Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kotimaa-leh-

den kanssa kyselytutkimuksen, jolla mitattiin suomalaisten mielikuvaa papista. Mielikuva papista oli paljon myönteisempi kuin mielikuva seurakunnasta ja kirkosta. Pappi nähtiin lämpimänä ja läheisenä, kun taas kirkko organisaationa tai laitoksena koettiin etäiseksi ja byrokraattiseksi. Noin 85 % kansalaisista piti pappia ja hänen ammattiaan tarpeellisenä ja pappia ammattitaitoisena. Noin 48 % vastauksissa esiintyivät myös termit vanhanaikainen, juhlallinen, etäinen ja paikalleen pysähtynyt.

- Ensimmäiset naispapit vihittiin vuonna 1988, mutta asiasta ei puhuta vuoden 1988 jäsenlehdissä. Ainoa maininta naispapeista oli Sisarliiton 30-vuotisjuhlien kuvakollaasissa, jossa oli kuva liittoa virkapuvussaan onnittelemaan saapuneesta Marjatta Laitisesta. Edellisen vuoden lehdissä asiasta puhuttiin pääkirjoituksessa ja julkaistiin ns. Ajo-ohjeet siirtymävaihetta varten suomeksi ja ruotsiksi.

Puheenjohtajan juhlaterveiset:

Lähelle kansaa, mutta sivistyneenä

Pappisliiton puheenjohtaja näki tärkeäksi mm. papiston mahdollisimman korkean sivistystason säilyttämisen. Erityisesti tätä tarvitaan papiston lähtiessä kohtaamaan kaupunkilaisen elämäntavan omaksumista seurakuntalaisia. Muutenkin uudenlaisen kaupunkiseurakunnan luominen on kirkon ja papiston vaikeimpia haasteita.

Kunnioitettu opettajani professori Aarno Maliniemi sanoi kerran kirkkohistorian luennoissaan näin: ”Minä tunnen Suomen papiston, olen tutkinut sen työtä ja elämää. Meidän kirkollamme on ollut korkeatasoinen papisto. Se ei ole koskaan seurakuntansa jättänyt, se on tarvittaessa aapisenkin puusta veistänyt”.

Vaikka tämä sanonta on tietystä määrin liiankin ruusuinen, se vastaa silti kirkkomme papiston keskimääräistä vaikutusta kansamme elämään.

Suomen kirkon papisto on vuosisatojen ajan elänyt kansansa mukana, tehnyt merkittävään kulttuurihistoriallisen suurtyön opettamalla tämän kansan lukemaan, juurruttanut kristinuskon perustotuudet kansan sieluun sekä opettanut kansan myös ajattelemaan. Monet yhteiskunnalliset laitokset ovat saaneet alkunsa aikaansa edellä olevien pappismiesten aloitteesta.

Professori Maliniemen luonnehdinta sisälsi itse asiassa kannanoton kolmeen asiaryhmään: papiston **sivistykselliseen tasoon, papiston ja kansan suhteeseen** sekä papiston **pyrkimykseen kulttuurin ylläpitämiseen**. Kun Suomen kirkon pappisliitto viettää 70-vuotisjuhlaansa, on syytä tarkastella millainen on papisto ja sen asema tällä hetkellä.

Vain sivistynyt papisto voi osallistua

Papiston koulutus tapahtuu edelleen valtion yliopistoissa. Tieteelliseen tutkijakoulutukseen liittyneenä se pyrkii antamaan riittävän syvän ja toisaalta riittävän laajan sivistyksellisen ja tiedollisen pohjan papinviran hoitamiseen.

Tämän vuosisadan alkupuolella tieteen maailma räjähti useiksi tieteenaloiksi, joista monilla on saavutettu Suomessakin merkittäviä tuloksia. Tilanne ei anna enää mahdollisuutta siihen tieteellisen yleissivistyksen hallintaan, joka vielä viime vuosisadalla oli mahdollista. Erikoistuminen omaan tieteen alaansa vie eristäytymään toisista tieteenharjoittajista.

Onko yhteistä keskustelua ollut riittävästi, onko poikkeittieteellistä yhteydenpitoa myös teologian taholta ollut tarpeeksi? Vaikka papiston keskuudessa on ollut yksityisiä henkilöitä, joilla on ollut merkittävä asema yleisessä keskustelussa, on valittava todettava, että tieteellisen ja sivistyksellisen yleistiedon kohdalla papistomme keskimääräinen taso on aikaisempaan verrattuna laskenut.

Sen sijaan maassamme suoritettu teologisen tieteen harjoittaminen ei häpeä minäkään maan rinnalla. Suoritetut opinnäytteet, väitöskirjat ja muut julkaisut ovat hyvää ja korkeaa kansainvälistä tasoa. Monilla tutkimuksen aloilla suomalaiset ovat edenneet eturintamassa koko maailmaa ajatellen, joten on edelleenkin mahdollista, että papistomme säilyy koulutukseltaan korkeatasoisena myös tulevaisuudessa.

Mukaan eettiseen keskusteluun

Yhteiskunnan kehitykseen suuntautuvaan keskusteluun papisto on viimeisten vuosien aikana osallistunut suhteellisen laime-

asti. Eräitä eturivin edustajia lukuunottamatta valtaosa papistosta on jäänyt tai jätettyntynyt tämän keskustelun ulkopuolelle. Käytännöllisen seurakuntatyön johtaminen, siinä mukana oleminen on sellainen tehtävä, että se ei suo aikaa ja mahdollisuuksia yhteiskunnallisen keskustelun laajaan ja asiantuntevaan seuraamiseen.

Tätä kehitystä, jota on pidetty ihanteena ”papit pois politiikasta” -periaatteen mukaisesti, on pidettävä valitettavana. Vaikka teknis-taloudellinen kehitys on ollutkin moitteetonta, niin tämän kehityksen tuomien hedelmien hyväksikäyttö on osoittautunut monimutkaiseksi yhteiskunnalliseksi tehtäväksi. Myös eettisillä ja moraalisisilla tekijöillä on oma merkittävä osuutensa. Yhteiskuntaa ei voida rakentaa yksinomaan, ei edes pääosiltaan vain taloudellisen hyvinvoinnin varaan. Ihmiselämällä on monia ulottuvuuksia. Tässä suhteessa on syytä toivoa, että papistollamme olisi suurempaa aktiivisuutta, herkkyyttä ja näkyjä siitä, miten näköpiirissä olevat yhteiset ongelmat olisi ratkaistava.

Lähelle seurakuntalaisia

Papiston suhde seurakuntalaisiin eli niin sanottuun tavalliseen kansaan on kirkolle hyvin merkittävä asia. Mikäli haluamme olla kansankirkko, on se mahdollista vain, jos kirkon johtava virkakunta ei eristy tavallisesta seurakuntalaisesta. Selvitysten mukaan teologian opiskelijoiden sosiaalinen tausta myötäilee aika hyvin suomalaisen yhteiskunnan sosiaalista jakautumista. Vain n.s. keskiluokka on yliedustettuna. Tämäkin on luonnollista sen vuoksi, että siinä väestönosassa myös uskonnollinen aktiivisuus on yleisintä. Koska papisto ei Suomessa ole ollut vapautettu asepalveluksesta, tulevat papit joutuvat viettämään lähes vuoden ikäluokkansa miesten parissa. Tällöin he saavat tuntuman siihen, miten tavallinen suomalainen elää ja ajattelee. Suurin osa teologian opiskelijoista on lähtöisin myös herätysliikkeitten piiristä. Kirkkomme herätysliikkeet, joihin suurin osa papeista on jonkinlaisessa suhteessa, ovat myöskin auttaneet papistoa säilyttämään elävän kosketuksen seurakuntalaisiin. Kun vielä papisto on kriisiaikoina ottanut osaa moniin huoltotehtäviin yrittäen auttaa omalta osaltaan kansaamme selviytymään vaikeuksista, on elävä kosketus epämaston ja seurakuntalaisten välillä ollut enemmän sääntö kuin poikkeus.

Tässä suhteessa on kuitenkin viime aikoina tapahtunut muutoksia. Varsinkin nuoremmissa pappisikäluokissa on esiinty-

”...tieteellisen ja sivistyksellisen yleistiedon kohdalla papistomme keskimääräinen taso on laskenut.”

Papit pois politiikasta -periaate jättänyt papiston yhteiskunnallisen keskustelun ulkopuolelle.

Papistolla tulisi olla rohkeutta ja mielikuvitusta rakentaa uutta kaupunkiseurakuntaa.

nyt aika ajoin pyrkimyksiä papin työn hoitamiseen virkamiesmäisesti. Hoidetaan ne asiat, jotka on tehtäväksi annettu, ja muutoin vetäydytään yksityisyyden suojaan. Myös n.s. tavallinen kansa on jakaantumassa elintavoiltaan, ajatuksiltaan, jopa käyttämältään puhekieleltä erilaisiin ryhmiin: tietoyhteiskunnan ihmiset, tekniset ihmiset, viherihmiset ja tavallinen maalaisväestö. Yhteydenpito kaikkiin näihin ja luonnollinen kontakti eri ryhmiin ei näytä olevan enää siinä määrin mahdollinen kuin aikaisemmin. Kirkollemme on haastava, ja sen papistolle erittäin vaikea tehtävä yrittää säilyttää tuntuma elämäntavoiltaan pirstoutuvaan kansaamme.

Ykköshaaste – kaupunki-seurakunnan rakentaminen

Varsin merkittävä tämä kysymys on kaupunkilaisen elämäntavan, tietoyhteiskunnan ihmisten kanssa eletessä. Uuden homo urbanuksen elämänskysymykset, elämänmuoto ja -tavoitteet ovat muuttuneet. Tekninen kulttuuri on kehittynyt niin pitkälle, että eettiset ja moraaliset kysymykset ovat uudella tavalla tulleet ajankohtaisiksi.

Kymmenessä käskyssä lausutut elämää suojaavat lait pitävät paikkansa myös modernin tietoyhteiskunnan keskellä. Näiden käskyjen soveltaminen uusissa tilanteissa ei ole itsestään selvää ja yksinkertaista. Tässä kohden tarvitaan uudenlaista teologista ajattelua.

Papistolla tulisi siksi olla näkyä, mielikuvitusta ja rohkeutta rakentaa uudenlaista kaupunkiseurakuntaa. Jähmettyminen vanhoihin aseisiin ja asenteisiin ei palvele ketään, ei Jumalaa eikä ihmistä. Palatakseni takaisin professori Maliniemen arviointiin Suomen kirkon papistosta, on todettava tuon arvioinnin edelleenkin suurelta osin pitävän paikkansa toisenlaisessa historiallisessa elämäntilanteessa ja toisin toteutettuna.

On syytä toivoa ja asettaa myös Pappisliiton ammatillisen toiminnan tavoitteeksi, että tulevaisuudessakin kirkolla on käytävissään hyvin koulutettu, sivistyksellisesti korkeatasoinen papisto, joka elää yhteydessä tavalliseen kansaan ja joka uskollisesti jakaa seurakuntalaisten kanssa elämän kohtalot.

Voimme yhtyä Dietrich Bonhoefferin ajatukseen: "Hyvyyden voiman uskollinen suoja piirittää meitä kuinka käyneekin. Il-lasta aamuun kanssamme on Luoja, Häneltä saamme huomispäivänkin." (Vk 600:5)

**"Tuhat miljoonaa ihmistä uutta uskoa etsimässä:
Mikä täyttää Kiinan arvotyhjiön?"**

MATKA KIINAAN

Lähde kanssamme Kiinaan 9.-18.10.08. Tutustu nähtävyyksiin, avustuskohteisiin ja kiinalaiseen elämään. Asiantuntijana professori Miikka Ruokanen.

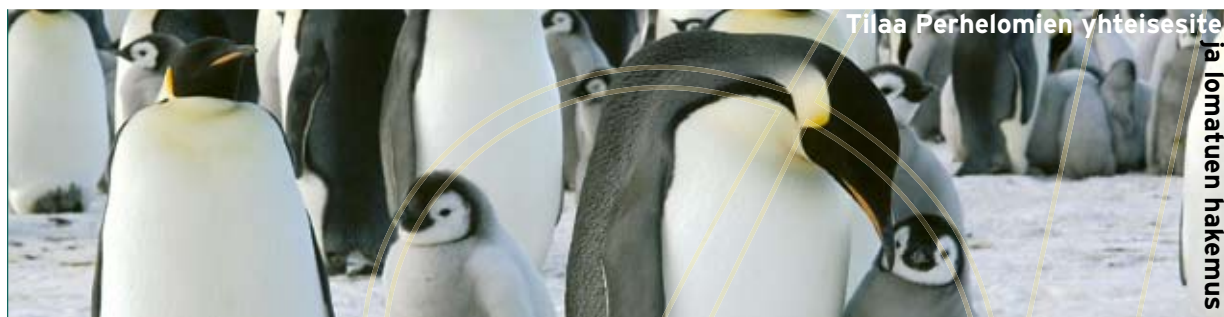
Hinta 2220 e. Lisätiedot ja tarkka ohjelma:

www.missionmen.fi/tapahtumat/matkat

Ilmoitt.: Mikko Lannenpää p. 0500710571

mikko.lannenpaa@missionmen.fi

Järj.: Suomen Liikemiesten Lähetysliitto ry

Tilaa Perhelomien yhteisesite

ja lomatuenn hakemus

www.a-lomat.fi

Perheen kanssa lomalle

Alomat

Perhelomalla riittää tekemistä ja kaikki viihtyvät. Tarjolla on monia hyviä lomakohteita kylpylöissä, hoteleissa, urheiluopistoilla ja lomakeskuksissa.

Haettavina ovat kesän lomaviikot 23-35. Hae lomaa ja lomatukea viimeistään 14.4.2008 mennessä.

Tarjolla ovat

- Perinteiset perhelomat: lomatuksi on 170 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 85 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Nuoret perheet -lomat: omavastuu 100 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotiaat 80 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.
- Koululaisperheiden ryhmäperhelomat: omavastuu 120 euroa/aikuinen, lapset 6-16-vuotta 90 euroa, alle 6-vuotiaat maksutta.

Lastensuojelun haasteet ja vaitiolovelvollisuus

TIMO TAVAST

KAPPALAINEN, TT, LEMPÄÄLÄN SEURAKUNTA

Jäänkö pappina vain kuuntelemaan, kun rippikoululaiseni kertoo, että häntä on käytetty kotona seksuaalisesti hyväksi jo vuosien ajan eikä loppua näy? Vaikeneko vaitiolovelvollisuuteeni vedoten, kun seurakuntanuori tuo sielunhoidossa esiin, että jatkuvaa perheväkivaltaa harjoittanut isä on uhanut tappaa äidin, jos äiti toteuttaa kaavailemansa avioeron? Vai teenkö lastensuojeluilmoituksen, jotta elämää tuhoavat teot voitaisiin estää?

Vuoden alusta voimaan tullut uusi lastensuojelulaki on nostanut lastensuojelun haasteet keskustelun polttopisteeseen myös kirkossamme. Kirkkohallitus on tuottanut seurakunnan työntekijöiden tueksi tausta-aineiston ”Kirkko ja lastensuojelutyö” (www.evl.fi/KirkkojaLastensuojelutyo.pdf). Lisäksi hiippakunnat ovat tarjonneet yhdessä kirkkohallituksen kanssa koulutusta lastensuojelulaista ja velvoitteista, jotka laki asettaa myös kirkon työntekijöille.

Teeman esillä pitäminen on osoittautunut tuiki tarpeelliseksi. Seurakunnissa ei välttämättä tunneta yleiseen lainsäädäntöön pohjautuvia ilmoitusvelvoitteita lastensuojelutapauksissa. Moni lastensuojeluilmoituksen tekemistä vaatinut tilanne on jäänyt tähän asti ilmoittamatta viran-

PÄIVI PUHAKKA/KUVAKOTIMAA

Jako kahteen työntekijäryhmään

Kirkkolaki jakaa tunnetusti kirkon työntekijät kahteen ryhmään sen suhteen, millainen vaitiolovelvollisuus heitä sitoo. Yhtäältä kirkkolaki puhuu papeista ja lehloreista eli työntekijöistä, jotka ovat saaneet vihkimyksen näihin kirkon virkoihin (KL 5:2 §, KL 6:12 §). Toiseen ryhmään lukeutuvat kaikki muut kirkon työntekijät eli esimerkiksi diakonit, nuorisotyönohjaajat ja lastenohjaajat, jotka kohtaavat työssään paljon lapsiperheitä ja nuoria (KL 6:3 §, KL 25:8 §).

Vaikka myös jälkimmäisellä työntekijöiden joukolla on salsapitovelvollisuus ripissä ja sielunhoidossa esiin tulleissa asioissa, heidän kohdallaan ripp- ja sie-

lunhoitosalaisuus ei ole murtamaton. Jos heille herää huoli siitä, että lasten tai nuorten turvatulle kasvulle ei ole jossakin perheessä normaaleja edellytyksiä, on heillä lastensuojelulain nojalla yksiselitteinen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus. Ilmoituksessa on tuotava esille myös kaikki sellainen tieto, jonka työntekijä on saanut ripis-

Uusi, entistä selkeämpi lastensuojelulaki haastaa meidät päivittämään tietomme lastensuojelutyöstä kuin myös siitä, milloin asiat on pidettävä salassa ja milloin on oltava oikealla tavalla äänessä.

sa tai sielunhoidossa lapseen kohdistu-

neesta kaltoin kohtelusta.

Pappeja ja lehtoreita lukuun ottamatta kaikki muut kirkon työntekijät ovat siis samassa asemassa kuin yhteiskunnan viranomaiset: salassapitovelvoitteet eivät estä lastensuojeluilmoituksen tekemistä.

Pappien ja lehtorien poikkeuksellinen asema

Myös papeilla ja lehtoreilla on lähtökohdissaan velvollisuus tehdä normaali lastensuojeluilmoitus, jos heidän tietoonsa tulee huoli jonkin perheen lapsista tai nuorista. Lastensuojelulakiin ja viime kädessä kirkkolakiin on kuitenkin kirjattu näkyviin raja, joka koskee mainittuja työntekijäryhmiä: rippisalaisuutta papit ja lehtorit eivät saa rikkoa.

Kirkkolaki toteaa: ”Yksityisessä ripissä tai muuten sielunhoidossa papille uskottua asiaa ei saa ilmaista, eikä myöskään sitä henkilöä, joka papille on uskoutunut.” KL 5:2 §, 1 mom. (vastaavasti lehtorin kohdalla KL 6:12 §). Edes kuulusteltaessa pappia tai lehtoria todistajana hän ei saa tätä ehdotonta vaitiolovelvollisuuttaan rikkoa (KL 5:2 §, 2 mom.). Näin kirkkolaki, samoin kuin lastensuojelulaki, asettaa papit ja lehtorit eri asemaan kuin muut kirkon työntekijät.

Unohdettu kolmas momentti

Kun kirkon piirissä on käyty keskustelua rippisalaisuuden murtamattomuudesta, esiin on tuotu useimmiten vain edellä sanottu osa totuudesta. Varjoon on jäänyt se puoli asiasta, joka on kirjattu kirkkolain rippisalaisuuspykälän kolmanteen momenttiin:

”Jos joku yksityisessä ripissä tai sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan ilmiannettavan rikoksen olevan hankkeissa, papin on kehotettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on kerrottava hyvissä ajoin ja varovasti asiasta viran-

Timo Tavast

omaisille, kuitenkin niin, ettei asianomainen suoraan tai välillisesti tule siitä ilmi.” KL 5:2 §, 3 mom.

Momentti herättää kysymyksen, onko tietyissä erityistilanteissa myös papeilla ja lehtoreilla kirkkolain antama valtuutus ja velvoite tehdä lastensuojelulain määräämä lastensuojeluilmoitus, vaikka lastensuojelun tarve olisi tullut ilmi ehdottoman vaitiolon piiriin kuuluvassa rippi- tai sielunhoitotilanteessa. Vastaus on kirkkolain valossa myöntävä.

Samalla kannalla on myös kirkkohallituksen tausta-aineisto ”Kirkko ja lastensuojelutyö” (s. 16, 2. kappale ja sen alaviite 6). Linjaus on erittäin merkittävä, sillä sen myötä on unohdettiin jäänyt kirkkolain säädös tullut jälleen nostetuksi siihen käyttöön, johon se on aikanaan säädettykin.

Lastensuojeluilmoituksen tekeminen tämän kirkkolain poikkeusmomentin nojalla on seurakuntapapin työssä se todennäköisimmin vastaan tuleva tilanne, jossa hänen tulee ilmoittaa viranomaisille jotakin siitä, mitä hän ripissä tai sielunhoidossa on luottamuksellisena tietona saanut

kuulla. Ratkaisevaa on vain tietää, mitä tilanteita tämä kirkkolain poikkeussääntö tarkkaan ottaen koskee ja miten lastensuojeluilmoituksen tekemisessä tulee näissä tapauksissa käytännössä menetellä.

Vaitiolon murtamisen reunaehdot

Ensimmäinen tärkeä näkökohta kirkkolain poikkeusmomenttiin on ilmaistavissa seuraavasti: yksityisessä ripissä ja muuten sielunhoidossa papin (lehtorin) on erotettava huolellisesti menneet ja tulevat rikolliset teot. Kirkkolain valossa on yksiselitteisen selvää, että pappi ei saa missään olosuhteissa, ei edes sielunhoidettavan luvalla, paljastaa mitään jo tapahtuneista rikoksista.

Kuullessaan siis sielunhoidossa esimerkiksi perheväkivallasta pappi ei saa välittää viranomaisille tietoa sielunhoidettavan tekemistä rikoksista tai tälle tehdyistä rikoksista. Tämä takaa yhtäältä sen, että rippitilanteessa ehdoton vaitiolo koskien tunnustettuja ja Jumalan anteeksi antamia syntejä pysyy rikkomattomana.

Myös KL 5:2 §:n 3 momentti jättää nämä menneet rikokset rauhaan ja puhuu rajatusti vain ”hankkeissa olevista” eli suunnitteilla olevista tai ylipäänsä tulevaisuudessa todennäköisesti tapahtuvista rikoksista, jotka pyritään estämään. Vain näistä pappi voi ja hänen myös tulee kirkkolain mukaan kertoa tietyin edellytyksin viranomaiselle.

On olennaista ymmärtää, että perheväkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö ovat luonteeltaan sellaisia rikoksia, että ne myös toistuvat mitä suurimmalla todennäköisyydellä tulevaisuudessa – varsinkin, jos sama ihminen on tehnyt näitä rikoksia perheessä jo useasti aiemmin. Uhrin kertomus tällaisesta menneiden tekojen sarjasta on siis täysin riittävä peruste sille, että pappi voi mielessään olettaa tällaisia tekoja olevan myös ”hankkeissa” eli

tapahtuvan jatkossakin.

Toinen olennainen reunaehto papin vaitiolovelvollisuuden murtamiselle on se, että hankkeissa olevien rikosten on kuuluttava ”yleisen lain mukaan” ilmiannettaviksi määrättyjen rikosten joukkoon. Tässä kirkkolaki viittaa rikoslain 15 luvun 10 §:n 1 momentissa lueteltuihin vakaviin rikoksiin ja niiden ennaltaehkäisemiseen tähtäävään ilmoitusvelvollisuuteen.

Rikoslaki toteaa: ”Joka tietää (pykälässä erikseen lueteltujen vakavien rikosten) olevan hankkeilla eikä ajoissa, kun rikos vielä olisi estettävissä, anna siitä tietoa viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa, on tuomittava, jos rikos tai sen rangaistava yritys tapahtuu, törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.”

Papin on siis kirkkolain ja rikoslain nojalla ilmoitettava tällaisen vakavan rikoksen uhasta viranomaisille tai vaarassa olevalle – näin siitä huolimatta, vaikka tieto olisi tullut papille ripittäytymisen yhteydessä tai muuten sielunhoidossa.

Lastensuojelutapauksiin ja perheväkivaltaan liittyviä, rikoslain pykälässä mainittuja rikoksia ovat lähinnä seuraavat: raiskaus, törkeä raiskaus, törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, murha, tappo, surma, törkeä pahoinpitely ja törkeä terveyden vaarantaminen. Lievempien rikosten uhkia pappi ei saa kirkkolain poikkeusmomentinkaan perusteella ilmoittaa viranomaisille.

Vastaus siihen, mikä on ”vain tavallista” pahoinpitelyä ja mikä törkeää pahoinpitelyä, löytyy rikoslain 21 luvun 5 ja 6 §:stä: törkeää ja siten papin ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvaa on se, ”jos pahoinpitelyssä 1. aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila, 2. rikos tehdään erityisen ra’alla tai julmalla tavalla tai 3. käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista

välinettä” (rikoslaki 21:6 §).

Kolmas reunaehto on se, että papin on noudatettava KL 5:2 §:n 3 momentissa esitettyä oikeaa toimintatapaa ja -järjestystä.

Hänen on ensin kehotettava sielunhoidettavaa itse ilmoittamaan uhkavasta rikoksesta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Lastensuojelutapausten kohdalla tämä merkitsee sitä, että pappi, joka saa esimerkiksi uhrilta tiedon henkeä uhkaavasta perheväkivallasta tai törkeästä seksuaalisesta hyväksikäytöstä, kehottaa uhria itse tekemään lastensuojeluilmoituksen tai kertomaan asiasta muulle viranomaiselle, kuten opettajalle tai kouluterveydenhoitajalle, jolla on yksiselitteinen velvollisuus ilmoituksen tekemiseen.

Vasta siinä tapauksessa, että sielunhoidettava ei tähän suostu (ei välttämättä myöskään ikänsä puolesta pysy), ”papin on kerrottava hyvissä ajoin ja varovasti asiasta viranomaisille”. Toisin sanoen tässä tilanteessa papin on tehtävä lastensuojeluilmoitus – oikealla tavalla ja viipymättä.

Neljänneksi kirkkolain poikkeusmomentti ohjeistaa pappeja seuraavasti: viranomaisille kertomisen on tapahduttava siten, ”ettei asianomainen suoraan tai välillisesti tule siitä ilmi”. Asianomaisella tarkoitetaan tässä henkilöä, joka on ripin yhteydessä tai luottamuksellisessa sielunhoitokeskustelussa kertonut papille esimerkiksi lastensuojelutarpeesta perheessään.

Lastensuojeluilmoituksen teko käytännössä

Toistaiseksi kirkkohallitus ei ole vielä yksilöinyt ohjeissaan sitä, mitä papin tai lehtorin tulee kirjata lastensuojeluilmoitukseen näissä poikkeustilanteissa, joissa hänen on kirkkolain ja yleisen lainsäädännön vaatimuksesta paljastettava sielunhoidossa tai ripin kylkiäisenä esiin tullutta salassa pidettävää tietoa lastensuojelun sosiaalityöntekijälle.

Tampereen hiippakunnassa, lasten-

suojelulain koulutuksessa kirkkohallituksen kouluttaja esitti kuitenkin käytännön toimintamallin, jossa toteutuvat kirkkolain asettamat reunaehdot vaitiolon oikeanlaisesta murtamisen tavasta.

Tämän toimintamallin mukaan papin tulee ilmoittaa lastensuojeluilmoituksessa omien henkilötietojensa ja virka-asemansa lisäksi vain sen henkilön (henkilöiden) nimi- ja yhteystiedot, joka on vaarassa joutua vakavan rikoksen uhriksi esimerkiksi kodissaan. Samalla papin tulee kuvata jollain tavoin myös se, minkä tyyppinen ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluva rikos vaarassa olevaa uhkaa. Näin kunnan sosiaalityöntekijä saa lastensuojeluilmoituksesta riittävän kuvan siitä, mitä vaarassa olevalle voi tapahtua ilman asioihin puuttumista (tuleva seksuaalisen hyväksikäytön uhka, surmatuksi tuleminen vaara erotilanteesta tai muu sellainen).

Ilmoituksessaan pappi ei saa kuitenkaan mainita mitään siitä, miten ja keltä hän on saanut tiedon rikoksen uhasta. Hänellä ei ole myöskään lupaa kertoa mitään aikaisemmista, jo tapahtuneista rikoksista tässä kodissa.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja tarvittaessa poliisin tehtävänä on selvittää tarpeellisilta osin perheen historiaa, saada sylliset vastuuseen ja turvata kaikkein tärkeimpänä se, että lapsia ja nuoria uhanneet rikokset eivät pääse toteutumaan. Näin me papit emme joudu vaitiolon alaisissa asioissa todistajiksi ja tuomareiksi vaan pysymme omassa tehtävässämme uhrien sielunhoitajina ja Jumalan armon julistajina ripittäytyville. Samalla hoidamme kuitenkin sen virkavelvollisuuden, jonka kirkkolain poikkeusmomentti meille asettaa: uudet vakavat rikokset ja elämää tuhoavat teot on kaikin keinoin estettävä. Välineenä meillä on oikein tehty lastensuojeluilmoitus. Siihen tarttumista me emme saa enää arastella. ■

Päihdeongelmaisen naisen kohtaaminen seurakunnan työssä

KATI-PUPITA MATTILA

TT, LL, KANGASALAN TERVEYS-
KESKUS

Päihdeongelma voi olla joskus hyvin piiloutunut. Ensi silmäyksellä saattaa näyttää, että asiakkaan ongelmat ovat aivan toisia. Tutustumisen edetessä ja luottamuksen kasvaessa alkaa kuitenkin avautua moninaisten elämänvaikeuksien – terveydellisten ja sosiaalisten – taustalla oleva päihdeongelma.

Päihdeongelmainen nainen herättää työntekijässä monenlaisia tunteita. Heräävillä tunteilla on kytköksiä työntekijän omaan elämäntarinaansa ja persoonallisuuteen. Päihdeongelmaisen naisen kohtaaminen herättää jossakussa hoivaamisen tai säälintunteen, jossakussa toisessa puolestaan ärsyntyneen, vihan tai halveksunnan tunteita. Heräsiipä työntekijässä minikälaisia tunteita tahansa, on tärkeää, että hän ymmärtää näiden olevan omia tunteitaan, joista asiakas ei ole vastuussa.

On työntekijälle varsin hyödyllistä sekä elämää että ammattitaitoa rakentavaa rohkeasti tutkiskella tunteitaan ja pohtia, mihin ne pohjautuvat. Elämänjuonteet,

joihin vuorovaikutuksessa heräävät surun, pelon ja vihan tunteet yhtyvät, voivat olla kipeitäkin ja tunteiden tutkiskelu saattaa nostaa mielen pintaan työntekijän oman elämäntarinan vaikeita vaiheita.

Päihdeongelman luonteen ymmärtäminen

Kohdatessaan asiakkaan, jolla on päihdeongelma – oli hän mies tai nainen – on tärkeää, että työntekijä ymmärtää, minkälaisesta ongelmasta on kysymys. Päihdeongelma, päihderiippuvuus tai elämää hallitseva päihteydenkäyttö – nimettiin se miten tahansa – ei ole järjestyksen ongelma. Kysymys on tun-

ne-elämän esteistä toimia siten kuin ihminen itsekin tietää järkeväksi. Sen taustalla ei sinänsä ole ymmärtämisen vaikeus eikä tiedon puute. Senpä tähden ihminen ei tule autetuksi pelkäämään tietoa saamalla eikä voimaannu moittimisella, syyllistämällä tai järjestyksen vetoamisella.

Päihdeongelman ydin on tunnetasolla ja ihmisen sisäisessä uskomuksessa itsestään – kelpaamattomuudesta. Eheytyäkseen hän tarvitsee turvallisuutta, viestiä kelpaavuudesta, lupaa ja mahdollisuutta tarkastella tarinaansa ja muuttaa sisäinen uskomus itsestään kelpaavuuden uskomukseksi. Tie on vaikea ja prosessi on pitkä.

MATTI KARPPINEN/KUVAKOTIMAA

On kohtuutonta odottaa, että toipuminen toteutuisi nopeasti.

Päihdeongelmainen nainen voi olla ulkonaisesti kova, mutta sisäisesti hän on haavoittunut. Hän tarvitsee hyväksyntää, joka ei kiellä totuutta päihdeongelmasta vaan totuudesta huolimatta välittyy myötätuntona, turvallisuutena ja kanssakulkijuutena.

Ihmisen oma motivaatio on kantava perusta päihdeongelmasta toipumiselle. Päihdeongelmainen nainen tarvitsee myös toivoa siihen, että hän voi onnistua ja elämässä voi käydä hyvin. Hän tarvitsee hyväksyntää ja lupaa olla keskeneräinen. Hän tarvitsee vakuutusta ihmisarvosta sekä tasavertaisuudesta, joka rohkaisee myös vastuunottoon.

Asiakkaan arvostaminen

Kaikessa kohtaamisessa arvostava ja kunnioittava katse sekä nöyrä ja tasavertainen asenne muodostavat lähtökohdan, jolle voidaan rakentaa. Tästä ei ole syytä yhtään tinkiä päihdeongelmaisen naisen kohtaamisessa.

Asenne on tärkeämpi kuin yksittäiset poppaskonstit. Oleminen on tärkeämpää kuin tekeminen. Ilman vastauksia viipyminen on rakentavampaa kuin väkinäinen ja teennäinen tietäminen. Arvostaminen välittyy jokaisessa sanassa – ja hiljaisuudessaakin. Se antaa asiakkaalle enemmän voimavaroja kuin suuret viisaudet, joissa ei välity kunnioittamista, myötätuntoa ja totuudellisuutta.

Kaikkiin elämän vaikeuksiin ei kennelläkään ole ratkaisua. Olennaista on ymmärrys siitä, ettei työntekijä ihmisenä voi asettua elämän kipujen ja säröisyyden ylä- ja ulkopuolelle. Ylemmyyden tunne välittyy asiakkaalle ja on omiaan luomaan sellaista juopaa hänen ja työntekijän välille, että aito vahvistava ja omanarvontuntoa lisäävä kohtaaminen ei ole enää mahdollista.

Tuen antaminen

Päihdeongelmaan liittyy keskeisesti pyrkimys ongelman kieltämiseen. Näin ollen ihminen tarvitsee toisen ihmisen, joka asettuu hänelle totuudelliseksi peiliksi kertomalla sen, mitä näkee kieltäytyen hymistelevästä vaikenemisesta ja alentavasta heikkouden säälistä. Totuudellinen kohtaaminen on arvostavaa puolelle asettumista, ei moittivaa osoittelua. Se on tasavertaisuudesta nousevaa halua tukea toista eikä tarvetta osoittaa virheitä ja puutteita.

Kasvokkain asettuvalla työntekijällä on lupa sanoa, mitä näkee. Sen sijaan tulkinta ja johtopäätökset sen pohjalta voivat mennä kovasti pieleen ja olla loukkaavia. Vaikka ne osuisivat oikeaankin, ne viestivät helposti ylemmydentunnetta ja kaikkietävyyttä.

Työntekijä ei anna suurena tietäjänä vastauksia ja sääntöjä asiakkaan elämään. Totuudellisella kasvokkain asettumisella hän kuitenkin voi auttaa asiakasta löytämään itse vastaukset ja ohjenuorat elämänsä cheytymiseen. Suuria kysymyksiä ovat muun muassa: Miten jaksan ja osaan olla raittiina? Mitä päihteidenkäytön tilalle voi elämässä tulla?

Ihminen tarvitsee myös eksistentiaalista tukea. Olemassaolon kysymykset ovat päihdeongelmaisen naisen mielessä joskus äärimmäisen kipeinä. Hänen sisimmässään elää ehkä uskomus, ettei hänellä ole oikeutta olla olemassa, koska ei ole onnistunut ansaitsemaan sitä. Syyllisyydentunteet tuovat ymmärrettävästi olemassaolon ahdistusta. Miten minun käy? Pitääkö joku minusta huolta? Onko elämälläni tarkoitus? Miten syyllisyyden kanssa voi kulkea kohti tulevaisuutta? Kristillinen sanoma armahtavasta Jumalasta, sovituksista, uuden alun mahdollisuudesta, toivosta ja elämän iankaikkisuuteen ulottuvasta perspektiivistä voi olla elintärkeää myös päihdeongelmaiselle naiselle.

Lapset

Lapsista vaikeneminen ei päihdeongelmaisen naisen kohtaamisessa ole todellakaan viisautta. Lapsiin liittyvät ajatukset, elämäkokemukset ja kiipeätkin seikat ovat todellisuutta naisen elämässä. Vaikenemisella lisätään tuskaa eikä suinkaan saada asiaa pois mielestä ja elämästä. Vaikenemisen viesti on helposti se, että tämä on niin hirveä asia, että seurakunnan työntekijäkään ei rohkene siitä puhua.

Monella naisella, jolla on pitkään ollut päihdeongelma, on menetettyjä lapsia. Elämäntarinassa saattaa olla raskaita kokemuksia siitä, kuinka on joutunut luopumaan lapsistaan, koska ei päihdeongelman vuoksi kyennyt arjen äitiyteen. Rakkaus lapsiin on olemassa, vaikka se on niin haavoittunut, ettei se mahdollista turvallista kasvua.

On myös monia päihdeongelmasta kärsiviä äitejä, joiden kanssa samassa perheessä olevat lapset tarvitsevat erityistä huomiota ja tukea. Näiden lasten turvallisuutta ja huolenpidon varmistamista ei voi ohittaa, vaikka nainen itse ei siihen pyytäkään erityistä apua.

Joskus asiakkaana on nuori nainen, jonka elämää päihteidenkäyttö hallitsee. Nainen saattaa ilmaista toiveensa lapsesta, joka auttaisi hänen elämänsä raiteilleen. Lapsi ei kuitenkaan hoida kenenkään päihdeongelmaa eikä lapsen tehtävä saa olla äidin hoitaminen tai cheyttäminen. Naisen on hoidettava ensin oma elämänsä kuntoon ja ryhdyttävä äidiksi vasta sen jälkeen.

Äidin raskaudenaikaisesta alkoholinkäytöstä aiheutuu nykyään monelle suomalaiselle lapselle haittoja ja vaurioita, jotka eivät ole myöhemmin korjattavissa.

Lisäksi äidin tuskainen tietoisuus siitä, että hän on omalla toiminnallaan aiheuttanut lapsen vaurioitumisen, ei ainakaan vähennä hänen päihteidenkäyttöään tulevaisuudessa. ■

Näkökulmia viikonloppu- pappeuteen

Päivi Aikasalo kirjoittaa Crux 1/2008 tärkeästä asiasta, maistereiden vaikeudesta saada pappisvihkimys. Nykynuoresta kirkon säännöt tuntuvat jäänteeltä menneestä. Kirkko on kuitenkin muuttanut lakejaan ja säädöksiään viimeisen 10 vuoden aikana löysemmiksi helpottaakseen juuri maistereiden alkutyöttömyyttä.

Papin työ on kieltämättä siitä erikoista, että siihen ei pääse nykyään nöillä vain viikonlopuksi. Toisin kuin vaikkapa kanttoriksi voi tulla vain viikonlopuksi tai yhden tilaisuuden ajaksi.

Hyvä reitti seurakuntaan on pestautua ensin muihin töihin. Tätä reittiä meistä nykypapeista on moni käyttänyt väylänä pappeuteen, etenkin 1990-luvun laman aikana.

Keikkapappeja varten kirkko tuskin juurikaan tarvitsee viikonlopun kestävään virkasuhteeseen vihittäviä pappeja. Tarvitsemansa keikkapapit

seurakunnat saavat, ainakin isoilla paikkakunnilla, mainitsemistasi opettajista, järjestöpastoreista, eläkeläisistä sekä kahden pätjän välillä työttöminä olevista papeista.

Jäin miettimään, miten töitä olisi enemmän, jos löysättäisiin vihkimyksen saamista? Osa- tai kokoaikatyöttömyys siirtyisi entistä enemmän viihtyihin pappeihin. Eikö sekin johtaisi katkeruuteen? Olisi vihkimys, mutta ei töitä pappina. Olisi pakko löytää todellinen leipäpuu kuitenkin muualta. Vaikka olisit täysin muissa tehtävissä kuin pappina, suuri yleisö odottaisi sinulta papin nuhteettomuutta koko elämän ajan.

Miten hoitaisit ordinaatio-koulutuksen ja osallistuisit perehdytykseen työpaikalla? Se on osa ordinaatiokoulutusta? Siltä ajalta tuskin maksettaisiin palkkaa. Nykyiset keikkatyöt ovat useimmiten kirkollisia toimituksia ruuhkaisimpina aikoina, jolloin kukaan ei ehdi perehdyttää viikonloppupappia työhönsä kunnolla. Jatkuva uusien työntekijöiden perehdytys veisi kuukausipalkkaiselta hyvää työaikaa liiaksi, jolloin se ei vastaisi tarkoitustaan. Seurakunnilla ei nykyisin ole ko-

vin paljon löysää rahaa, jolla palkata sijaisia kuin pakon edessä. Mikäli seurakuntien jäsenmäärä vähenee nykyistä tahtia, osa nykyisistäkin papeista jää työttömäksi jo lähitulevaisuudessa.

Miten vain pariiksi päiväksi palkatun papin pappisidentiteetti pääsee muodostumaan? Miten hoidat sielunhoitopyynnöt, joita sinulle tulee? Nimitäin niistä sinulle ei makseta palkkaa, jos seurakunta ei ole työn tilaaja, vaan kyseinen seurakuntalainen tahtoo itse valita sinut sielunhoitajakseen. Itse olen näitä ilmaisia töitä tehnyt melko paljon. Sielunhoitosuhde ei ole aina valmis päättymään myöskään virkamääräyksen päättymiseen. Toimitus- ja saarnatyöt tuovat sielunhoitotehtäviä tullessaan. Näkisin tärkeänä, että pappisvihkimykseen liittyisi luontaisetuna evl.fi-sähköpostiosoite. Nimitäin seurakuntalaiset yrittävät ottaa yhteyttä joka tapauksessa pappiin kuin pappiin tuon osoitteen kautta.

KAIKEN KOKENUT

Julkaisemme poikkeuksellisesti oheisen kirjoituksen nimimerkillä.

SATTUMUKSIA

YPÄJÄLLÄ oli eräässä talossa kyläkunnan hartaustilaisuus. Tottahan toki ihmisillä piisasi juttua, kun pääsivät näkemään toisiaan. Parissakin isossa huoneessa istui väkeä, kun kahvittelun jälkeen päästiin hartautta harjoittamaan. Toisessa lähinnä miehiä täynnä olevassa huoneessa kuului puheensorinaa, koska eivät olleet huomanneet papin jo aloittaneen puhettaan. Silloin nelivuotias tyttäreni päättäväisesti sulki välioven ja sanoi huoneessa oleville: "Minä suljen tämän oven, ettei isän puhe häiritse teitä." Kyllä huoneeseen tuli hiljaisuus

ja varovaisesti ovea raotettiin. Sen jälkeen hiiren hiljaisuus vallitsi seuroisissa.

RISTO AHTI
Kirkkoherra, Ypäjä

MUUAN 90-vuotias nainen kertoi vuonna 2001 syntytäreillään: 1910-luvulla puhelin oli harvinainen. Nainen oli nähnyt kirkkoherran puhuvan seinässä olevaan puhelimeen ja kertoi kylällä: "Meidän pappi jutteli seinän läpi pirun kanssa."

LÄHETYSPIIRISSÄ keskustelimme elämän suruista, muun muassa aviollisesta uskottomuudesta. Lähes 90-vuotias nainen totesi: "Kyllä se paraskin porsas joskus purtilonsa kaa-taa."

HANNU PURHONEN
Kappalainen (el.), Kouvola

Sattumuksia voi lähettää sähköpostilla os. merja.laaksamo@akiliitot.fi. Julkaistuista sattumuksista ei makseta palkkiota.

Markku Hekkalan taustalla Sarajevo, jalkojen alla asfaltti, takana taistelulinjojen miinoitteet.

Kenttäkanttori Balkanilla

MARKKU HEKKALA
KANTTORI, KÄLVIÄN SEURAKUNTA

Palasin reilu vuosi sitten kotimaahan palveltuani vuoden ajan suomalaisessa kriisinhallintajoukossa, joka on osa Euroopan Unionin ALTHEA/EUFOR-operaatiota Bosnia ja Hertsegovinassa.

Marraskuun puolivälissä 2005 puhelinsitto puolustusvoimien kansainvälisestä keskukselta Niinisaalosta keskeytti musiikkityön toimintasuunnitelman ja talousarvion laadinnan Kälviän seurakuntatalolla. Bosnian operaatiossa tarvittaisiin pohjoisen taisteluosaston operatiiviselle osastolle suomalainen toimistoaliupseeri (operaatiossa oli tuolloin kolme noin tuhannen sotilaan vahvuista taisteluosastoa). Lähtö olisi kahden viikon kuluttua, eli

1.12. Olenko valmis lähtemään?

Koetin ottaa tarjotusta työstä selvälle kaiken mahdollisen – aikaisempien kokemusten perusteella osasin jo varautua kaikenlaiseen. Samalta seisoimalta pidettiin pikainen palaveri kirkkoherran ja talouspäällikön kanssa. Yhteinen kanta oli, että erilaiset avautuvat mahdollisuudet on käytettävä hyväksi, silloin kun niitä eteen tulee. Todettiin, että piruntorjuntasota kotiseurakunnassa ei välttämättä kaipaa

yhtä tiettyä miestä juuri nyt, onhan seurakunta seisonut jo vuodesta 1639, mutta rauha saattaa kaivata. Tällaisissa tunnelmissa ilmoitin Niinisoloon tulevani kuntotestiin ja varusteiden noutoon.

Kyseessä oli siis äkkilähtö, kuten edelliselle komennukselleni Libanoniin. Välillä jostain syystä toimialueelle on saatava nopeasti henkilö, eikä aikaa rotaatiokoulutukseen ole. Tällöin käytetään yleensä saatavissa olevia sotilaita, joilla on kokemusta ennestään. Kylmiltään ketään ei tehtävään lähete-tä.

Paluu Balkanille

Olin palannut ensimmäisestä rauhanturvatehtävästäni Bosniasta helmikuussa 2000 ja vieraillut siellä ystävien luona kerran sen jälkeen. Nyt matka kohti Tuzlan kaupungin lähellä sijainnutta Camp Eagle Base -leiriä kulki Helsinki-Vantaalta yllättäen Kroatian pääkaupunkiin Zagrebiin. Balkanin joulukuisesta säästä johtuen leirin sisällä sijainnut lentokenttä oli suljettu. Siispä laskeuduimme Zagrebiin.

Odottaessamme kuljetusta Tuzlaan ja sieltä Suomeen matkalla olevia, kotiutuvia kollegoitamme pääsimme pikaisesti tutustumaan lumiseen Zagrebiin – kuluisihan ajoaikaa noiden kaupunkien välillä, joka on noin 330 kilometriä, hyvälläkin kelillä viitisen tuntia.

Matka kuitenkin jatkui aikanaan ja perille päästiin. Puolustusvoimat ei pettänyt tälläkään kertaa – heti perille päästyämme selvisi, että minun työni olisi ihan muuta, kuin mistä oli sovittu. Työpaikkani olisi kyllä taisteluosaston esikunnan operatiivinen osasto, mutta työpiste lakkaamatta toimiva tilannekeskus. Mysteeriksi jäi, missä virhe oli tapahtunut. Olivatkohan kenties tehtäväkuvaukset menneet jossain vaiheessa sekaisin!

En niellyt tapahtunutta tuosta vain, punnitsin eri vaihtoehtoja, jopa palveluksen keskeyttämistä. Minuun teki

kuitenkin vaikutuksen se, miten suomalaisen komentaja, syväjohtamisen oppimestari, everstiluutnantti Vesa Nissinen teki kaikkensa sotkun selvittämiseksi. Tapahtunutta ei yritettykään kuitata vanhalla ”se on yksittäisen taistelijan henkilökohtainen voivoi” -asenteella. Ainoastaan kansainvälinen keskus Niinisolossa pesi käntensä tapahtuneesta, eikä siellä suostuttu hyväksyttäväksi esitettyihin ratkaisumalleihin, jotka toimialueella hyvässä hengessä laadittiin.

Mitä te siellä teitte?

Tilannekeskukseen siis! Tilannekeskustyössä oli omat rasitteensa, mutta kieltämättä hyvätkin puolensa, jotka vain piti löytää. Kyseessä oli periaatteessa kolmivuorotyö, mutta resurssipulan iskiessä venyttiin kahteen vuoroon. 12 tuntia työtä ja 12 tuntia vapaata kolmesta viiteen vuorokauden ajan, jonka jälkeen 24 tuntia vapaata. Kolmessa vuorossa oli tavallisimmin kahdeksan tuntia työtä ja 12 vapaata.

Tällainen kierto sotki välittömästi vuorokausirytmien ja kävi välillä aika raskaaksi. Onneksi minulla ei ollut koskaan nukkumisvaikeuksia! Myöhemmin, jossain määrin urautuneen itävaltalaisen esimiehen vaihduttua toiseen, saimme järjestellä vuorot mukavammin.

Kerrottakoon, että työaikasäännökset eivät päde näissä töissä! Hyvä puoli vuorotyössä oli se, että vapaalla ollessa oli todella vapaa, minkäänlaiset valmiudet tai päivystykset eivät yleensä koskeneet tilannekeskuksen väkeä toisin kuin useimpia muita. Kun keskuksesta lähtiessä ovi sulkeutui, työ jäi. Tämähän on usein seurakuntatyössä mahdolltonta.

Työ piti sisällään toimialueella liikkuvien partioiden ja taisteluosaston muiden liikkeellä olevien henkilöiden ja ajoneuvojen seurantaa, raporttien vastaanottamista, välittämistä ja laatimista, yhteydenpitoa operaatioesikuntaan Sarajevoon ja alempiin esikuntiin

eri puolella toimialuetta. Tilannekeskus toimi myös hälytyskeskuksena, joka otti vastaan ilmoitukset onnettomuuksista, niitäkin välillä sattui, ja toimi pelastustoimien johtokeskukseksi. Yleensä vuorossa oli kaksi henkilöä samaan aikaan, yön hiljaisina tunteina yksi, ja aikaa jäi silloin elokuvien katseluun, lukemiseen ja opiskeluunkin. Harjoituksen, operaation tai onnettomuuden sattuessa paikalle saapui asiaan kuuluvia ja asiattomia henkilöitä yli oman tarpeen!

Asioilla on taipumuksena järjestyä. Muutaman kuukauden kulutta pääsin työhön, johon olin alunperinkin ollut menossa. Toimin operatiivisen toimiston vääpelinä sekä Suomen kontingentin komentajan avustajana (”Komman kätyri!”). Kahdeksaa eri kansallisuutta edustavan, kaikkiaan 12 upseerin vasempana kätenä ja välillä oikeana jalkanakin toimiminen oli varsin haastavaa ja mielenkiintoista. Salaisen arkiston hallintaa, kahvin keittämistä, autokuskina toimimista, toimistotarvikkeiden hankintaa, postin kuljettamista, kalustohallintaa, turvamiestehdäviä, asekeräysoperaatioiden valmistelua ja raportointia sekä virkistyspäivien järjestämistä... mitä nyt milloinkin piti tehdä – se piti tehdä tai teettää jollakin.

Saunamajuri ja suomimuonaa

Tämän varsinaisen työn lisäksi eteen tuli omalla vuorolla taisteluosaston esikunnassa palvelevan suomalaisryhmän vääpelin ja saunamajurin tehtävä. Saunan (meidän käytössämme oli sähköuikaineen kätevä More-house sauna, joka voidaan tarvittaessa pakata konttiin kuljetusta varten) piti olla siisti ja lämmin sauna-aikaan ja oleskelutilan ruokakaapit ja pakastimet piti täydentää tarvittaessa.

Nälkää ei tarvinnut nähdä, toisin kuin välillä Libanonin operaatiossa, jossa YK-päivän pääruoka, kaalisoppa, loppui kesken ja 30 sotilaan iltapalaksi annettiin toisinaan yhteensä nel-

jä 1,25 desin jogurttipurkkia, litra maitoa ja yksi patonki!

Hyvin syötetyn Bosnian kontingentin esikuntaryhmä järjestikin muun muassa kuntokoulun, jossa kannustimme toisiamme liikkumaan yhdessä, ja painoakin seurattiin viikoittain. Seinään kiinnitetylle millimetripaperille piirrettiin esikunnan jokaisen suomalaisen painoa kuvaava käyrä! Punnitus oli aina ennen suomimuonailtaa, johon Suomesta lomalta palaavat toivat tuliaisia ja laittoivat mitä herkullisimpia aterioita. Tätä harrastettiin säännönmukaisen ruokahuollon lisäksi, huviksi, hyödyksi ja rakennukseksi!

Nämä esikunnan suomalaisten yhteiset hetket olivat tärkeitä yhteishengen kannalta, sillä töitä tehtiin enimmäkseen muihin kansallisuuksiin kuuluvien kanssa. Tilanne oli toinen esimerkiksi suomalaisista koostuvassa viestikomppaniassa tai suomalaisten yhteysupseeritaloilla, joissa eri puolilla toimialuetta asui kymmenkunta suomalaista kullakin.

Suomalaisista rauhanturvaajista – nykyään kai pitäisi käyttää virallista nimitystä kriisinhallintasotilas – suurin osa on reserviläisiä ja näistä enin osa jonkin alan ammattilaisia. Tämä herättää välillä hämmennystä ja epäilyksiä muissa kansakunnissa.

Tätä kuvaa tosi tapaus ajalta, jolloin IFOR-operaatio vaihtui SFOR-operaatioksi, jonka organisaatiossa suomalainen rakentajapataljoona korvattiin jääkäripataljoonalla.

Ylempi johtoporras halusi tietää, miten suomalaiset aikovat toteuttavat vaihdon, kun mitään valmisteluja tai suunnitelmia ei ollut esitetty hyväksyttäväksi. Pataljoonan komentaja vastasi, että suunnitelmat ovat olemassa ja valmistelut on tehty: H-hetkellä rakentajat vaihtavat mustan barettinsa vihreään, ja rakentajapataljoona on korvattu jääkäripataljoonalla. Jostain päin maailmaa tulevan ammatissotilaan on vaikea käsittää, että esimerkiksi kirvesmies voi selviytyä sotilaan

Altari.

tehtävistä.

Piruntorjuntapatteristo

Kanttori rauhanturvaajan siviiliammattina ei ole mitenkään tavallinen. Yleensä ulkomaiset kollegat luulivat minun vitsailevan, kun kerroin Suomessa soittavani urkuja kirkossa. Ammattiani ei kyllä miltään taholta halveksittu tai väheksytty, yleensä erityisesti ortodoksisista ja katolisista maista tulevat näyttivät erityisesti arvostavan kanttoria/urkuriä.

Suomalaisen joukon kirkollisessa työssä kanttorille luonnollisesti löytyi käyttöä. Sotilasppien ja -diakonien kanssa toimiminen oli myös itselle ilo ja mukavaa vaihtelua. Automaatkoilla useamman tunnin ajomatkan päässä oleviin suomalaiskohteisiin sai rauhassa vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia Wariksen Timon, Säilän Tomin ja Määtän Petrin kanssa. Petlinin Markun ja Savolaisen Arskan kanssa järjestettiin ja ihmeteltiin kontingentin kirjastoa!

Jokaisessa operaatiossa olin messussa kahdesta neljään kertaa kuukaudesta, välillä harjoitutin mieskuoroa tai kvartettia, soitimme bändeissä ja lauloimme kauneimpia joululauluja.

Yhteydenpito paikallisiin uskonnollisiin ryhmiin ja niiden johtajiin oli myös antoisaa. Viimeisellä missiolla oman leimansa toimintaan toi ekuumeeninen yhteys eri kirkkokuntiin.

Juhlapyhinä vietimme sanajumalanpalveluksia, joihin osallistui protestantteja eri maista, katolisia, ortodokseja sekä vapaakirkkoihin kuuluvia. Palveluksen osat oli jaettu kunkin kirkkokunnan tai kansallisuuden hoitettavaksi. Palvelemissa oli pappeja monesta eri kirkosta.

Teologinen tutkimus ja debatti on tärkeää, välttämätöntäkin, mutta kuinka vapauttavaa onkaan heittää roskeihin kaikki jumaluusopillinen hius-

tenhalkominen (jota tällä koti-Suomessa kuulee aivan tarpeeksi) ja kokea kristittyjen yhteyttä! Maassa, jossa eri uskontoja edustavat ovat silmittömästi tappaneet toisiaan välillä tajuamatta miksi, ei ole kovinkaan rakentavaa ottaa etsiä ja rakentaa uusia rajoja! Asiasta muistutti näkyvällä tavalla leirin kappeli, jossa kokoontuivat omalla vuorollaan niin kaikki kristilliset kirkot, muslimit kuin juutalaisetkin silloin, kun heitä leirissä oli.

Suomalaisessa kriisinhallintajoukossa kirkollista työtä on lähes poikkeuksetta arvostettu. Tästä kertoo sekin, että Bosnian nykyään muutaman kymmenen rauhanturvaajan vahvuudessa operaatiossa on mukana myös pappi. Poikkeuksena taas mainittakoon täysin käsittämätön päätös lakkauttaa sotilasdiakonin tehtävä Kosovon operaatiossa.

Papin tehtävä on hengailla, sanoi joskus sotilaspastori Kim Rantala. Tilaisuuksien ja toimialueen nähtävyyksiin ja kulttuuriin perehdyttävien retkien järjestämisen ohella piruntorjuntapatterit elää joukon mukana. Se on paikalla kuuntelemassa ja rohkaistamassa, sillä jokaisella lanaa joskus, kuten alan slangia käyttäen sanotaan.

Papille, diakonille, joskus yllättäen kenttäkanttorillekin (sotilaspastori Markus Korpelan lanseeraama termi) on ilmeisesti joistakin asioista helpompia jutella kuin esimiehelle, lääkärille tai työkaverille. Tätä keskustelumahdollisuutta vaalittiin muun muassa Bosniassa käytännön järjestelyissä siten, että papin majoitus järjestettiin paikkaan, johon oli helppo livahtaa joutumatta etenemään ilman tarkkailuvia silmäpareja. Pappien rekrytoimisessa kriisinhallintatehtäviin on viime

Kirkkoväkeä ja sotilaspastori Markus Korpela aloittamassa läyhäkirkkoa. (Läyhä = rauhanturvaajan verovapaa ajoneuvo... voi tarjota monia muitakin asioita.)

vuosina ollut vaikeuksia, halukkaita lähtijöitä ei tahdo löytä.

Koti

Kotileirimme Camp Eagle Base oli alkujaan Jugoslavian armeijan tukikoh- ta, joka sitten oli siirtynyt NATO:n komentoon. Ollessani ensimmäisellä missiollani Bosniassa vuonna 1999 kä- vin siellä pari kertaa, ja näky oli usko- maton! Amerikka keskellä Balkania hampurilaisbaareineen, kahviloineen, kauppoineen, kuntosaleineen ja -ratoi- neen sekä elokuvateattereineen. Lei- rissä asui tuolloin useita tuhansia soti- laita. Vuonna 2006 siellä asui noin 1 000 sotilasta, ja se työllisti useita tu- hansia paikallisia työntekijöitä muun muassa kunnossapitoon, ruoka- ja va- rustehuoltoon sekä tulkeiksi. Suoma- laiset oli majoitettu merikonteista rakennettuihin taloihin, joissa useimmil- la oli oma kontti, muutamat joutuivat sellaisen jakamaan. Sisustamisessa sai käyttää mielikuvitusta sekä varastois- ta ja paikallisista kaupoista löytyviä ta- varoita. Nyt leiri on jo purettu ja luo- vutettu takaisin paikallisille. Hieman haikealta tuntuu.

Riskaabelia?

Kotimaassa kysellään usein riskeistä, joita työhän sisältyy. Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että suurin riskitekijä on liikenne. Teillä vallitsevat usein vii- dakon lait, joiden oppiminen tekisi kyllä hyvää muutamille suomalaisil- lekin kuskeille! Tarttuvia sairauksia on usein liikkeellä enemmän kuin koti- maassa tai ne ovat erilaisia. Joukon lää- käri K-G Kuusisto aloitti unohtumat- toman kotiutumispuheensa maailmal- la liikkuneen lintuinfluenssaepidemi- an aikoihin seuraavasti: ”Utisia sai- raalasta: Te kuolette kaikki! Aikaa ja tapaa ei vain vielä tiedetä!” Osuvaa.

Riski joutua aseellisen tai muun hyökkäyksen kohteeksi on olemassa, mutta yleensä se on todella pieni. Bos- niassa vuosina 2005 - 2006 emme yleen- sä esimerkiksi kantaneet asetta leirin

ulkopuolella liikkeessamme. Terve- järkinen tietää, mihin ja milloin kan- nattaa tai ei kannata mennä. Liikku- mista voidaan myös rajoittaa tarvitta- essa. Ei tietenkään ole mukavaa, kun auton laseihin ropisee kiviä tai läsähte- lee kananmunia. Tällaiset tapaukset ovat kuitenkin olleet ainakin suoma- laisten kohdalla erittäin harvinaisia, sillä suomalaisten toimintatapoihin kuuluu paikallisten ihmisten kunni- oittaminen ja hyvien ja luottamuksel- listen suhteiden ylläpitäminen heihin ja uhkien ennakkointi.

Bosniassa erityispiirteenä on se, että maastoon meneminen on usein iso ris- ki. Sodan aikana kylvettiin holtitto- masti ja yleensä ilman mitään muis- tiinpanoja miinoja, joita on laskettu olevan yhä maastossa 1,3 miljoonaa. Onnettomuuksia sattuuakin jatkuvasti. Tämän tapaisella miinojen käytöllä ei ole mitään tekemistä esimerkiksi Suo- men mahdollisen henkilömiina-aseen käytön kanssa.

Mikä sinne oikein vetää?

Ensimmäiselle missiille lähtöni oli pit- kään harkittu ja suunniteltu. Toiselle ja kolmannelle on kutsu tullut yllättä- en, ei ketään tosin väkisin viedä. Olen halunnut kokea jotain uutta, nähdä maailmaa, kulttuureja ja ihmisiä sekä oppia heiltä – uteliaisuutta siis!

Taloudellinen tilanne voi vaikuttaa rauhanturvaajaksi hakeutumiseen, erityisesti laman aikana halukkaita oli paljon. Rauhanturvaajien palkat ovat kutienkin kehittyneet jopa kirkon palkkoja surkeammin, koska edunval- vontaa ei käytännössä ole olemassa- kaan. Palkka riippuu tehtävästä, työ kriisinhallintajoukossa ei ole auto- maattisesti mikään kultakaivos.

Kristitty ei tietenkään voi sivuuttaa johdatusta. Esimieheni kirkkoherra Heikki Niemelä sanoi lähtiessäni, että sinun tehtäväsi on nyt siellä! Mistähän tulee se joidenkin esimiesten halu kah- lehtia alaisiaan ja mitä sillä saadaan ai- kaan? Motivaationsa menettäneitä

työntekijöitä, kuuluu vastaus.

Missioilta olen, kuten moni muukin, saanut todella hyviä ja arvokkaita ys- täviä, joihin pidän jatkuvasti yhteyttä ja joiden luona vierailen ulkomaita myöten. Tätä kirjoittaessani keskuste- lin juuri tsekkiläisen kollegan kanssa, johon tutustuin Bosniassa. Kriisinhall- intajoukossa on paljon erilaisia tehtä- viä ja niissä erilaisia hoitajia. Päivät ja haasteet vaihtelevat, mutta esimerkik- si vartiointityö voi olla myös hyvin yk- sitoikkoista. ”Lahjat ovat monet – Herra on yksi”, on äärimmäisen tot- ta!

Kirjoittaja on palvelullut kriisinhallinta- tehtävissä Bosnia ja Hertsegovinassa sekä Libanonissa SFOR-, UNIFIL- ja ALT- HEA-UFOR -operaatioissa yhteensä noin kolme vuotta.

JUGOSLAVIAN hajoamissotiin kuulu- va Bosnian sota päättyi Daytonin rau- hansopimukseen marraskuussa 1995. Tämän jälkeen NATON alaiset IFOR-, myöhemmin SFOR-rauhanturvajoukot ottivat maan valvontaansa. Vuonna 2004 rauhanturvaamisvastuu Bosnias- sa siirtyi NATO:lta Euroopan Unionille; sen alaiselle ALTHEA/EUFOR-operaa- tiolle.

Vuonna 1996 Kriisinhallintaoperaa- tion alkaessa oli IFOR:n vahvuus noin 60 000 sotilasta, josta sitä on hiljalleen – olojen vakiintuessa – laskettu niin, että vastuun siirtyessä Euroopan Unio- nille oli operaation vahvuus noin 6 500 sotilasta. Tällä hetkellä maassa on noin 2 500 kriisinhallintasotilasta, ja toimin- ta on muuttunut perinteisestä voiman näytöstä – ja käytöstäkin – tilanteen seuraamiseen, valveilla oloon ja paikal- listen viranomaisten tukemiseen.

Thaimaan opintomatka herätti uskontoteologista pohdintaa

MARJA-LIISA MALMI

KAPPALAINEN, REKOLAN SEURAKUNTA

Pappisliiton opintomatka Thaimaahan 1. – 14.2.2008 oli seikkailu buddhalaisuuden moninaisuuden, valtavan ihmisvilinän, ystävällisen hymyn ja makoisan thairuuan maassa.

Opintomatkan tavoitteena oli tutustua Thaimaan ev.-lut. kirkkoon (ELCT), suomalaisten työhön Thaimaassa sekä paikalliseen uskonnollisuuteen. Vaikka olimme liikkeellä aamusta iltaan matkanjohtajiemme johdolla, kahdessa viikossa ehti saada vain pienen aavistuksen siitä rikkaudesta, mikä itselle vieraassa kulttuurissa voi avautua. Heti ensimmäisinä päivinä huomasin meitä suomalaisia ja thaimaalaisia yhdistävän tavan: kengät pois jalasta, kun astutaan sisälle.

Me riisumme kengät, kun saavumme kotiin, mutta siellä kenkiä näkyi nettikahvilan, kampaamon ja matkatoimiston oven ulkopuolella. Ja tietenkin temppelin portailla. Otimme siis kengät pois jalasta ja lähdimme kunnioittaen katselemaan, miten thaimaalainen elää ja uskoo.

Thaimaa on pinta-alaltaan puolitoista kertaa Suomen kokoinen, silti asukkaita on noin 65 miljoonaa.

Pääkaupungissa Bangkokissa on arvioitu olevan jopa 10 miljoonaa asukasta. Valtaosa thailaisista on buddha-

laisia (n. 95 %), mutta islam, hindulaisuus ja henkien palvonta elää maan kulttuuriin monella tavalla nivoutuneena. Väestöstä on kristittyjä vajaa prosentti. Kristillistä lähetystyötä on tehty maassa vuosisatoja. Me tutustuimme Suomen Lähetysseuran muuttamiin työntekijöihin ja työkohteisiin.

Suomalaisten työ alkoi vuonna 1978, jolloin ensimmäiset lähetit saapuivat maahan. Ehkäpä maan suuri asukasmäärä, metropolin kiihkeä elämänrytmi ja monisanainen tapa hoitaa asioita saavat elämän näyttämään usein kaootiselta. Asiantuntijaoppaamme uskontokasvatussihteeri Pekka Y. Hiltunen kiteytti monivuotisen Kaakkois-Aasiassa elämisen opetukset sanoihin: ”Täällä oppii elämään kaaoksen keskellä. Vaikka aluksi syntyy pieni kaaos, pikkuhiljaa asiat selviävät.”

Messu Rauhan seurakunnassa

Kirkon työntekijälle mieleenpainuvia kokemuksia matkalla oli saada osallistua messuun paikallisten kristittyjen kanssa. Meidän ryhmämme lähti suunnistamaan kohti Santi Thamm-seurakunnan (Rauhan seurakunta) kokoontumistilaa. Vuonna 1977 perustettu Santi Thamm on vanhin Thaimaan evankelisluterilaisen kirkon 24 seurakunnasta, jos myös saarnapaikat lasketaan mukaan. Kun saavuimme sunnuntaiaamuna seurakunnan kokoontumistilaan, käynnissä oli pastori Jyrki Markkasen pitämä thaikielinen

raamattuopetus. Meidät ohjattiin istumaan ja tarjoiltiin kahvit. Tilaisuus jatkui ylistyslaulu- ja rukoushetkellä, jota johti tehtävävuorossa oleva nuori seurakuntalainen. Moderni tekniikka palvelee nuorta kirkkoa, kuvilla elävöitetty laulun sanat heijastettiin valkokankaalle ja nuorten bändi säesti laulut sähkökitaroin.

Kieltä ymmärtämättömältä jäi huomaamatta, milloin tilaisuus muuttui messuksi, mutta tunnistin tutut elementit: evankeliumin, uskontunnustuksen ja Herran rukouksen. Ehtoolisen viettoa varten seurakuntalaiset nousivat seisomaan muodostaen suuren ringin kokoontumistilan seinustoille. Samassa ringissä thaikristittyjen, muutamien norjalaisten vieraiden ja suomalaisten lähettien kanssa saimme vahvistua yhteisestä uskosta, leivästä ja viinistä. Messun jälkeen kirkkotila muuntui nopeasti ruokasaliksi ja iltapäivää vietettiin ruuan äärellä keskustellen. Seurakuntalaisilla ei ollut kiirettä kotiin.

Rauhan seurakunnan messu vaikutti kodikkaalta ja elävältä. Seurakuntalaisilla oli paljon vastuuta, vain saarnan ja ehtoollisosan toimittaminen oli tällä kertaa uskottu papin tehtäväksi. Liturgia lienee muotoutumassa, mutta nyt yhteiset laulut olivat sävyllään ylistyslauluja, muualta tuotuja. Kirkko kouluttaa työntekijänsä Luther-seminaarissa (Lutheran Institute of Theological Education), jossa myös vierailimme. Viisivuotiseen pappiskoulutukseen kuuluu myös musiikin opetus.

PEKKA Y. HILTUNEN

Luther seminaarin eli kirkon koulutuskeskuksen väki esitteli toimintaansa, johon kuuluu työntekijöiden koulutusta ja musiikkiope-
tusta perinnesoittimilla.

Opiskelijoita koulutetaan käyttämään perinteisiä soitimia, muun muassa ksylofonia muistuttavaa ranat-soitinta, ja huomioimaan omaa kansallista lauluperinnettä. Monen vuoden työn tuloksena ilmestyy pian kirkon yhteinen virsikirja, jossa myös painottuu oma kansallinen perinne. Mihin suuntaan kirkon musiikki kehittyi, siitä varmaan keskustellaan vielä paljon.

Monimuotoinen buddhalaisuus

Thaimaan opintomatka antoi buddhalaisuudesta vaatimattomilla perustiedoilla varustetulle suomalaispapille näköalan uskonnon suunnattomaan monimuotoisuuteen. Kävimme lukuisissa temppeissä, pagodeissa ja luos-

tareissa. Ihmettelimme helvettikonstel-laatiota (Helvetillä pelottelu ei ole kristittyjen yksinoikeus!) ja kotialttareita, joiden antimilla lepyteltiin niitä henkiä, joiden tontille talo tai hotelli oli uskallettu rakentaa.

Kansanuskonnollisuus elää omaa elämänsä virallisista opinkappaleista välittämättä. Sekavat ensivaikutelmat asettuivat johonkin muotoon kuultuamme Marja-Leena Heikkilä-Hornin luennon Thaimaan historiasta ja uskonnosta. Thaimaalaisen elämässä on kolme tukipilaria: kuningas, uskonto ja kansakunta. Se, mitä näistä kolmesta avautuu, määrittelee ihmisen elämää niin syvältä, että kaikenlaiset muutokset tapahtuvat hyvin hitaasti. Myös kuninkaanpalvonta suurine va-

laistuine valokuvineen joka kadun kulmassa sai ymmärrettävän selityksen.

Kuningas on theravada-buddhalaisen kansanuskomuksen mukaan elänyt niin hyvin edellisissä elämissä ja saavuttanut niin hyvää karmaa, että on päässyt kuninkaaksi. Eikä siinä vielä kaikki: seuraavassa elämässään hän on valaistunut buddha. Mahayana-buddhalaisuuteen kuuluu oppi samsaran kiertoon palaavista valaistuneista. Thaimaan theravada-buddhalaisuuden mukaan bodhisattva on vasta seuraavassa elämänsäkaarensa valaistunut buddha.

Meillä oli etuoikeus kuulla suomalaista Heikkilä-Hornia, joka opettaa paikallisessa yliopistossa Kaakkois-

MERJA LAAKSAMO

Thaimaan ev.-lut. kirkon piispa Visanukorn Upama.

Aasian historiaa. Heikkilä-Horn väitelti vuonna 1996 tohtoriksi Åbo Akademiassa Santi Asoke -lahkosta, jonka toimipisteeseen myös tutustuimme. Historianopettajalla on suuri sarka kynnettävänä maassa, jossa historiankäsitteet vaikuttaa hyvinkin myyttiseltä.

Miljoonalahko

Buddhalaisuuteen tutustuimme kahden hyvin erilaisen lahkon kautta. Kävimme käytännöllisesti suuntautuneen Santi Asoke -lahkon toimipisteessä, jossa muun muassa ekologista ajattelua ja luonnonmukaista viljelyä pidetään tärkeänä. Mietiskelyyn keskittyneen Dhammakaya-lahkon opetukset ja jättikokoiset rakennelmat ja temppelit noin tunnin ajomatkan päässä Bangkokista pohjoiseen ansaitsevat suuremman huomion. Lahkon temppelialue on niin mittava, että parhaiten pääsi pikkubussilla paikasta toiseen. Alue sisältää 6 - 7 rakennusta, joista laajin, katetuilla pylväskäytävillä reunustettu stadion, on kultakin sivultaan kilometrin mittainen. Stadionin keskellä on aidattu, ufoa muistuttava stu-

pa, jonka katto kiiltelee kullanhoitoisena auringonvalossa. Katolle on pystytetty viere viereen noin 300 000 pientä Buddhan patsasta, osa kullattuja, arvokkaimmat puhdasta kultaa. Kaikki ovat ihmisten lahjoittamia. Tempelille lahjoittaminen on erityisen arvokasta, sillä voi saavuttaa paljon hyvää karmaa.

Toinen merkittävä rakennus oli ankeaa parkkihallia muistuttava kaksikerroksinen katettu mietiskelyhalli. Kumpaankin kerrokseen sanotaan mahtuvan 150 000 mietiskelijää. Hallit olivat tyhjiä, mutta näimme kuvia, joissa kymmenet tuhannet munkit oransseissa puvuissaan istuivat mietiskelyasennossa, suorissa riveissä, lattiaan merkityn pisteen kohdalla. Alueelle on kokoontunut enimmillään noin miljoona ihmistä mietiskelemään.

Dhammakaya-lahkon tilat olivat mykistävän suuret, mutta mitä varsinainen opetus sisältää?

Lahkon tarkoituksena on maailmanrauhan lisääminen. Kun ihminen löytää rauhan hiljaisen mietiskelyn ja mielen puhdistumisen avulla, hän voi auttaa myös maailmanrauhan saavuttamisessa. Dhammakaya-mietiskelytekniikkaa sinänsä suositellaan kaikille ihmisille kaikkialla maailmassa uskonnosta riippumatta.

Ajatus on kaunis, mutta kun mietiskelytekniikkaa lähtee kokeilemaan ja noudattamaan, hyvin pian voi huomata taustalla olevan buddhalaisen viitekehyksen. Kuitenkin kyseistä mietiskelytekniikkaa viedään – ainakin paikalla olleiden kannattajien mukaan – muun muassa suurten kansainvälisten yritysten työntekijöille, jotta nämä oppisivat tyhjentämään mielensä, keskittymään ja saavuttamaan parempaa taloudellista tulosta.

Thaimaassa noin 3 000 luterilaista

Thaimaan ev.-lut. kirkkoa johtaa piispa Visanukorn Upama. Vuonna 1994

perustetussa kirkossa on lähes kolmetuhatta kastettua jäsentä. Piispa kertoi avoimesti ja värikkäästi niistä vaiheista, joiden kautta hänestä tuli kristitty. Piispa Upama oli buddhalainen munkki ja noudatti munkin askeettista elämäntapaa. Noina vuosina kuitenkin pahat henget valtasivat hänet neljään otteeseen, ja hän oli hyvin ahdistunut ja peloissaan. Kristittyjä oli hänen lähipiirissään, ja hän lähti etsimään apua heidän kauttaan. Niinpä piispan tie kristityksi nousee kokemuksesta: ”Kristityksi kannattaa tulla, koska Kristuksen Henki on voimakkaampi kuin mitkään pahat henget ja se voittaa pahan.”

Sanomaa pahoja henkiä voittavasta Kristuksesta ja hänen pelastustyöstään viedään eteenpäin maassa, jossa buddhalaisuus on vuosisatojen ajan nivoutunut kansan elämäntapaan ja kulttuuriin.

Onko evankelis-luterilaisen kirkon työllä toivoa? Piispa Upaman vastaus kuului: ”Kirkon toivo on siinä, että julistetaan armon evankeliumia. Jumala on anteeksiantava Jumala.”

Opintomatka Thaimaahan synnytti väistämättä paljon uskontoteologista pohdintaa. Miten Kristus vaikuttaa muissa uskonnoissa? Mikä on kristillisen lähetystyön oikeutus? Mikä on kristillisen diakonian merkitys osana lähetystyötä? Millainen on luterilainen messu? Miten paljon muoto voi venyä vaikuttamatta sisältöön?

Vastaukset näihin kysymyksiin kypsyvät vasta ajan myötä, mutta suuntaa saa muistelemalla thaikristittyjä ja piispan elämäntarinaa. Kristillisellä lähetystyöllä on ihan sama oikeutus vaikuttaa ihmisten maailmankatsomukseen ja arvoihin kuin kaikille niillä muilla opeilla, jotka valtaavat tilaa thaimaalaisten ajattelussa, kaupallisuutta ja materialismia unohtamatta.

Sen tilan, mitä kristillinen julistus ei täytä, sen ehättää täyttämään joku muu kyselemättä oikeutusta. ■

Diakonia – kutsumus vai leipätyö?

ANNELI KOSKINEN

DIAKONISSA, TURUN MIKAELIN-
SEURAKUNTA

Onko kutsumus jotain enemmän, kuin vain oma innostus ja kiinnostus? Voiko kutsumusta toteuttaa myös muutoin kuin ammatin kautta? Voisiko kutsumusta toteuttaa myös vapaaajallaan tai harrastusten kautta?

Näillä kysymyksillä lähestyn diakonian perimmäistä olemusta, eli lähimmäisen rakkautta ja palvelemista. Toisten ihmisten auttaminen on ollut minulle tärkeää aina, ja varsinkin nuoruuden haave kehitysysteistä ohjasi hoitoalalle. Viidentoista vuoden sairaanhoitajan uran jälkeen lähdin opiskelemaan kirkollista pätevyyttä ja valmistuin diakonissaksi.

Seurakuntaa olin ehtinyt siihen mennessä katsastaa monelta kantilta: ensin isosena ja kerhon ohjaajana, myöhemmin perhekerholaisena, kuorolaisena ja kirkkovaltuuston puheenjohtajana. Diakoniatyössä oli mahdollisuus yhdistää siihenastinen työura ja vapaa-aika.

Työ on antoisaa ja vaativaa. Jokainen päivä tuo eteen aina uudet haasteet, eikä yksikään päivä ole täysin samanlainen. Työssä on parasta ihmisten kohtaaminen, hyvät työkaverit ja vaikuttamisen mahdollisuus. Työ tuo mukanaan myös haasteita, jotka koettelevat jaksamisen lisäksi myös mielekkyyttä ja kutsumusta. Näistä esimerkkinä seurakuntatyössä muuallakin tutut työn rajaamisen vaikeus ja heikko palkkaus.

Välittämisen viesti

Vaihdettuani sairaalasta kirkon töihin olen saanut kuvailla sukulaisille ja tutuille uutta työnkuvaani monta kertaa. Samalla tiedän, että diakonia ei pysy samanlaisena, vaan pyrkii vastaamaan uusiin haasteisiin jatkuvasti.

Mitä se diakonia sitten on tänä päivänä? Osa kotisairaanhoidtoa, sosiaalitoimiston jatke, vai jotain ihan muuta? Ihmisten auttaminen ei ole helppoa, sillä monesti apua pyytävä ihminen tulee diakoniatyöntekijän luokse viimeisenä mahdollisuutenaan saada apua. Viimeisellä luokalla sitten pitäisi ottaa vastaan kaikki pettymykset ja odotukset. Kun kukaan muu ei voi auttaa, niin kirkon pitäisi se sitten tehdä.

Suomen hyvinvointivaltion turva verkko on osalle ihmisistä liian läpäisevä. Systeemissä pärjää ihminen, joka on kekseliäs, vaatimaton, nöyrä, terve ja jolla on rikkaat sukulaiset tai omia säästöjä. Sairaat, köyhät, avuttomat, päihdeongelmaiset, vanhat ja yksinäiset putoavat pohjalle aika nopeasti. Näitä lainsuojattomia varten kirkolla on olemassa diakoniatyö.

Diakonia kulkee siellä, missä ei muuta apua ole saatavilla tai sitä ei ole riittävästi. Ihmisille annetaan apua, ihan konkreettisesti. Näille ihmisille annetaan myös ääni, ja siksi tarvitaan myös niitä, jotka vievät viestin eteenpäin. Kristuksen sanoma on, ettei kukaan ole toista arvottomampi. Tekojen tulisi olla yhtä sanojen kanssa.

Ihmiset, jotka eivät lue Raamattua tai käy kirkossa, kohtaavat uskon kokemusten, tekojen ja sanojen kautta. Tyhjät sanat huomataan helposti ja muistetaan pitkään. Kirkon veri punnitaan sanoissa ja teoissa. Vaikka dia-

konian sanotaankin monesti olevan näkymätöntä työtä, on se myös uutiskynnyksen ylittävää. Mielipiteitä jakaa sekä auttaminen että auttamatta jättäminen. Päiväntasaajalle savimajaan apua saisi lähettää, mutta jos päiväntasaajalta tullaankin tänne pyytämään apua ja turvapaikkaa, ei kirkko saisi asiaan puuttua, vaan valtion pitäisi hoitaa asia yksin. Yhtälailla valtion pitäisi hoitaa pienellä kansaneläkkeellä olevan mummon lääkkeet tai yksinhuoltajan pyykkikone, mutta niin vain monet elämän välttämättömyydet ovat diakonian hoidettavina. Miksei sitten maahanmuuttajan avunpyyntö oikeudenmukaisesta ja inhimillisestä kohtelusta ja mahdollisuudesta elää turvas-

Kutsumusta toteuttamassa

Kirkon virka ei enää tarkoita yhtä kuin eläkevirka. Jäsenkato tuo haasteensa virkojen määrään, ja tämä on jo tätä päivää myös diakoniatyössä. Avoinna olevia virkoja täytetään määräraikaisesti. Pätevät, sopivat ja kokeneet työntekijät hakeutuvat vakituisen ja paremmin palkattuun työhön muualle. Jäljelle jääneet yrittävät perehdyttää vaihtuvia sijaisia ja suunnitella ja arvioida oman työnsä lisäksi myös sijaisen työtä. Pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus kärsivät. Seurakuntalaiset eivät enää tunne oman kirkkonsa vaihtuvia työntekijöitä. Työrauha ei silti saisi olla enää muisto vain.

Työssäni saan olla kaksoisroolissa, eli diakoniatyöntekijänä, jolla on omat vastuualueet, sekä johtavana työntekijänä. Molemmat ovat mieluisia, mutta tasapainoilu näiden kahden roolin vä-

"Diakoniaa ei tehdä vain kirkossa, vaan se on arjen ihmeitä, sanoja ja tekoja, joita me kaikki tarvitsemme. Se on kaikkien kristittyjen tehtävä", sanoo Anneli Koskinen.

lillä on haastavaa erityisesti silloin, kun molemmissa vaaditaan yhtä aikaa pannotamista ja perehtymistä. Molemmissa saan silti olla toteuttamassa kutsumustani auttaa ihmisiä. Lähiesimiehenä toivon voivani olla myös työn mahdollistaja ja eteenpäin tukija.

Diakoniaa ei tehdä vain kirkossa,

vaan se on arjen ihmeitä, sanoja ja tekoja, joita me kaikki tarvitsemme. Se on kaikkien kristittyjen tehtävä. Tämän kutsumuksen tulisi näkyä myös siinä, että yksin emme ole työntekijöinä tekemässä kaikkea, vaan yhdessä seurakuntalaisten ja vapaaehtoisten kanssa. Välittämisen viesti on evanke-

liumin kanssa kirkon keskeisin haaste. Diakonian tulisi läpäistä kaikki seurakunnan työmuodot lähimmäistä palvelleen ja rakastaen. Ilman sitä emme voi sanoa olevamme Kristuksen kirkko. ■

Nunnahaaveen tilalle tuli pappeus

PIRRE SAARIO

TOIMITUSPÄÄLLIKÖ, LÄHETYS-
SANOMAT-LEHTI

Katolisessa kodissa kasvanut angolalainen Joana Nangalela luuli lapsena, että hän voisi palvella Jumalaa vain nunnana. Nykyään hän on suurperheen äiti, opettaja ja luterilainen pappi.

Lubangon seurakunnan pastori Joana Nangalela (47) astuu meitä Lähetysseuran työntekijöitä vastaan kotipihallaan esiliina yllään ja huivi päässään. Angolassa 1970-luvulta asti toimineet pastorit Erkki ja Kaisa Halme sekä lastenlääkäri Tuula Pelkonen ovat hänen tuttujaan, minä toimittajavieras.

Pastori pyytelee anteeksi asuaan ja kertoo olevansa valmistamassa iltaterapiaa. Ruokittavia riittää: pastorilla on yhdeksän lasta. Vanhin heistä on jo naimisissa ja asuu poissa kotoa, toiseksi vanhin on kuollut. Yksi poika on kehitysvammainen. Pastorin kotona asuu myös kaksi hänen sisarensa lapsenlasta, pienet veljekset, sekä aikuinen sisarentytär, joka synnyttää minä hetkenä hyvänsä.

Aviomies on armeijan palveluksessa, ja hän on saanut siirron satojen kilometrien päähän rannikolle, Benguelaan. Pastori Joana on käytännössä yksinhuoltaja.

Hän kutsuu meidät pieneen olohuoneeseen, jossa teini-ikäiset tyttäret tarjoilevat virvoitusjuomia. Ei ole kuin muutama vuosi siitä, kun 27 vuotta kestänyt sisällissota loppui. Sodan aikana ei ollut kauppojakaan, saati sit-

PIRRE SAARIO

Pastori Joana Nangalela vihittiin papiksi pari vuotta sitten. Suurimman osan elämästään hän on toiminut opettajana, ja toimii edelleen.

ten herkkuja. Juoksevaa vettä ei tässä maan toiseksi suurimmassa kaupungissa ole, eikä sähköäkään useimmilla. Kirkon keskustuomistossa sähkö tuotetaan dieselgeneraattorilla.

Niukka elanto koulutyöstä

Joana Nangalela vaikuttaa väsyneeltä, vaikka hymyilee säteilevästi. Ei riitä, että hän vastaa seurakunnasta ja huolehtii suurperheestään. Elantonsa hän

hankkii koulussa fysiikan ja etiikan opettajana. ”Olen toiminut opettajana 27 vuotta”, Joana kertoo. ”Palkkani on 25 000 kwanzaa (250 euroa) kuussa. Opettajan kuuluisi saada lähes kolme kertaa tämän verran.”

Seurakunnan tulisi maksaa palkkaa paimenelleen, mutta haastatteluhetkellä Joanna ei ollut saanut mitään neljään kuukauteen. ”Kirkko on opettanut kymmenysten antamista, mutta vain muutama seurakuntalainen ymmärtää asian merkityksen”, pastori huokaa.

Kaikesta huolimatta Joana Nangalela on tyytyväinen pappi.

”Kasvoin katolisessa kodissa, jossa oli seitsemän tytärtä. Jo pienenä halusin nunnaksi, sillä luulin, että se on ainoa tapa palvella Jumalaa. Isä ei kuitenkaan hyväksynyt suunnitelmiani. Hän halusi minun avioituvan, jotta perheeseen saataisiin poikia. Tottelin isää ja menin naimisiin. Kutsu jäi silti elämään sydämessäni.”

Eräänä sunnuntaina Joana meni luterilaiseen jumalanpalvelukseen. ”Kuultuani saarnan tiesin heti, että haluaisin olla saarnaajan paikalla, evankelistana. Kysyin, mitä minun pitäisi tehdä toteuttaakseni unelmani.”

Joanaa neuvottiin tutustumaan kunnon Raamattuun. Marraskuussa 1999 hänet otettiin Lubangon seurakunnan jäseneksi, ja jo seuraavana vuonna hänestä tuli naistyön johtaja. Pian hän alkoi opiskella teologiaa protestanttisten kirkkojen teologisessa korkeakoulussa ISTE:llä. Hänet vihittiin papiksi vuonna 2006.

Miespappiin luotetaan enemmän

”Entisenä katolilaisena en aluksi edes tiennyt, että nainen voidaan vihkiä papiksi”, Joana Nangalela hymyilee. Angolan luterilaisessa kirkossa on nyt kuusi naispappia.

”Arvostan ja rakastan työtäni, mutta seurakuntalaiset eivät taida luottaa minuun yhtä paljon kuin miespappeihin. Minulla ei ole samanlaista uskot-

Suurperheeseen kuuluu yhdeksän lasta ja nuorta. Kuvassa olevista kaksi on pastori Joanan sisaren lapsenlapsia. Pastoriin vanhin lapsi asuu jo muualla ja yksi on kuollut teini-ikäisenä.

tavuutta. Sen sijaan miespuoliset työtoverini arvostavat ja kunnioittavat minua. Saan heiltä henkistä tukea. Välillä edustan kirkkoamme, viimeksi läänin lukutaitopäivän juhlassa.”

Lubangon seurakunnassa on 1 500 jäsentä. Pääseurakunnan lisäksi on kuusi pientä kappeliseurakuntaa. Pastori Joana käy niissä silloin tällöin saarnaamassa.

Emäntämme hymyilee uupumuk-

sen kyynelten läpi hyvästellessään meitä. Hän ei ole pitänyt vuosiin yhtään lomaa. Seuraavana aamuna olen lähdössä hänen kanssaan 60 kilometrin päähän Luketen kappeliseurakuntaan, jossa jumalanpalvelus pidetään puun alla.

Aamulla kuulen, ettei Joanna pääsekään lähtemään. Hänen kotonaan asuva sisarentytär on synnyttänyt illalla sairaalassa kuolleen lapsen. ■

Juhlakokous pidettiin Helsingin Tuomiokirkon kryptan holvien alla.

Kiitä Herraa sieluni

Naispappeuden 20-vuotisjuhlaseminaari

PIRKKO POISUO
KAPPALAINEN, MALMIN SEURAKUNTA

”Kiitä Herraa, sieluni, / kieleni ja mieleni, / hän on hyvä, armias, / muuttumatta laupias.”

Kiitosvirsi kajahti väkevänä Helsingin Tuomiokirkon kryptassa naispappeuden 20-vuotisjuhlan alkajaisiksi. Juhlaseminaarin yhteydessä pidettiin myös Naisteologit-yhdistyksen vuosikokous.

Päivien alustajana oli toimittaja, teologian opiskelija **Maija Jalola**. Hän tekee tutkimusta naisten hakeutumisesta kirkkoherran virkaan ja virantäyttöön liittyvistä kysymyksistä. Otanta katsoo vuodet 1988 - 2005, ja vastausprosentti oli 75 (28 henkilöä vastasi).

Naisen vuoro

Naisten hakiessa kirkkoherran virkaan monien

peruslähtökohtana on ollut niin sanottu täsmähaku: on haettu seurakuntaan, jossa on työskennelty aiemmin jo pitkään. Monia seurakuntalaisia ovat kannustaneet hakemaan: tuttu persoona ja tutut työskentelytavat ovat olleet luotettavuuden takeina. Useimmat naispuoliset kirkkoherrat työskentelevät pienissä seurakunnissa, mutta tilanne on vähitellen muuttumassa. Tuomiokapitulien ehdollepano on koettu hyvänä ja asiallisena.

Tutkimuksen perusteella on herännyt johtopäätöksiä ja kysymyksiä, joita myös tulevaisuuden tutkimushankkeissa ja keskusteluissa on tärkeä ottaa huomioon: 1. naisjohtajuutta tarvitaan kirkossa, 2. vaivaako naisia johtajuuden pelko?, 3. kahlitseeko vaatimattomuus naisia työssä?, 4. haasteena perheen ja kodin yhteensovittaminen, kuten työsäikäyillä aina, 5. onko pätevyitymisen rima naisten omilla mielikuvilla liian korkealla?, 6. seurakuntalaiset arvostavat tuttua pappia: sukupuoli ei ole merkittävä asia, 7. vahvuus ja haaste: naispuoliset papit haluavat tehdä kaiken hyvin, 8. jääkö voimavaroja verkostoitumiseen ja kollegiaaliseen yhteistyöhön?, 9. pätevyityminen seurakunnalliseen hallintoon on vaikeaa, ellei saa vastuuta, 10. pätevyiden ja sopivuuden suhde.

Teologian ylioppilas **Minna Huistin** ja vt. kirkkoherra **Hilkka Olkinuoran** kommenttipuheenvuorot tiivistyivät Venny Soldan-Brofeldtin ajatukseen: ”Mitään suurta ei synny ilman suurta tahtoa, suurta tarmoa, suurta työtä.” Naiset ovat nousseet esiin taustajoukoista. Johtajalta – olipa hän mies tai nainen – vaaditaan tunteilyä ja halua olla tukija ja rinnalla-kulkija. Seurakuntaruumin toimii paremmin, jos kirkossa ei hektisesti touhuta, vaan toimitaan perustehtävää kunnioittaen. Työhuolia ei voi aina viedä kotiin eikä kotihuolia työtilanteisiin. Johtaminen on vastuullista, ja siihen liittyy aina vallankäyttöä. Niin johtajan kuin alaistenkin on osattava

Papas no mamas -kuoron herrat kukittivat esityksensä lopuksi seminaarin osallistujat.

rajata itseään: elämä kuluu ja kuluttaa. Siis: tulkaa ja johtakaa!

Tervehdyspuheenvuorot toivat dekaani **Kaarina Ylönen** Helsingin hiipakunnasta ja puheenjohtaja **Jukka Huttunen** Pappisliitosta. Suomen Lähetysseuran johtaja **Seppo Rissanen** toivotti Jumalan siunausta kirkon juhlaan.

... ja miesten

Puheenvuorojen päättyessä alkoi kryptan holveista kuulua gospelia, serenadeja ja virsiä. **Papas no Mamas** -kuoro tarjosi monipuolisen, hienon ja tilannetajultaan verrattoman musiikkikavalkadin, jonka päätteeksi herrat toivat jokaiselle osallistujalle valkoisen ruusun. Ylimääräiset laulut olivat nekin oivallisia. Kun konsertti päättyi Monia vuosia, armorikkaita vuosia - lauluun, kulkivat liikituksen ja ilon, siunauksen ja kiittolisuuden tunteet kaikkien kasvoilla.

Juhlaillallisella Hotelli Helkassa muisteltiin menneitä, ankkuroiduttiin nykyhetkeen ja uskottiin tulevaisuu-

teen: teologian opiskelijoiden pöydässä (miten vapaa pöytäjärjestys valikoitukin näin!) keskustelu oli lennokasta ja riemullista – vietettiin synnymäpäiväjuhlaa! Piispa **Eero Huovinen** puolisoineen liittyi juhliivaan joukkoon.

Sunnuntain messuun kokoontunut seurakunta vietti yhteistä juhlaa Cantores Minores -kuoron siivittämänä. Kryptan kirkkokahveilla oli tungosta, ja lehtileikkeiden historiikki kiinnosti kävijöitä.

Tätä juhlaa ei olisi vietetty ilman monien sukupolvien ahkeraa työtä. Tätä juhlaa ei olisi vietetty ilman monen vapaaehtoisen työpanosta. Suuri kiitos kaikille arjessa ja juhlassa mukana olleille! Antakoon Pyhä Jumala kirkollemme ja kaikille sen palvelijoille monia armorikkaita vuosia! ■

Kirjoittaja on Naistelogit r.y:n puheenjohtaja.

Kanttori kasvattaa

JARI PIIKKI

KANTTORI, JUVAN SEURAKUNTA

KANTTORIN TEHTÄVIIN on kuulunut kansan opettaminen kautta vuosisatojen. Nykyisin opetusvelvollisuus liittyy lähinnä jumalanpalvelukseen, messuihin, virsiin ja kirkkomusiikkiin. Opetuksen voi jakaa kahteen eri tasoon: perusasioihin, jotka opetetaan kaikille, ja syvällisempään opiskeluun aktiivisemmin seurakunnan toimintaan osallistuville.

Mahdollisuuksia kokonaisten ikäluokkien kohtaamiseen on muutaman kerran kunkin ikäluokan kohdalla. Silloin on tiedon jakamisen lisäksi tärkeää luoda myönteinen asenne seurakuntaan ja kirkkomusiikkiin, koska kohtaamiset ovat ainutkertaisia ja voivat myöhemmin johdattaa seurakuntaan. Kannattaa pitää esillä monenlaista musiikkia ja toivoa, että jokaiselle löytyisi jotain mieluista.

Ensimmäinen tutustuminen kanttoriin voi tapahtua päiväkerhoissa ja -kodeissa, jotka voi kutsua tutustumaan kirkkoon ja urkuihin. Lapset vetelevät mielellään urkujen tappeja ja kuuntelevat erilaisia ääniä. Kouluikäiset voi kohdata luontevasti yhteistyössä koulun kanssa. Erittäin hieno mahdollisuus on VirsiVisa, jossa ovat mukana kolmas- ja neljäsluokkalaisten. Se on oiva tilaisuus pitää kouluilla virsiharjoituksia ja tehdä perusvirret kaikille tutuiksi. Siinä iässä virsiäkin lauletaan mielellään. Monien kohdalla visa johtaa myös virsimerkin suorittamiseen, jos siihen annetaan mahdollisuus. Koulujen kanssa voi myös valmistaa monenlaisia muita tapahtumia.

Erityisen opetustapahtuman muodostaa rippikoulu, jossa lähes kaikki ovat mukana. Se kannattaakin käyttää hyödyksi olemalla mukana ensitapaamisesta rippijuhliin asti. Lähes vuoden mittaisessa rippikoulussa ehtii laulaa yllättävän monta virttä. Niiden valinnassa onkin tärkeää kiinnittää huomiota virsien käyttökelpoisuuteen erilaisissa juhlissa ja tilaisuuksissa. Tärkeän opetussisällön muodostaa myös jumalanpalvelus messuihin sekä musiikin historian syventäminen.

KLASSISEN musiikin opetuksen vähennyttyä koulussa on kanttorin hyvä paikata sitä. Rippikoulun ohella kouluille suunnatut konsertit ovat siihen hyvä väline. Sain koulukonserteista hyviä kokemuksia viime vuoden

lopulla, opettajatkin kiittelivät kasvot loistaen. Itsenäisyyden juhlavuosi ja vuoden kanttorius tarjosivat hyvät puitteet. Konsertit olivat juonnettuja sisältäen myös tietoa musiikista. Soittajakin oli näkyvässä valkokankaalla kirkon kameralaitteiston kautta. Yhdistin musiikkiin myös maisemakuvamateriaalia tietokoneelta, muun muassa Sibeliuksen Finlandiassa.

Koululaiskonserteissa on hyvä olla myös kevyempää, helposti kuunneltavaa ja jotain hauskaa ohjelmistoa muutamien kirkkomusiikin perusteosten lisäksi. Suurimmat aplodit sain improvisaatioista luonnon äänistä sekä suosituista riparilaulusta ”Tuu mun vaimoksein”, joka päättyi luontevasti häämarssiin. Urkujen käyttöä voisi laajentaa tällaiseenkin suuntaan ja kiinnittää huomiota teosten tunnettavuuteen. Monet hienotkin sävellykset voivat olla tavalliselle kuulijalle muodotonta möyrinää.

Nuoret haluavat kuulla myös klassista musiikkia. Hyvänä esimerkkinä siitä ovat monet tuntemani nuoret, jotka haluavat oppia soittamaan esimerkiksi Bachin d-molli Toccatan tai Beethovenin Für Elisen, vaikka eivät osaa juuri muuta soittaa. Tällaisiakin kappaleita pitäisi mielestäni soittaa, sillä ne ovat luonteva tie klassisen musiikin maailmaan, niin itsellenikin on ollut. Muusikoille liiankin tutut klassikot voivat olla nuorille aivan tuntemattomia.

RIIPPIKOULUN jälkeen mahdollisuudet koko ikäluokan kohtaamiseen vähenevät. Vuosien varrella kaikki seurakuntalaiset ja paljon myös muiden seurakuntien jäseniä tapaa hautajaisissa sekä muissa kirkollisissa toimituksissa, joiden musiikki kannattaa hoitaa huolella. Muistotilaisuudet ovat tärkeä yhteislaulun ylläpitämisen paikka. Niitä ei tulisi kanttorin karttaa, jos vain mahdollista. Vuoden aikana voi laulattaa tuhansia ihmisiä. Aktiiviseurakuntalaiset tulevat tutuiksi kuoroissa, jumalanpalveluksissa ja kinkereillä. Monesti heidänkin tietonsa kirkon musiikista ovat aika puutteellisia, etenkin nykyisin monien uudistusten aikana, joten opetukselle on tarvetta. ■

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatöiden päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@
espoonseurakunnat.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointa,
Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta

Opiskelijasihteeri

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä

Puheenjohtaja, AKI
Mikael Helenelund

**SUOMEN KANTTORI-URKURIILITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto**
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILLE

**Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasiois-
sa:** ti klo 9–12 varatuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699
anna-maria.numminen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Vesa Engström, Teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelint pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Toimistosihteerit

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostast, luottamus-
mieskurssit

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF**
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan seurakunnan johtava
diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri

Asta Turtiainen, diakonissa
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
asta.turtiainen@dtl.fi
Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta

Toimistosihteerit

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
(vuorotteluvapaalla 2.9.2008
asti)
Vuorotteluvapaan sij.
Marja Kaikkonen
Puh. (09) 150 2487
marja.kaikkonen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalilaitukset,
mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Kotimaa-yhtiöiden kauppa

Kirjapajan ja Raamattutalon kirjat, äänitteet ja videot, Juhava-kynttilät, Yhteisvastuun ja Kirkon Ulkomaanavun tuotteet, kortit, lahjatavarat sekä kirkolliset tekstiilit ja tarvikkeet.

Raitiovaunu 6 tuo suoraan oven eteen.

Tervetuloa tutustumaan!

Kaikki, mitä tarvitset:

kotimaakauppa.fi

24h

18€

13€

5€

Virkapaidat

Kotimaiset, korkealaatuiset Ateljé Solemniksen paidat. Laaja väri- ja kangasvalikoima. Mittatyö tilauksesta, mahdolliset muutostyöt sisältyvät hintaan.

tai

Suomalaisten mittojen mukaan tehdyt tuontipaidat. Värit: musta ja vihreä, kangas: 100% puuvilla tai sekoite.

alk. **49€**

alk. **36€**

KIRKON ULKOMAANAPU

Salvadorilaiset ristit

Puiset värikkäät ristit ovat salvadorilaisen Christian Chavarrian ja hänen kumppaneidensa maalaamia. Iloisten ja suuren suosion saaneiden ristien aiheina ovat mm. eläinten ja talojen muodostamat maisemat. Koot: 30 cm, 20 cm ja 7 cm.

Palautus: Akavan kirkolliset ammattiliitot
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki

.MK8C

PAPPINA AJASSA

MA TI KE TO PE LA SU

PAPISTON PÄIVÄT 14.-15.10.2008

Tervetuloa Papiston päiville Helsingin Messukeskukseen kohtaamaan kollegoja ja tarkastelemaan pappeuden muuttumista vuosikymmenien aikana. Pohdimme, missä mennään tänä aikana henkisesti, hengellisesti ja teologisesti.

Katsomme myös tulevaisuuteen, millainen on huomisen pappi. Päivien yhteydessä juhlimme Pappisliiton 90-vuotista taivalta.

Osallistumismaksut:

työelämässä olevat 15.9. saakka 200 €, sen jälkeen 220 €,
työelämän ulkopuolella olevat 90 €,
opiskelijajäsenet 25 €,
eläkeläiset 90 €.

Lue ohjelmasta ja ilmoittautumisesta tästä lehdestä s. 6-9 sekä kotisivuiltamme www.pappisliitto.fi.

Tervetuloa!